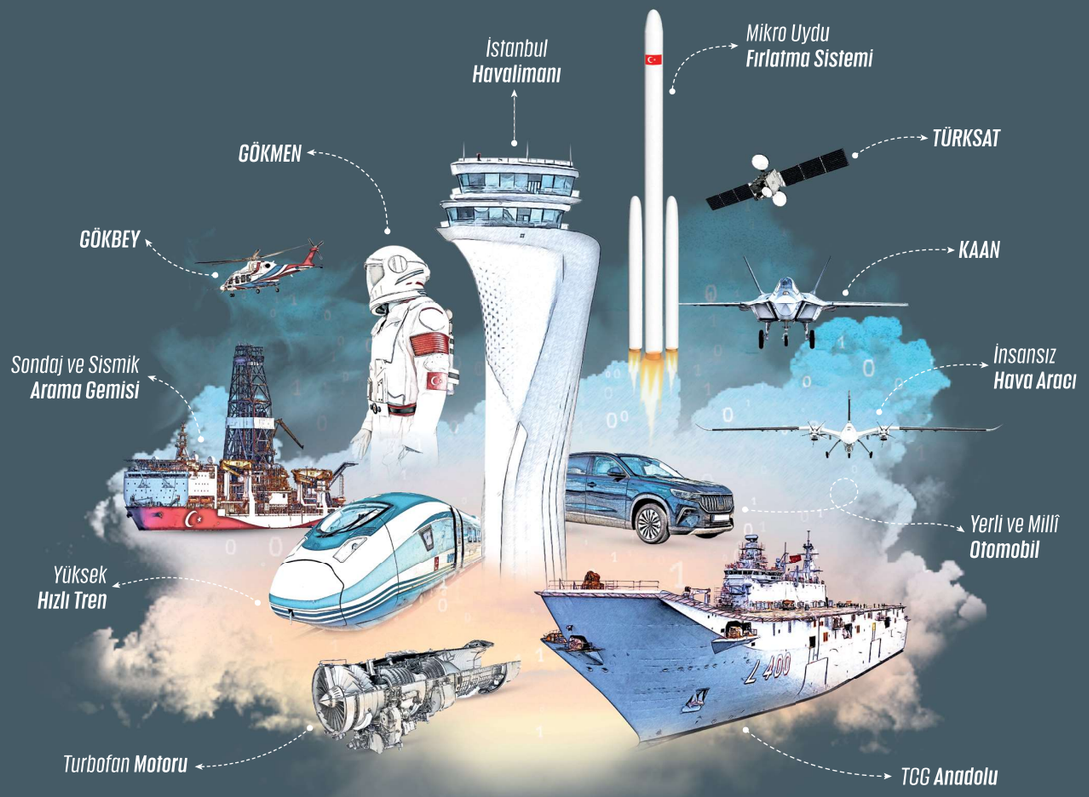
Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU
KUR'AN-I KERİM
5. SINIF
DERS KİTABI

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU | DERS KİTABI

KUR'AN-I KERİM

5. Sınıf

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

5. Sınıf

Ders Kitabı

Yazarlar

Aysun KUTBAY
Ayşe İNCE
Kadir ACAR
Muhammed ERİNÇ
Zeliha ÇELİK GÜNDÜZ

ANKARA, 2026

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI ..... : 9593
DERS KİTAPLARI DİZİSİ NO ..... : 2014

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör
Dr. Çiğdem CAN KAYNAK

Dil Uzmanı
Dr. Salih NURDAĞ

Görsel Tasarımcı
Muhammet Ali YÜCE

Çoklu Ortam Tasarımcısı
Sevilay BİRYAN

Program Geliştirme Uzmanı
Mustafa ÇALIŞKAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Ahmet CANSIZ
Fatih ALPAYDIN

Rehberlik Uzmanı
Murat UZUNOĞLU
Semanur KUZÖREN

ISBN 978-975-11-8026-1

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 17.07.2024 tarih ve 110459275 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

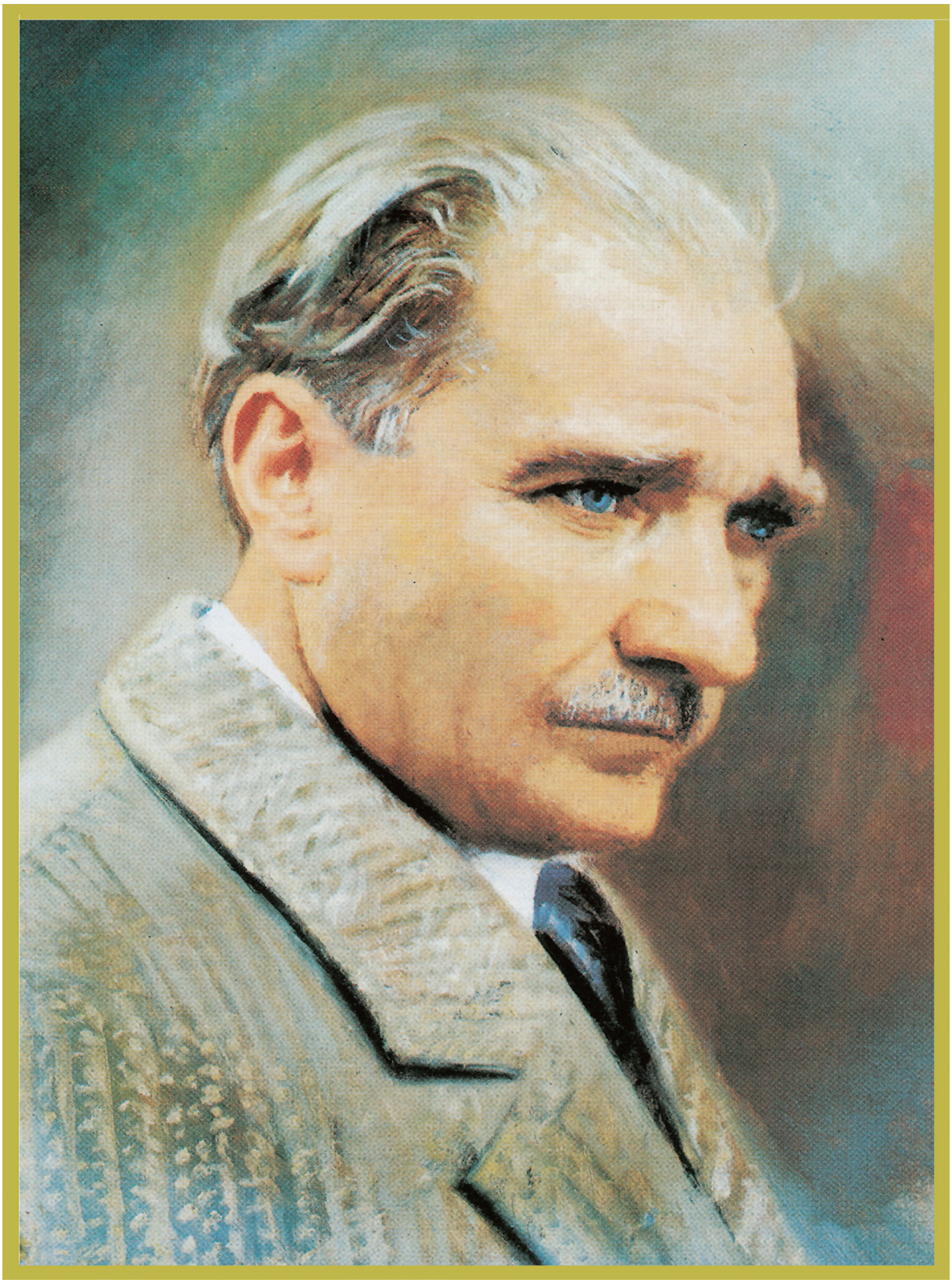
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Kitabın Tanıtımı 8

1. Tema KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM 10

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı 12
1.2. Harfler ve Özellikleri 16
1.2.1. Kur'an Harfleri 17
1.2.2. Okunuşlarına Göre Harfler 18
1.2.3. Harflerin Mahreçleri 19
1.3. Harfleri Yazma 22
1.3.1. Harflerin Başta, Ortada ve Sonda Yazılışları 22
1.3.2. Harflerin Kelime İçindeki Yazılışları 22
1.4. Harfleri Harekelerle Telaffuz Etme 27
1.4.1. Üstün 27
1.4.2. Esre 30
1.4.3. Ötre 33
1.5. Sübhaneke Duası ve Rabbena Duaları ile Anlamları 38
1.5.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı 38
1.5.2. Rabbena Duaları ve Anlamları 41
1. Tema Ölçme ve Değerlendirme 45
Sonnot 49

2. Tema KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYA GİRİŞ 50

2.1. Cezim ve Şedde 52
2.1.1. Cezim 52
2.1.2. Şedde 55
2.2. Tenvin 59
2.2.1. İki Üstün 59
2.2.2. İki Esre 61
2.2.3. İki Ötre 63
2.3. Tahiyyat Duası ve Anlamı 68
2. Tema Ölçme ve Değerlendirme 73
Sonnot 77

3. Tema KUR'AN-I KERİM'İ ÖĞRENİYORUM 78

3.1. Med Harfleri 80
3.1.1. Elif 80
3.1.2. Vav 83
3.1.3. Ya 85
3.2. Okunuşla İlgili Özel Durumlar 90
3.2.1. Âsar-Çeker 90
3.2.2. Okunmayan Elif 92
3.2.3. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif 93
3.2.4. Elif Lâm Takısı 94
3.2.5. Lafzatullah 96
3.2.6. Med ve Kasır 98
3.2.7. Zamirin Okunuşu 100
3.2.8. Hurufımukattaa 102
3.3. Fatiha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri 109
3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı 110
3. Tema Ölçme ve Değerlendirme 118
Sonnot 121

4. Tema KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM 122

4.1. Med Çeşitleri 124
4.1.1. Medditabii 126
4.1.2. Meddimuttasıl 132
4.1.3. Meddimunfasıl 134
4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri 147
4.3. Peygamber Duaları: Şuara Suresinin 83-85. Ayetleri 148
4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile Anlamları 152
4.4.1. İhlas Suresi ve Anlamı 152
4.4.2. Kevser Suresi ve Anlamı 156
4. Tema Ölçme ve Değerlendirme 161
Sonnot 165

Sözlük 166
Kaynakça 170
Cevap Anahtarı Karekodu 171
Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası Karekodu 171
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 172
Türk Dünyası Haritası 173

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" sayfasında başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda da konu başlıkları üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

Kitabın Tanıtımı

Kitap temalardan oluşmaktadır. Her tema başında "Tema Kapak Sayfası" yer almaktadır.

Tema kapaklarında o tema adı, tema alt konu başlıkları, öğrenilecek kavramlar, öğrenciden beklenen öğrenme çıktıları, tema sonunda öğrenciden yapması beklenen görev ya da sorumluluklar hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca tema ile ilgili olarak hazırlanan sunum ve diğer e-içeriklere ulaşmak amacıyla karekodlar yerleştirilmiştir.

Tema adı

Tema konu başlıkları

Anahtar kavramlar

Öğrenme hedefleri

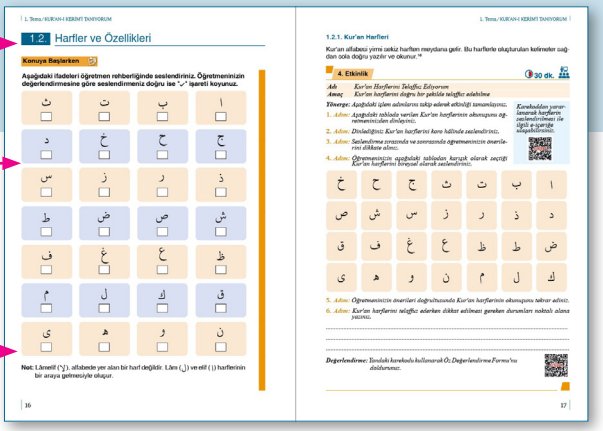
Temadaki sunum ve diğer e-içeriklere yönlendiren karekodlar

Öğrencinin önceki öğrenmeleri ile tema arasında köprü kuran "Başlarken" kısmı

Tema konu başlığı

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Konuya Başlarken" alanı

Tema alt konu başlığı

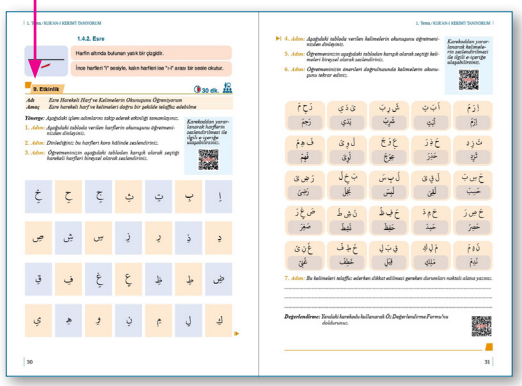
Öğrencilere yol göstermek, ihtiyaç duyulan konularda ek bilgiler vermek, önemli görülen kelime, kavram veya tanımların açıklandığı metin alanlarıdır. Ok uçları ilgili satırı işaret eder.

Kelime

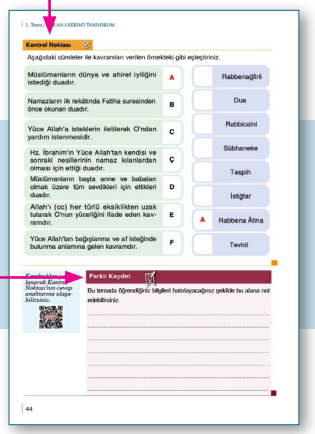
Metin içinde önemli görülen kelime, kavram, tanım gibi açıklanması gereken durumlar bu kutucuklarda açıklanacaktır.

Kitap genelinde kullanılan tüm karekodlar tıklandığında veya akıllı cihazlarla okutulduğunda kitaba ait dijital içeriklere ulaşılabilmektedir.

Kitap genelindeki "Etkinlik, Okuma Parçası, Örnek Çözüm vb." çalışmalarına tema içinde sıra numarası verilmiştir. Çalışmanın başladığı yer ■ sembolü ile, bittiği yer ise ■ sembolü ile gösterilmiştir. Çalışmanın bir sonraki sayfada devam ettiğini göstermek için ▶| sembolü, önceki sayfadan devam ettiğini göstermek için |▶ sembolü kullanılmıştır.

Konu sonlarında "Kontrol Noktası" adıyla öğrenilenleri pekiştirme amacıyla çalışma yapılabilecek alanlar ayrılmıştır. Çalışmanın sonlandığı yere ■ sembolü yerleştirilmiştir.

Her tema sonunda öğrencinin öğrendiği bilgileri hatırlayacağı şekilde kısaca not etmesi amacıyla "Farklı Kaydet" alanları bırakılmıştır. Alanın bittiği yere ■ sembolü yerleştirilmiştir.

KİTAPTA KULLANILAN SEMBOLLERİN ANLAMI

- "Başlarken" alanı
- "Konuya Başlarken" alanı
- "Kontrol Noktası" alanı
- "Farklı Kaydet" alanı
- Çalışmanın bittiği yer
- Etkinliğin başladığı yer
- Etkinliğin bittiği yer
- Bireysel etkinlik
- Grup etkinliği
- Rehberli etkinlik
- Etkinliğin süresi
- Sonraki sayfada devam eden çalışma
- Önceki sayfadan devam eden çalışma
- Sesli Dinleme

Kısaltmalar

as	: aleyhisselam	ed.	: editör	TDK	: Türk Dil Kurumu
bk.	: bakınız	Hz.	: Hazreti	TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
cc	: cellecelalüh	MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı	ts.	: tarihsiz
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı	sav	: Sallallahü aleyhi vesellem	vd.	: ve diğerleri

Kitap genelinde

- kavramlar, ayet ve sure isimlerinin yazımında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu,
- konu ve kazanımlar ele alınırken Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Kur'an-ı Kerim Dersi (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı,
- kısaltmalarda Türk Dil Kurumunun "Kısaltmalar Dizini",
- ayet meallerinde Diyanet İşleri Başkanlığına ait yayınlar kullanılmıştır.
- Kullanılan metinlerin imla ve noktalamasında aslına sadık kalınmıştır.
- Metinlerin yazıldığı dönemin dil özelliklerinden yahut metni hazırlayanların üslup ve inceleme yönteminden kaynaklı, metinlerde yazım ve noktalama farklılıkları görülebilmektedir.
- Ara metinler aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır ve kısaltmalar (...) ile gösterilmiştir.

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı
1.2. Harfler ve Özellikleri
1.3. Harfleri Yazma
1.4. Harfleri Harekelerle Telaffuz Etme
1.5. Sübhaneke Duası ve Rabbena Duaları ile Anlamları

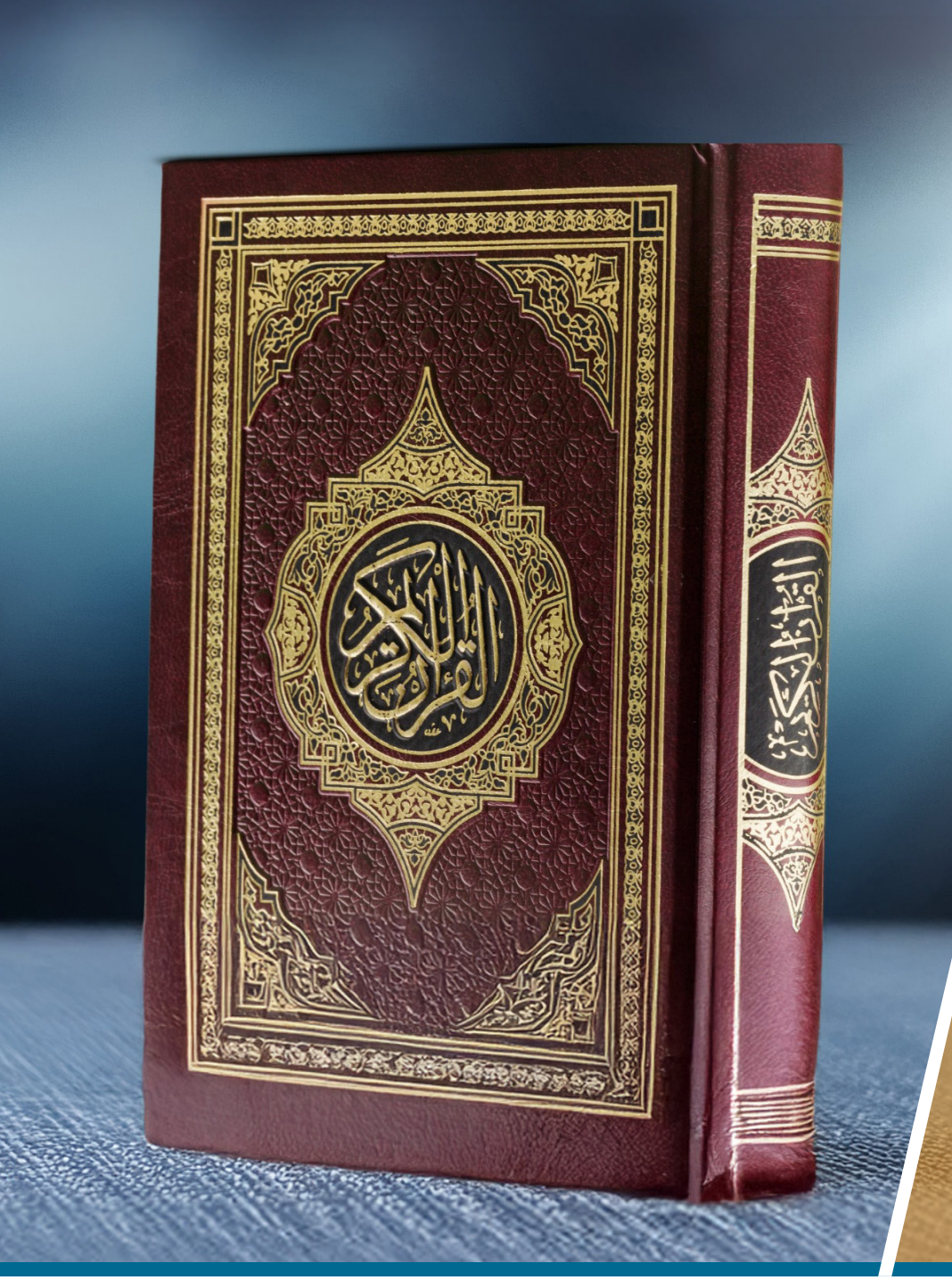
► **Anahtar Kavramlar**

- **dua**
- **euzübesmele**
- **hareke**
- **istiğfar**
- **Kur'an-ı Kerim**
- **mahreç**

► **Bu temada sizden**

- Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin önemi ve okumanın adabıyla ilgili çözümleme yapabilmeniz,
- Kur'an harflerini telaffuz edebilmeniz,
- Kur'an harflerini yazabilmeniz,
- Kur'an harflerini harekelerle telaffuz edebilmeniz,
- Sübhaneke duası ve Rabbena dualarının anlamlarını yorumlayıp bu duaları ezberden okuyabilmeniz

beklenmektedir.

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Başlarken

Yüce Allah tarafından tüm insanlığa gönderilen Kur'an-ı Kerim, İslam'ın kutsal kitabıdır. Arapça olarak indirilen Kur'an, Yüce Allah'ın sözleri ve kullarına hitabıdır.

Namaz vaktinin geldiğini insanlara bildiren ezanın dili ile Kur'an-ı Kerim'in indirildiği dilin aynı olmasının sebepleri neler olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı

Konuya Başlarken

Aşağıda Kur'an-ı Kerim ile ilgili bazı kavramlar verilmiştir. Bu kavramlardan bildiklerinizin altındaki kutucuğa "✓" işareti koyunuz.

Mahreç	Euzübesmele	Hareke	Dua	İstiğfar
☐	☐	☐	☐	☐

Kur'an, Arapçada "okumak" anlamına gelen "karae" fiilinden türemiş bir isimdir. Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah tarafından Cebrail (as) aracılığıyla Hz. Muhammed'e (sav) gönderilen vahiylerden oluşan ilahi bir kitaptır. Yüz on dört sureden oluşur. Fatiha suresi ile başlayıp Nâs suresiyle biter. 610 yılı Ramazan ayının Kadir Gecesi'nde indirilmeye başlanmıştır. Yaklaşık yirmi üç yılda indirilen Kur'an-ı Kerim, hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze kadar gelmiştir.[1]

Kur'an-ı Kerim, İslam'ın temel kaynağıdır. Bu sebeple bilinçli bir Müslüman öncelikle Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenir. Sevgili Peygamberimiz "*Kur'an okuyun! Çünkü Kur'an, kıyamet gününde okuyucusuna şefaatçi olacaktır.*"[2] sözüyle Kur'an-ı Kerim'i okumanın önemini ifade etmiştir. Aynı zamanda "*Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğretendir.*"[3] diyerek Kur'an-ı Kerim'i öğrenme ve öğretme faaliyetlerini de teşvik etmiştir.

1. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin Müslümanlar için önemini açıklayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Sınıf arkadaşlarınıza Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin önemi hakkındaki düşüncelerini sorunuz.*

2. ***Adım:*** *Verilen cevapları maddeler hâlinde defterinize not ediniz.*

3. ***Adım:*** *Elde ettiğiniz bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Kur'an-ı Kerim, tüm insanlara doğru yolu gösteren bir kitaptır. Adaleti, doğruluğu ve iyiliği öğütler.[4] İnsanların Yüce Allah'a, Hz. Peygamber'e, topluma ve kendilerine karşı görev ve sorumluluklarını bildirir. Anne ve babaya iyi davranmayı,[5] insanlara güzel sözle hitap etmeyi[6] emreder. Bunlar Kur'an-ı Kerim'de emredilen veya öğütlenen bazı davranışlardır.

Kur'an-ı Kerim, insanlara ahiret hakkında bazı bilgiler verir.[7] Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de "**Onlar, Rablerine kavuşacaklarını ve gerçekten O'na döneceklerini çok iyi bilirler.**"[8] buyurarak insanlara ahiret hayatının varlığını bildirir. Ahiretin varlığına inananlar, dünya hayatında yaptıkları iyilik ve kötülüklerin bir karşılığı olduğuna inandıkları için iyi ve yararlı işler yapmaya çaba gösterirler. Kötü davranışlardan uzak durmaya çalışırlar.[9]

Kur'an-ı Kerim'i okumak Müslümanlar için bir ibadettir. Onu okumanın ibadet olması ve okuyana sevap kazandırması Kur'an-ı Kerim'de şu ayetle ifade edilir: "**Şüphesiz, Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden gizlice ve açıktan Allah yolunda harcayanlar, asla zarar etmeyecek bir ticaret umabilirler.**"[10]

2. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Kur'an'ı Oku, Anla, Yaşa!*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i okuma, anlama ve onun emirlerini uygulamanın önemini açıklayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Eşit üye sayısına sahip gruplar oluşturunuz.*

2. ***Adım:*** *Gruplarınızla birlikte aşağıda meali verilen ayeti okuyunuz.*

Bu Kur'an, âyetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır.

(Sad suresi 29. ayet)

3. ***Adım:*** *Okuduğunuz ayet mealinden yararlanarak aşağıdaki soruları grup içinde cevaplandırınız.*

- *Kur'an-ı Kerim'in indiriliş amacı sadece "okunması" mı, yoksa "üzerinde düşünülmesi" midir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.*
- *"Kur'an-ı Kerim'i anlamak hayatımızı nasıl güzelleştirir?" sorusunu bu ayetten yararlanarak cevaplayınız.*

4. ***Adım:*** *Ulaştığınız ortak sonuçları bir kâğıda yazarak sınıf panosunda sergileyiniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Görsel 1.1: *Müslümanlar abdest alarak kişisel temizliklerini de yerine getirmiş olurlar.*

Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'e duydukları saygının göstergesi olarak bazı konularda hassas davranırlar. Bu konular şunlardır:

- Kur'an-ı Kerim'i okurken ve ona dokunurken abdestli olmaya özen gösterilir. Bu durum, Kur'an-ı Kerim'e duyulan saygının bir gereği olarak kabul edilir. Abdest aynı zamanda bedensel ve manevi bir temizlik sağlar (Görsel 1.1).

- Kur'an-ı Kerim'i okumaya "euzübesmele" çekilerek başlanır. Yüce Allah bu konuyla ilgili olarak bir ayette "**Kur'an okuduğun zaman kovulmuş şeytandan Allah'a sığın.**"[11] buyurur. Bu sebeple Kur'an-ı Kerim'i okumaya **istiaze** cümleleriyle başlanır. İstiaze sözlükte sığınma, bağlanma, korunma ve güvenme anlamlarına gelir. Terim olarak ise her türlü kötülükten Yüce Allah'a sığınıp yalnızca O'ndan yardım istemek demektir (Görsel 1.2). İstiaze "Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a (cc) sığınırım." anlamına gelen "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm" ifadesidir.[12]

اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Görsel 1.2: *İstiaze ifadesi: "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm"*

İstiazenin ardından "esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın (cc) adıyla" anlamına gelen "Bismillahirrahmanirrahîm" denilerek Kur'an-ı Kerim okunmaya başlanır (Görsel 1.3).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Görsel 1.3: *Besmele ifadesi: "Bismillahirrahmanirrahîm"*

- Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim okunurken onu saygı ve ilgiyle dinlerler. Göstermiş oldukları bu saygılı davranışların karşılığını Allah'ın (cc) vereceğini bilirler. Yüce Allah, bu konuda şöyle buyurur: "**Kur'an okunduğu zaman onu dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin.**"[13]

3. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Kur'an-ı Kerim'i Okumaya Euzübesmele ile Başlıyorum*
Amaç	*Euzübesmeleyi doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Euzübesmelenin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz euzübesmeleyi koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerine dikkat ediniz.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda euzübesmelenin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak euzübesmelenin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Kontrol Noktası

1. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin niçin önemli olduğunu yazınız.

.....

.....

.....

2. Kur'an-ı Kerim okumanın niçin bir ibadet olduğunu yazınız.

.....

.....

.....

3. Kur'an-ı Kerim okumaya başlanırken söylenen istiaze ve besmele ifadelerini yazınız.

.....

.....

.....

4. Müslümanların Kur'an-ı Kerim'e olan saygılarını hangi davranışlarla gösterdiğini yazınız.

.....

.....

.....

1.2. Harfler ve Özellikleri

Konuya Başlarken

Aşağıdaki ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Öğretmeninizin değerlendirmesine göre seslendirmeniz doğru ise "✓" işareti koyunuz.

ا ☐	ب ☐	ت ☐	ث ☐
ج ☐	ح ☐	خ ☐	د ☐
ذ ☐	ر ☐	ز ☐	س ☐
ش ☐	ص ☐	ض ☐	ط ☐
ظ ☐	ع ☐	غ ☐	ف ☐
ق ☐	ك ☐	ل ☐	م ☐
ن ☐	و ☐	ه ☐	ى ☐

Not: Lâmelif (لا), alfabede yer alan bir harf değildir. Lâm (ل) ve elif (ا) harflerinin bir araya gelmesiyle oluşur.

1.2.1. Kur'an Harfleri

Kur'an alfabesi yirmi sekiz harften meydana gelir. Bu harflerle oluşturulan kelimeler sağdan sola doğru yazılır ve okunur.[14]

4. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Kur'an Harflerini Telaffuz Ediyorum*
Amaç	*Kur'an harflerini doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen Kur'an harflerinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz Kur'an harflerini koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği Kur'an harflerini bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ى	ه	و	ن	م	ل	ك

5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Kur'an harflerinin okunuşunu tekrar ediniz.*
6. ***Adım:*** *Kur'an harflerini telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

1.2.2. Okunuşlarına Göre Harfler

Kur'an harfleri, okunuşlarına göre ince ve kalın olmak üzere iki gruba ayrılır. Bu grupların içinde peltek okunan ve boğazdan seslendirilen harfler de bulunur. Okunuşlarına göre harfler şu şekilde sınıflandırılır.[15]

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Kalın Harfler			İnce Harfler						
	غ	خ	ه	ع	ح	ا	ج	ت	ب
ض	ص	ظ	ذ	ث	ش	س	ر	ز	د
	ق	ط	ى	و	ن	م	ل	ك	ف

Pembe renkli kutucuklarda yer alan peltek harfler, dil ucunun üst yüzeyi üst ön dişlerin ucuna getirilerek seslendirilir. Bunlardan ث, ذ harfleri ince; ظ harfi ise kalın harflerdendir. Sarı kutucuklarda yer alan boğaz harfleri ise boğazdan gelen bir titreşimle telaffuz edilir. Bunlardan ا, ح, ع, ه harfleri ince; خ, غ harfleri ise kalın harflerdendir.

Not: ر harfi, aldığı hareke veya sakin olması durumuna göre ince ya da kalın okunur.

5. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Okunuşlarına Göre Kur'an Harflerini Öğreniyorum*
Amaç	*Kur'an harflerini doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Yukarıdaki tabloda verilen ince, kalın, peltek harfler ile boğaz harflerinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin bu tablodan karışık olarak seçtiği harfleri bireysel olarak seslendiriniz.*
5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda harflerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.*
6. ***Adım:*** *Bu harfleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

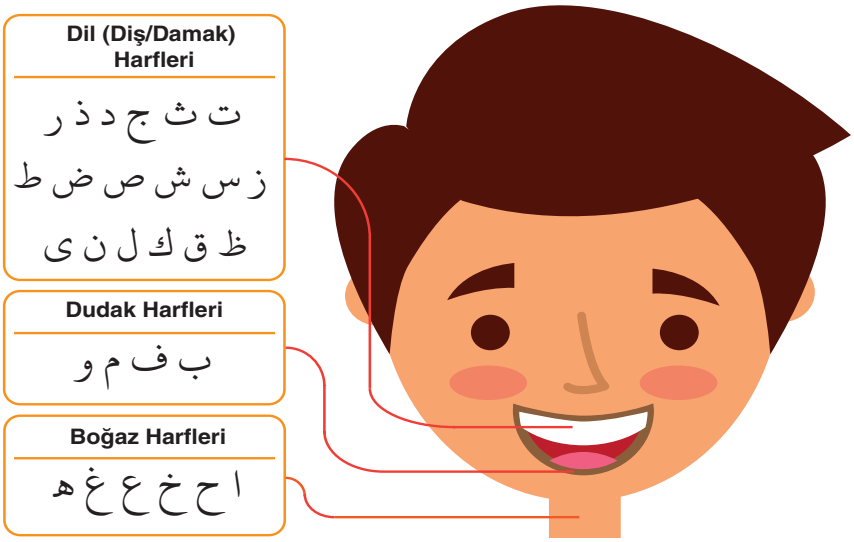
.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

1.2.3. Harflerin Mahreçleri

Kur'an-ı Kerim'i doğru okuyabilmek için harfleri **mahreç**lerine uygun olarak seslendirmek gerekir. Mahreç, harflerin ses yolundan çıktığı yerlere denir.[16] Her dilde harflere ait seslerin kendine özgü bir çıkış yeri vardır. Bir harfin yanlış seslendirilmesi kelimelerin anlamlarının değişmesine yol açabilir. Bu sebeple Kur'an harflerinin mahreç kurallarına uygun biçimde telaffuz edilmesi gerekir. Harflerin çıkış yerleri dil, dudak ve boğaz olmak üzere üçe ayrılır. Bunlar şöyledir.[17]

Karekoddan yararlanarak harflerin çıkış yerleri ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)	Türkçedeki Karşılığı
ا	Boğaz sonu	"E" harfi gibidir.
ب	Alt ve üst dudak	"B" harfi gibidir.
ت	Dil ucu ile ön diş dipleri	"T" harfi gibidir.
ث	Dil ucu ile ön diş uçları	"S" harfinin yumuşak söylenen hâli gibidir (Se).
ج	Dil ve üst damak ortası	"C" harfinin yumuşatılmış şeklidir.
ح	Boğaz ortası	"H" harfinin kalın söylenen hâli gibidir (Ha).
خ	Boğazın ağza en yakın kısmı	"H" harfinin dar ve kalın söylenen hâli gibidir (Hı).
د	Dil ucu ile ön diş dipleri	"D" harfi gibidir.
ذ	Dil ucu ile diş uçları	"Z" harfinin ince ve vurgusuz söylenen hâli gibidir (Ze).

Karekoddan yararlanarak harflerin mahreçleri ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)	Türkçedeki Karşılığı
ر	Dil ucu ile ön dişlerin üstündeki damak	"R" harfi gibidir.
ز	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"Z" harfi gibidir.
س	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"S" harfi gibidir.
ش	Dil ve üst damak ortası	"Ş" harfi gibidir.
ص	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"S" harfinin kalın söylenen hâli gibidir (Sa).
ض	Dil kenarı ile üst azı dişler	"D" ve "Z" harflerinin kalın hâlleri gibi söylenen iki tercihli bir harftir (Da-Za).
ط	Dil ucu ile ön diş dipleri	"T" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ta).
ظ	Dil ucu ile ön diş uçları	"Z" harfinin kalın ve dar söylenen hâli gibidir (Zı).
ع	Boğaz ortası	Bağlamına göre “A, İ, U ve Ğ” gibi okunabilen bir harftir.
غ	Boğazın ağza en yakın kısmı	"Ğ" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ğa).
ف	Üst ön diş uçlarıyla alt dudağın içi	"F" harfi gibidir.
ق	Dil kökü ve üst damak	"G" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ga).
ك	Dil kökü ve küçük dil önü	"K" harfi gibidir.
ل	Dilin iki kenarı ucu ve üst damak	"L" harfi gibidir.
م	Alt ve üst dudak	"M" harfi gibidir.
ن	Dil ucu ile iki üst ön diş etleri	"N" harfi gibidir.
و	Alt ve üst dudak	"V" harfi gibidir.
ه	Boğaz sonu	"H" harfi gibidir.
ى	Dil ve üst damak ortası	"Y" harfi gibidir.

Kontrol Noktası

1. Kur'an harflerini alfabedeki sırasıyla söyleyiniz.
2. Aşağıdaki kutucuklarda belirtilen harflere üçer örnek yazınız.

Kalın harfler	İnce harfler	Peltek harfler	Boğaz harfleri
....	....	....	....

3. Mahreç nedir? Açıklayınız.
4. Harfler neden mahreçlerine uygun olarak okunmalıdır? Açıklayınız.

Performans Görevi	
Amaç: Kur'an harflerini doğru bir şekilde öğrenebilme	**Görev:** Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek Kur'an harflerini alfabedeki sırasına göre doğru bir şekilde dizebilme
Beceriler • Bilgi okuryazarlığı • Belirlemek	**Süre** • Hazırlık: 1 hafta • Sınıf içi: 1 ders saati
Ürün: Bilgi kartları	
Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. **1.** Her birinin üzerinde sadece bir harf bulunacak şekilde tüm Kur'an harflerini içeren kartlar hazırlayınız. **2.** Bu kartları karışık bir şekilde masanızın üzerine yerleştiriniz. **3.** "Başla!" komutuyla birlikte harfleri sırasıyla yan yana dizmeye başlayınız. **4.** Tüm harfleri doğru bir şekilde sıraladığınızdan emin olduğunuzda elinizi kaldırarak öğretmeninize haber veriniz. **5.** Doğru sıralamayı yapan arkadaşlarınızı alkışla kutlayınız.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; bilgi toplama, ilişki kurma, kullanışlılık ve özgünlük ölçütlerine göre değerlendirilecektir. • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekodlarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

1.3. Harfleri Yazma

1.3.1. Harflerin Başta, Ortada ve Sonda Yazılışları

Kendinden sonra gelen harflerle birleşmeyen Kur'an harfleri şunlardır:

ا,د,ذ,ر,ز,و

Arapçada harflerin yazılışları kelimede bulundukları yere göre (başta, ortada, sonda) farklılık gösterir. Konumlarına göre harflerin yazılış kuralları şöyledir:[18]

- *Harekeli ا (Elif) hemze olarak isimlendirilir ve şu şekillerde de yazılır:* ء أ إ ؤ ئ

Örnek: شيء - رأى - إرم - يؤيد - ابرئ - قائم

- *Arapçada bazı kelimelerin sonunda yer alan* ة *(yuvarlak te) harfi önceki harfe birleşerek yazılırsa "تـ", birleşmezse "ة" şeklinde yazılır.*

Örnek: كلمة - حيوة

Harfin Konumu	Harfin Yazılış Şekli	Örnek
Alfabede	Bağımsız yazımı	ب
Başta	Kendinden sonraki harfle bitişmiş şekli	بـ
Ortada	Hem önceki hem sonraki harfle bitişmiş şekli	ـبـ
Sonda	Kendinden önceki harfle bitişmiş şekli	ـب

1.3.2. Harflerin Kelime İçindeki Yazılışları[19]

Sonda	Ortada	Başta	Alfabede
خطأ	ساد	اسر	ا
قلب	صبر	بصر	ب
ثبت	قتل	ترك	ت
بعث	مثل	ثمن	ث
فلج	فجر	جلس	ج
صلح	ضحك	حطم	ح
رسخ	نخل	خرج	خ
سجد	قدم	دخل	د

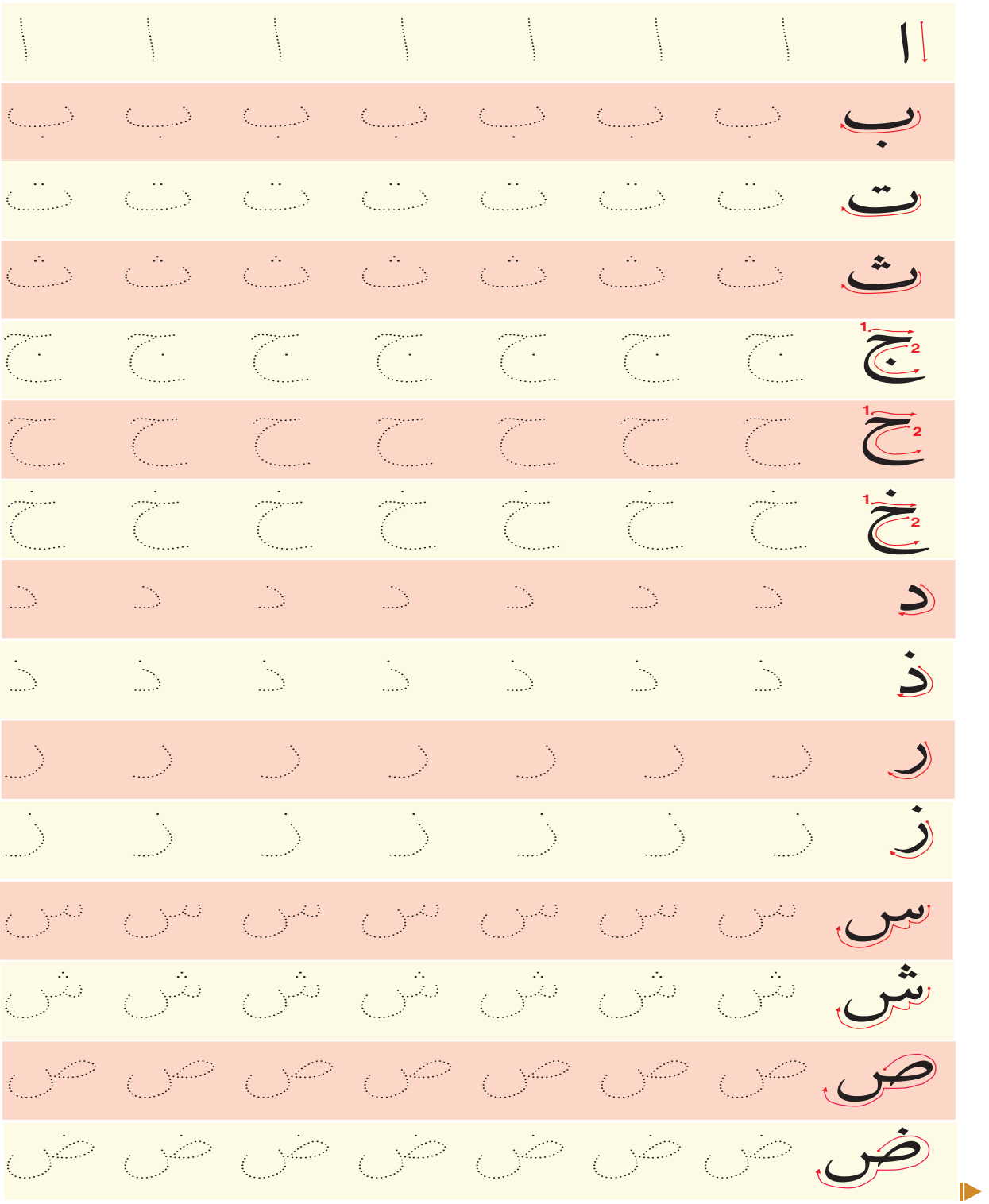
Alfabede	Başta	Ortada	Sonda
ذ	ذهب	نذر	اخذ
ر	رفع	غرق	عصر
ز	زيد	نزل	كنز
س	سجد	غسق	شمس
ش	شرب	رشد	فلش
ص	صبر	فصل	قصص
ض	ضرب	غضب	بغض
ط	طلخ	بطن	ربط
ظ	ظهر	نظر	حفظ
ع	عشر	بعد	سمع
غ	غلب	صغر	بلغ
ف	فرق	سفر	الف
ق	قرا	حقب	خلق
ك	كسب	مكر	ملك
ل	لبس	فلق	طفل
م	منع	عمل	رحم
ن	نهر	سنع	امن
و	وقف	سوب	صلو
ه	هلك	عهد	اله
ى	يمن	ليل	بقى

6. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Kur'an Harflerini Yazıyorum*
Amaç	*Kur'an harflerini yazabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki tabloda koyu olarak verilen kılavuz harflerden yararlanarak noktalı şekilleri tamamlayınız. Harfleri ok yönüne dikkat ederek yazınız.*

ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ	غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف	ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق	ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك	ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل
م	م	م	م	م	م	م	م
ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن
و	و	و	و	و	و	و	و
ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه
ى	ى	ى	ى	ى	ى	ى	ى

Karekoddan yararlanarak harflerin yazımı ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.

7. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Harfleri Kelime İçindeki Yerine Göre Yazıyorum*
Amaç	*Harfleri kelime içindeki yerlerine göre (başta, ortada, sonda) yazabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere harflerin kelime içindeki kullanımını verilen örneklerdeki gibi yazınız.*

Harf	Başta	Ortada	Sonda
ا	ا	ـا	ـا
ب	بـ	ـبـ	ـب
ت	تـ	ـتـ	ـت
ث	ثـ	ـثـ	ـث
ج	جـ	ـجـ	ـج
ح	حـ	ـحـ	ـح
خ	خـ	ـخـ	ـخ
د	د	ـد	ـد
ذ	ذ	ـذ	ـذ
ر	ر	ـر	ـر
ز	ز	ـز	ـز
س	سـ	ـسـ	ـس
ش	شـ	ـشـ	ـش
ص	صـ	ـصـ	ـص
ض	ضـ	ـضـ	ـض
ط	طـ	ـطـ	ـط
ظ	ظـ	ـظـ	ـظ
ع	عـ	ـعـ	ـع
غ	غـ	ـغـ	ـغ
ف	فـ	ـفـ	ـف
ق	قـ	ـقـ	ـق
ك	كـ	ـكـ	ـك
ل	لـ	ـلـ	ـل
م	مـ	ـمـ	ـم
ن	نـ	ـنـ	ـن
و	و	ـو	ـو
ه	هـ	ـهـ	ـه ـه
ى	يـ	ـيـ	ـي

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.*

1.4. Harfleri Harekelerle Telaffuz Etme

Konuya Başlarken

Aşağıdaki harekeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Öğretmeninizin değerlendirmesine göre seslendirmeniz doğru ise "✓" işareti koyunuz.

ـُـ	ـِـ	ـَـ

Harflerin ünlü olarak seslendirilmesine yardımcı olan işaretlere **hareke** denir. Bu işaretler üstün, esre ve ötredir.[20]

1.4.1. Üstün

ـَـ

Harfin üstünde bulunan yatık bir çizgidir.

İnce harfleri "e", kalın harfleri ise "a" sesi ile okutur.

8. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Üstün Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*Üstün harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خَ	حَ	جَ	ثَ	تَ	بَ	اَ
صَ	شَ	سَ	زَ	رَ	ذَ	دَ
قَ	فَ	غَ	عَ	ظَ	طَ	ضَ
يَ	هَ	وَ	نَ	مَ	لَ	كَ

4. Adım: *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. Adım: *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. Adım: *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَ حَ دَ اَحَدَ	دَ خَ لَ دَخَلَ	رَ فَ ثَ رَفَثَ	زَ رَ عَ زَرَعَ	ذَ هَ بَ ذَهَبَ
وَ قَ فَ وَقَفَ	مَ رَ جَ مَرَجَ	عَ زَ مَ عَزَمَ	نَ فَ خَ نَفَخَ	بَ ذَ لَ بَذَلَ
بَ دَ اَ بَدَاَ	صَ دَ قَ صَدَقَ	سَ كَ تَ سَكَتَ	قَ سَ مَ قَسَمَ	جَ لَ سَ جَلَسَ
كَ شَ فَ كَشَفَ	شَ كَ رَ شَكَرَ	هَ لَ كَ هَلَكَ	فَ تَ حَ فَتَحَ	مَ نَ عَ مَنَعَ
طَ لَ بَ طَلَبَ	نَ ظَ رَ نَظَرَ	يَ مَ نَ يَمَنَ	عَ رَ ضَ عَرَضَ	غَ فَ رَ غَفَرَ

7. Adım: *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

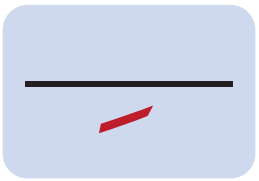
Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

ذَرَاَ	اَخَذَ	اَمَرَ	سَاَلَ	قَرَاَ
رَغَبَ	ضَرَبَ	شَرَعَ	فَطَرَ	حَجَرَ
يَدَكَ	كَسَبَ	عَبَسَ	نَفَخَ	حَفَظَ
رَفَضَ	حَرَصَ	حَضَرَ	ظَهَرَ	شَجَرَ
وَهَنَ	وَهَبَ	وَقَعَ	طَبَعَ	طَلَعَ
نَزَلَ	نَزَغَ	ثَبَتَ	مَكَثَ	مَثَلَ
فَصَلَ	قَدَمَ	كَتَمَ	خَتَمَ	فَتَىَ

1.4.2. Esre

Harfin altında bulunan yatık bir çizgidir.

İnce harfleri "i" sesiyle, kalın harfleri ise "ı-i" arası bir sesle okutur.

9. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Esre Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*Esre harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خِ	حِ	جِ	ثِ	تِ	بِ	اِ
صِ	شِ	سِ	زِ	رِ	ذِ	دِ
قِ	فِ	غِ	عِ	ظِ	طِ	ضِ
يِ	هِ	وِ	نِ	مِ	لِ	كِ

4. *Adım:* *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِ رَ مَ اِرَمَ	اَ بَ تِ اَبَتِ	شَ رِ بَ شَرِبَ	ىَ دَ ي يَدَي	رَ حِ مَ رَحِمَ
تَ زِ دِ تَزِدِ	حَ ذِ رَ حَذِرَ	عِ وَ جَ عِوَجَ	لَ وِ ىَ لَوِىَ	فَ هِ مَ فَهِمَ
حَ سِ بَ حَسِبَ	لَ قِ ىَ لَقِىَ	لَ بِ سَ لَبِسَ	بَ خِ لَ بَخِلَ	رَ ضِ ىَ رَضِىَ
حَ صِ رَ حَصِرَ	حَ مِ دَ حَمِدَ	حَ فِ ظَ حَفِظَ	نَ شِ طَ نَشِطَ	صَ غِ رَ صَغِرَ
نَ دِ مَ نَدِمَ	مَ لِ كِ مَلِكِ	قِ بَ لِ قِبَلِ	خَ طِ فَ خَطِفَ	غَ نِ ىَ غَنِىَ

7. *Adım:* *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

اِبِلِ	اَزِفَ	اَذِنَ	رَكِبَ	رَغِبَ
لَوِىَ	بَقِىَ	بِيَدِ	يَدِىَ	حَيِىَ
خَفِىَ	فَمَنِ	فَرِحَ	فَلِمَ	مَرِضَ
تَبِعَ	نَعِمَ	سَمِعَ	وَسِعَ	سَنَتِ
سَفِهَ	وَزِنَ	نَشِطَ	خَشِىَ	شَهِدَ
بَصِرَ	بَطِرَ	بَرِقَ	عَجِبَ	يَلِجَ
بَخِلَ	ثَئِبَ	وَثِقَ	غَضِبَ	ضَحِكَ

1.4.3. Ötre

ـُو	Harfin üstünde bulunan ve küçük bir vav harfine benzeyen harekedir.
	İnce harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri ise "u" sesi ile okutur.

10. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Ötre Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*Ötre harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خُ	حُ	جُ	ثُ	تُ	بُ	أُ
صُ	شُ	سُ	زُ	رُ	ذُ	دُ
قُ	فُ	غُ	عُ	ظُ	طُ	ضُ
يُ	هُ	وُ	نُ	مُ	لُ	كُ

4. *Adım:* *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

أُمِرَ	زُبُرِ	وُلِدَ	دُعِيَ	رُسُلُ
قُرِيَ	نُذُرِ	ضُرِبَ	فَهُوَ	شُكِرَ
حُشِرَ	يُمِنَ	كُتُبِ	تَهِنُ	ثُبُتِ
طُلِعَ	ظُلِمَ	غُلِبَ	خُلِقَ	صُحُفِ
جُعِلَ	فُعِلَ	عُثِرَ	مُنِعَ	يَصِلُ

7. *Adım:* *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

أُذِنَ	رُزِقَ	أُمِرَ	وُجِدَ	يَرِثُ
كِبَرُ	كُتِبَ	حُشِرَ	ذُبِحَ	سُطِحَ
سُئِلَ	لُعِنَ	قُطِعَ	طُبِعَ	شُعَبِ
عُقَدِ	جُمِعَ	تَجِدُ	غُفِرَ	بُغِيَ
ضُرِبَ	قِبَلُ	تَصِلُ	ظُلِمَ	تَعِظُ
هُدِيَ	يَسِمُ	يُمِنَ	نُفِخَ	خُلِقَ
كَبُرَ	زُبُرِ	نُصُبِ	تُطِعِ	شَجَرَةُ

11. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Harekeleri Öğreniyorum*
Amaç	*Harekeler hakkında bilgi görseli hazırlayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki kutucuklara kalın, ince ve peltek harflerden birer tane Kur'an harfi yazınız.*

Kalın Harf	İnce Harf	Peltek Harf

2. ***Adım:*** *Yazdığınız harflere üstün, esre ve ötre harekelerinden birini ekleyiniz. Harekeler için farklı renkte kalemler kullanınız.*

3. ***Adım:*** *Kullandığınız harekelerin isimlerini aynı renkte kalemle harflerin altına yazınız.*

4. ***Adım:*** *Yazdığınız harfleri harekeleriyle birlikte doğru telaffuz etmeye özen gösteriniz.*

5. ***Adım:*** *Çalışmanızı kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz.*

6. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda çalışmanızı tamamlayınız.*

Değerlendirme: *Öğrencilerin bu etkinlikle kazanması hedeflenen beceri ve davranışlar aşağıdaki Gözlem Formu ile değerlendirilecektir.*

Gözlem Formu	**Geliştirilebilir**	**İyi**	**Çok İyi**
1. Kur'an harflerini (kalın, ince, peltek) doğru seçip kutucuklara yazabilme			
2. Harflere üstün, esre ve ötre harekelerinden birini ekleyebilme			
3. Harekeler için farklı renkte kalemler kullanabilme			
4. Kullandığı harekelerin isimlerini harflerin altına doğru yazabilme			
5. Yazdığı harfleri harekeleriyle birlikte doğru telaffuz edebilme			

Kontrol Noktası

1. Hareke nedir? Örneklerle açıklayarak noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki harekelerin isimlerini yanına yazınız.

Hareke	İsmi	Hareke	İsmi	Hareke	İsmi
ـَ	.....	ـِ	.....	ـُ	.....

3. Aşağıdaki kelimelerde hangi harekelerin kullanıldığını verilen örnekteki gibi yazınız.

غُلِبَ	مَلِكِ	عَظِمُ
نُشِطَ	مَثَلُ	مِعَدُ
يَتِمُ	رُجِعَ	حَسُنَ

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

1.5. Sübhaneke Duası ve Rabbena Duaları ile Anlamları

Konuya Başlarken

İnsanlar niçin dua ederler? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

Dua kelimesi sözlükte çağırmak, seslenmek, istemek ve yardım talep etmek anlamlarına gelir. Terim olarak ise müminlerin sevgi ve saygıyla Yüce Allah'a isteklerini iletterek O'ndan yardım dilemesidir.[21]

Müslümanlar her türlü söz ve eylemlerinde Allah'ın (cc) rızasını gözetirler. Sadece zor zamanlarında değil hayatlarının her anında Allah'a (cc) dua ederek O'nu hatırlarında tutarlar. Yüce Allah "**Kullarım sana, beni sorduğunda (söyle onlara): Ben çok yakınım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm...**"[22] buyurarak kullarına yakın olduğunu ve kendisine dua edenlere mutlaka karşılık vereceğini bildirir.

Karekoddan yararlanarak Sübhaneke duası ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Müslümanlar, Yüce Allah'a kulluk görevlerini yerine getirmek için ibadet ederler. Bu ibadetlerden biri olan namazda çeşitli dualar okurlar. Sübhaneke duası ve Rabbena duaları bunlardan bazılarıdır.

1.5.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ۞ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ ۞ وَتَعَالٰى جَدُّكَ ۞ (وَجَلَّ ثَنَائُكَ) ۞ وَلَآ اِلٰهَ غَيْرُكَ ۞

Sen eksik sıfatlardan uzaksın Allah'ım! Seni daima böyle tenzih eder ve sana hamt ederim. Senin adın mübarektir. İzzet ve celalin yücedir. (Senin şanın yücedir.) Senden başka ilah yoktur.

Sübhaneke kelimesi, Arapça "tespih" kelimesiyle aynı kökten türemiştir. Tespih, Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutmak; O'nun, yüceliğine layık olmayan kusur ve noksanlıklardan uzak olduğuna kalpten inanmak ve bunu söz ile ifade etmek anlamlarına gelir.[23] Kur'an-ı Kerim'deki bir ayette tespih "**... Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım...**"[24] şeklinde ifade edilir.

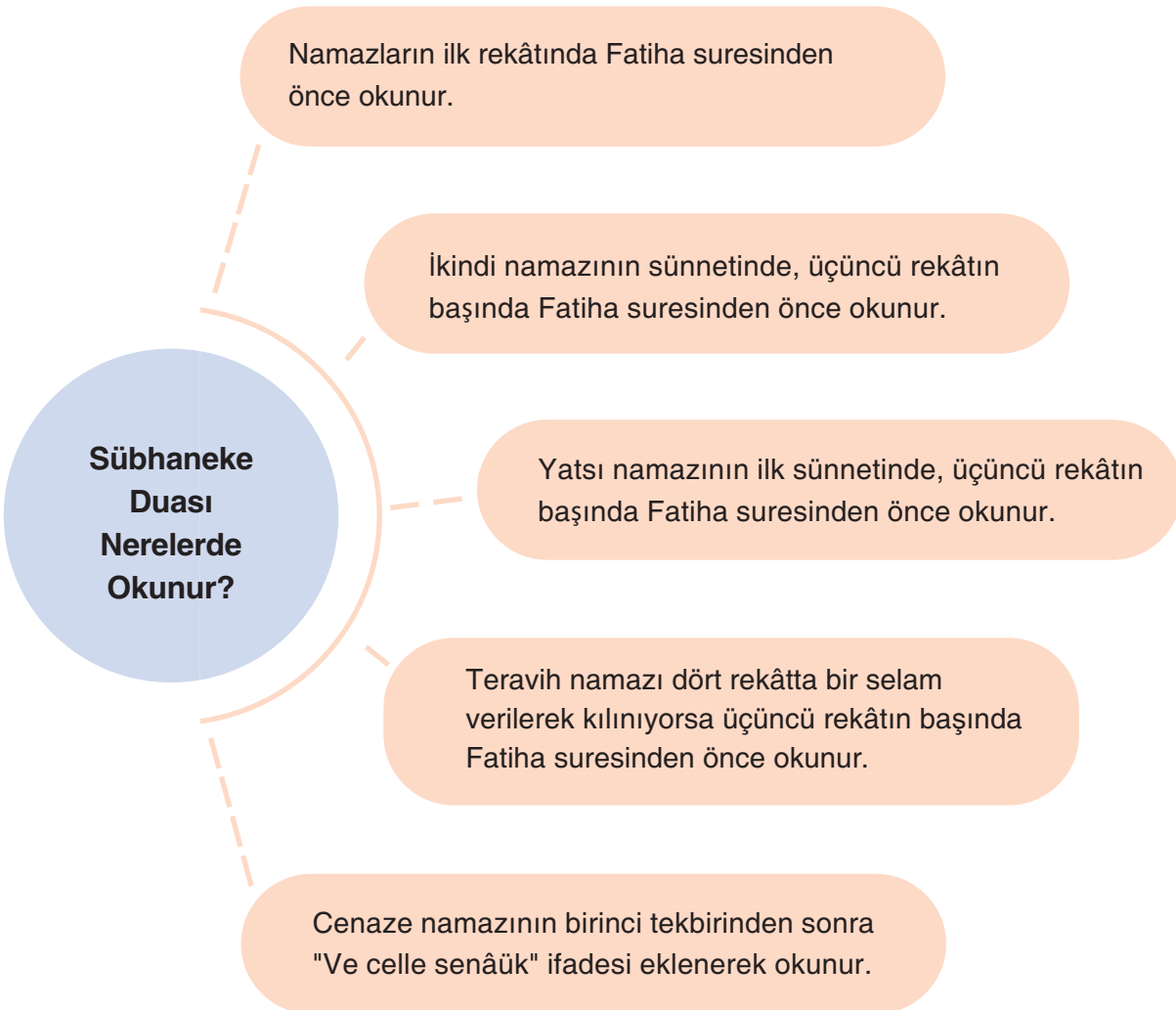
Sübhaneke, Hz. Muhammed'in (sav) sahabeye öğrettiği dualardandır. Hz. Peygamber her namazın başında tekbir aldıktan sonra Sübhaneke duasını okurdu.[25]

Sübhaneke duasında övgüye en çok layık olanın Allah (cc) olduğu anlatılır. Müslümanlar bu dua ile Allah'ın (cc) yüceliği karşısında O'na olan teslimiyetlerini bildirirler. Yüce Allah'a olan sevgi, saygı ve bağlılıklarını ifade ederler (Görsel 1.4).

Sübhaneke duası Allah'tan (cc) başka ilahın olmadığını bildirerek sona erer. Bu ifade ile İslam'ın temel inanç esaslarından biri olan tevhit kavramı vurgulanır.

Görsel 1.4: *Sübhaneke, çocukların ilk öğrendiği ve ezberlediği dualardandır.*

Bilgi Görseli 1.1: *Sübhaneke duasının okunduğu yerler*

12. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Sübhaneke Duasının Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Sübhaneke duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Sübhaneke duasının anlamını okuyunuz.*
2. ***Adım:*** *Sübhaneke duasının anlamını kendi ifadelerinizle noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

3. ***Adım:*** *Müslümanların yaşamlarında Sübhaneke duasının yeri ve önemini sınıf arkadaşlarınızla konuşunuz.*
4. ***Adım:*** *Elde ettiğiniz bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

13. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Sübhaneke Duasını Ezberleyelim*
Amaç	*Sübhaneke duasını ezbere okuyabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Sübhaneke duasının okunuşunu öğretmeninizden veya yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.*
3. ***Adım:*** *Ezberlediğiniz bu bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak tekrar ediniz.*
4. ***Adım:*** *Ezberledikten sonra bu duayı tecvit kurallarına uygun bir şekilde öğretmeninize bireysel olarak okuyunuz.*
5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Sübhaneke duasını ezberden tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak Sübhaneke duasının ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.*

1.5.2. Rabbena Duaları ve Anlamları

رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru. (Bakara suresi 201. ayet)

رَبِّ اجْعَلْنِى مُقِيمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِىْ ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ

Rabbim! Beni ve soyumdan gelecek olanları namazı devamlı kılanlardan eyle. Rabbimiz, duamı kabul et. (İbrahim suresi 40. ayet)

رَبَّنَا اغْفِرْ لِى وَلِوَالِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla. (İbrahim suresi 41. ayet)

Kur'an-ı Kerim'de yer alan dua ayetlerinden biri olan Rabbena Âtina, Hz. Muhammed'in (sav) sık sık tekrar ettiği dualardandır. Bu duada dünya ve ahiret hayatının birbiriyle bağlantılı olduğu vurgulanır. Bu bakımdan Müslümanların dünya ile ahiret arasında bir denge kurması gerekir.[26] Kur'an-ı Kerim'de bu durum "**Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma...**"[27] şeklinde ifade edilir.

Peygamberler de diğer insanlar gibi Yüce Allah'a dua etmişlerdir. Onların dualarından bazılarına Kur'an-ı Kerim'de yer verilmiştir. Bunlardan biri de İbrahim suresinin 40. ayeti olan Rabbicalni duasıdır. Hz. İbrahim, bu duada Yüce Allah'tan kendisinin ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olmasını istemiştir.

Müslümanlar, Rabbenağfirli duasını okuyarak başta anne ve babaları olmak üzere tüm müminler için dua ederler. Manevi açıdan büyük bir değere sahip olan Rabbenağfirli aynı zamanda bir istiğfar duasıdır. İstiğfar sözlükte örtme, perdeleme, kirden, pastan korunma, bağışlanma ve af isteğinde bulunma anlamlarına gelir.[28] Müslümanlar bu dua ile Allah'a (cc) samimi bir şekilde istiğfar ederler. Rabbenağfirli, Hz. İbrahim'in anne babası ve tüm inananlar için ettiği bir duadır.

Rabbena Âtina ve Rabbenağfirli duaları namazın son oturuş kısmında Tahiyyat, Salli ve Barik dualarından sonra okunur.

Karekoddan yararlanarak Rabbena duaları ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

14. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Rabbimizden Neler İstiyoruz?*
Amaç	*Rabbena dualarının anlamlarını yorumlayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. *Adım:* *Rabbena dualarında Yüce Allah'tan istenilenleri tespit ediniz.*

2. *Adım:* *Tespit ettiğiniz istekleri aşağıdaki tabloda verilen başlıkların altına yazınız.*

Rabbena Âtina Duasıyla İsteklerimiz	Rabbenağfirli Duasıyla İsteklerimiz	Rabbicalni Duasıyla İsteklerimiz

3. *Adım:* *Hazırlanan tabloyu kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz.*

4. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda çalışmanızı tamamlayınız.*

Değerlendirme: *Öğrencilerin bu etkinlikle kazanması hedeflenen beceri ve davranışlar aşağıdaki Gözlem Formu ile değerlendirilecektir.*

Gözlem Formu	**Geliştirilebilir**	**İyi**	**Çok İyi**
1. Duaların içeriğindeki temel istekleri doğru ve eksiksiz tespit edebilme			
2. İstekleri, ilgili duanın altına doğru ve anlaşılır bir şekilde yazabilme			
3. İmla ve dil kurallarına uygun yazabilme			
4. Etkinlik yönerge ve adımlarına göre çalışmasını tamamlayabilme			

15. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Rabbena Dualarının Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Rabbena dualarını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Rabbena dualarının anlamını kendi ifadelerinizle noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

2. ***Adım:*** *Rabbena dualarının ne zaman ve hangi durumlarda okunduğunu noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

16. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Rabbena Dualarını Ezberleyelim*
Amaç	*Rabbena dualarını ezberleyebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Rabbena dualarının okunuşunu öğretmeninizden veya yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.*
3. ***Adım:*** *Ezberlediğiniz bu bölümleri birleştirerek duaları bütün olarak tekrar ediniz.*
4. ***Adım:*** *Duaları öğretmeninize tecvit kurallarına uygun biçimde bireysel olarak okuyunuz.*
5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Rabbena dualarını ezberden tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak Rabbena dualarının ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Gözlem Formu'nu doldurunuz.*

Kontrol Noktası

Aşağıdaki cümleler ile kavramları verilen örnekteki gibi eşleştiriniz.

Müslümanların dünya ve ahiret iyiliğini istediği duadır.	A
Namazların ilk rekâtında Fatiha suresinden önce okunan duadır.	B
Yüce Allah'a isteklerin iletilerek O'ndan yardım istenmesidir.	C
Hz. İbrahim'in Yüce Allah'tan kendisi ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olması için ettiği duadır.	Ç
Müslümanların başta anne ve babaları olmak üzere tüm sevdikleri için ettikleri duadır.	D
Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nun yüceliğini ifade eden kavramdır.	E
Yüce Allah'tan bağışlanma ve af isteğinde bulunma anlamına gelen kavramdır.	F

	Rabbenağfirli
	Dua
	Rabbicalni
	Sübhaneke
	Tespih
	İstiğfar
A	Rabbena Âtina
	Tevhit

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 25 soru verilmiştir.

Aşağıdaki açıklamaları okuyarak yargılar doğru ise "D" harfini, yanlış ise "Y" harfini işaretleyiniz.

	Açıklama	Cevap
1.	Rabbena, Kur'an-ı Kerim'de yer alan dualardandır.	( ) D ( ) Y
2.	Üstün, esre ve ötre harekeleri harflerin sessiz okunmasını sağlar.	( ) D ( ) Y
3.	Namazda okunan dualardan biri de Sübhaneke'dir.	( ) D ( ) Y
4.	Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'e saygı gösterir.	( ) D ( ) Y
5.	و, م, ف, ب harfleri, boğaz harfleridir.	( ) D ( ) Y

Aşağıdaki kelimelerde hangi harekelerin bulunduğunu tespit ediniz. Harekelerle kelimeleri örnekteki gibi eşleştiriniz.

6.	شُكِرَ	
7.	عِوَجَ	
8.	صَدُقِ	**A**
9.	حَسَنِ	
10.	حَسِبَ	

Üstün + Ötre + Esre	**A**
Ötre + Esre + Üstün	**B**
Üstün + Üstün + Esre	**C**
Üstün + Esre + Üstün	**Ç**
Esre + Üstün + Üstün	**D**
Üstün + Üstün + Ötre	**E**

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

- euzübesmele
- hareke
- Rabbicalni
- mahreç
- ötre
- esre

11. Kur'an-ı Kerim'i okumaya ..... ile başlanır.

12. Harflerin ses yolundan çıktığı yerlere ..... denir.

13. Harflerin ünlü olarak seslendirilmesine yardımcı olan işaretlere ..... denir.

14. Hz. İbrahim ..... duası ile Yüce Allah'tan kendisinin ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olmasını istemiştir.

15. Harfin üstüne yazılan ve küçük bir وَ'a benzeyen işarete ..... denir.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

16. Aşağıdakilerden hangisi Kur'an-ı Kerim'e duyulan saygının bir göstergesi değildir?

A) Yüzünden okurken abdestli olmaya özen göstermek
B) Euzübesmele çekerek okumaya başlamak
C) Bel hizasından aşağıda tutmak
D) Okunurken saygı ve ilgiyle dinlemek

17. Çıkış yerlerine göre harfler üç grupta incelenebilir.

I. Dil (diş/damak) harfleri
II. Boğaz harfleri
III. Dudak harfleri

Aşağıdakilerden hangisi bu gruplardan biri için örnek olamaz?

A) ت ث د ذ س ش
B) ب ف م و
C) ا ح خ ع غ ه
D) خ ص ض ط ظ ع

18. Aşağıdakilerin hangisinde "ن" harfinin ortada yazılış şekli doğru olarak verilmiştir?

A) نَبَذَ B) سُنَنٌ C) اَذِنَتْ D) حَزَنًا

19. I. Müslümanların sevgi ve saygıyla Yüce Allah'tan yardım dilemesidir.

II. Her türlü kötülükten Yüce Allah'a sığınıp yalnızca O'ndan yardım istemektir.

III. Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nun yüceliğini sözlü olarak ifade etmektir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu ifadelere ait kavramlar verilmiştir?

	I	II	III
A)	İstiaze	Tespih	Mahreç
B)	Dua	Hareke	İstiaze
C)	Dua	İstiaze	Tespih
D)	Tespih	Mahreç	Dua

20. Aşağıdakilerin hangisinde sadece ince harfler bulunmaktadır?

A) م, ك, ف, ج, ب

B) ل, ط, ض, ت

C) ى, ص, ش, خ

D) و, ق, ز, د

Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı alanlara yazınız.

21. Kur'an-ı Kerim'i kısaca tanıtınız.

.....

.....

.....

.....

22. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin faydaları nelerdir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

23. İnsan hayatında duanın önemi nedir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

24. Sübhaneke duasında Yüce Allah'ı öven ifadeleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

25. Rabbena dualarında Yüce Allah'tan istenilenler nelerdir? Verilen örnekteki gibi maddeler hâlinde yazınız.

1. Dünya hayatı için iyilikler istenir.
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. "Kur'an-ı Kerim", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 209.
2. bk. Müslim, Müsafirin, 252.
3. bk. Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 15.
4. bk. Nahl suresi 90. ayet.
5. bk. İsra suresi 23. ayet.
6. bk. Taha suresi 44. ayet.
7. bk. Duhan suresi 56. ayet; Gaşiye suresi 13. ayet; İnfitar suresi 19. ayet; Tarık suresi 9. ayet; Yunus suresi 45. ayet; Zümer suresi 70. ayet.
8. Bakara suresi 46. ayet.
9. Zilzal suresi 7-8. ayetler.
10. Fatır suresi 29. ayet.
11. Nahl suresi 98. ayet.
12. bk. "istiaze", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 179.
13. Araf suresi 204. ayet.
14. bk. Ertem, "Elifbâ", 11/40-41.
15. bk. Salman vd., *Tecvidli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*, 4.
16. bk. Durmuş, "Harf", 16/158.
17. bk. Polat vd., *Kur'an-ı Kerim Renkli Lugatı ve İrab Klavuzu*, 22-23.
18. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 29-31.
19. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 30-31.
20. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 57.
21. bk. Cilacı, "Dua", 9/529.
22. bk. Bakara suresi 186. ayet.
23. bk. "tespih", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 362.
24. Enbiya suresi 87. ayet.
25. Ebu Davud, "Salat", 119-120.
26. bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/626.
27. Kasas suresi 77. ayet.
28. bk. "istiğfar", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 180.

2. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYA GİRİŞ

2.1. Cezim ve Şedde
2.2. Tenvin
2.3. Tahiyyat Duası ve Anlamı

► **Anahtar Kavramlar**

- **cezim**
- **rahmet**
- **sükûn**
- **şedde**
- **tahiyyat**
- **tenvin**

► **Bu temada sizden**

- cezimi ve şeddeyi telaffuz edebilmeniz,
- tenvini telaffuz edebilmeniz,
- Tahiyyat duasının anlamını yorumlayıp bu duayı ezberden okuyabilmeniz

beklenmektedir.

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Başlarken

Bir metni doğru okuyabilmek ve anlayabilmek için o metnin yazıldığı dilin kurallarının bilinmesi gerekir. Bunları bilmeden yapılan okumalarda hatalar ortaya çıkar. Kur'an-ı Kerim'i okurken de dikkat edilmesi gereken kurallar vardır. Bu kurallardan bir kısmı özel işaretlerle gösterilir. Bu işaretlerden biri olan tenvin ile üstün, esre ve ötre harekeleri arasında benzerlikler bulunur.

Kur'an-ı Kerim'deki ayetleri oluşturan harflerde bazı özel işaretler sizce hangi nedenle kullanılmıştır? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

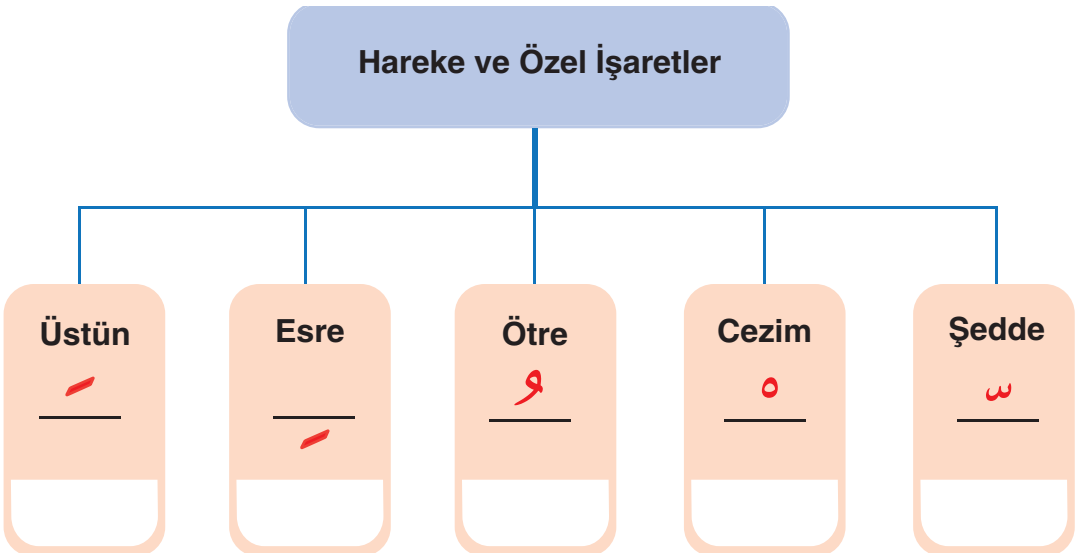
Namazlarda okunan duaların bazılarında Allah'ın (cc) varlığı ve birliği vurgulanır. Hz. Muhammed'e (sav) övgü ve selamlar iletilir.

İçinde kelimeişehadetin geçtiği dualardan hangilerini biliyorsunuz?

2.1. Cezim ve Şedde

Konuya Başlarken

Aşağıdaki şemayı inceleyiniz. Şemadaki hareke ve işaretlerden bildiklerinize"✓" işareti koyunuz.

Aşağıdaki kelimelerden okuyabildiklerinizin altındaki kutucukları işaretleyiniz.

لِرَبِّكَ	كَفَرُ	ثَلِمَ	حَسِبْتَ

2.1.1. Cezim

ـْ	Harfin üstüne konan, yuvarlak ve küçük bir işarettir.
	Üzerinde bulunduğu harfi harekesiz okutur ve kendinden önceki harfe bağlar.[1]
	Cezimli harf, "sakin harf" olarak da ifade edilir.[2]

1.Etkinlik

20 dk.

Adı	*Cezim İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*Cezim işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği cezimli ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ب	ت	ث	ج
اَبْ اِبْ اُبْ	اَتْ اِتْ اُتْ	اَثْ اِثْ اُثْ	اَجْ اِجْ اُجْ
ح	**خ**	**د**	**ذ**
اَحْ اِحْ اُحْ	اَخْ اِخْ اُخْ	اَدْ اِدْ اُدْ	اَذْ اِذْ اُذْ
ر	**ز**	**س**	**ش**
اَرْ اِرْ اُرْ	اَزْ اِزْ اُزْ	اَسْ اِسْ اُسْ	اَشْ اِشْ اُشْ
ص	**ض**	**ط**	**ظ**
اَصْ اِصْ اُصْ	اَضْ اِضْ اُضْ	اَطْ اِطْ اُطْ	اَظْ اِظْ اُظْ
ع	**غ**	**ف**	**ق**
اَعْ اِعْ اُعْ	اَغْ اِغْ اُغْ	اَفْ اِفْ اُفْ	اَقْ اِقْ اُقْ
ك	**ل**	**م**	**ن**
اَكْ اِكْ اُكْ	اَلْ اِلْ اُلْ	اَمْ اِمْ اُمْ	اَنْ اِنْ اُنْ
و	**ه**	**ى**	
اَوْ اِوْ اُوْ	اَهْ اِهْ اُهْ	اَىْ اِىْ اُىْ	

4. *Adım:* *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

كَىْ	قُمْ	مِنْ	بِرْ	اِذْ
فَلَوْ	يَلِدْ	تَخَفْ	يَتُبْ	تُزِغْ
مِثْلِ	تِلْكَ	كَشْفَ	رَيْبُ	اَنْتَ
عِلْمِ	خَيْرَ	شَهْرُ	جِسْمِ	دَرْسُ
يَفْعَلْ	اَسْلِمْ	كُنْتُمْ	يُخْرِجْ	تُنْذِرْ

7. *Adım:* *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

2.1.2. Şedde

ّ

Şedde işareti, ters "m" şekline benzer ve harfin üstüne yazılır.

Üzerinde bulunduğu harfin iki defa okunmasını sağlar. Bunlardan birincisi cezimli, ikincisi kendi harekesi ile okunur.[3]

Şedde bulunan harfte ayrıca üstün, esre veya ötre harekelerinden biri de yer alır. Şeddeli harf, kelimenin başında bulunmaz.[4]

2. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Şedde İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*Şedde işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği şeddeli ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَبَّ = بَ + اَبْ	اَتَّ = تَ + اَتْ	اَثَّ = ثَ + اَثْ	اَجَّ = جَ + اَجْ
اَحَّ = حَ + اَحْ	اَخَّ = خَ + اَخْ	اَدَّ = دَ + اَدْ	اَذَّ = ذَ + اَذْ
اَرَّ = رَ + اَرْ	اَزَّ = زَ + اَزْ	اَسَّ = سَ + اَسْ	اَشَّ = شَ + اَشْ
اَصَّ = صَ + اَصْ	اَضَّ = ضَ + اَضْ	اَطَّ = طَ + اَطْ	اَظَّ = ظَ + اَظْ
اَعَّ = عَ + اَعْ	اَغَّ = غَ + اَغْ	اَفَّ = فَ + اَفْ	اَقَّ = قَ + اَقْ
اَكَّ = كَ + اَكْ	اَلَّ = لَ + اَلْ	اَمَّ = مَ + اَمْ	اَنَّ = نَ + اَنْ
اَوَّ = وَ + اَوْ	اَهَّ = هَ + اَهْ	اَيَّ = يَ + اَيْ	

4. Adım: *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. Adım: *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. Adım: *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِنَّ	تَبَّ	حَقَّ	كَفَّ	مَدَّ
رَبُّكَ	قُوَّتَ	حُجَّةَ	طَهِّرَ	فَضَّلَ
يَدُعُّ	اُحِبُّ	تَظُنُّ	يُسِرُّ	تُحِسُّ
اِنَّهُمْ	رَبِّكُمْ	نُفَرِّقُ	تُذَكِّرْ	فُصِّلَتْ
تُكَلِّفُ	حُرِّمَتْ	فَحَدِّثْ	اُعِدَّتْ	يَخْتَصُّ

7. Adım: *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Çalışma Yaprağı

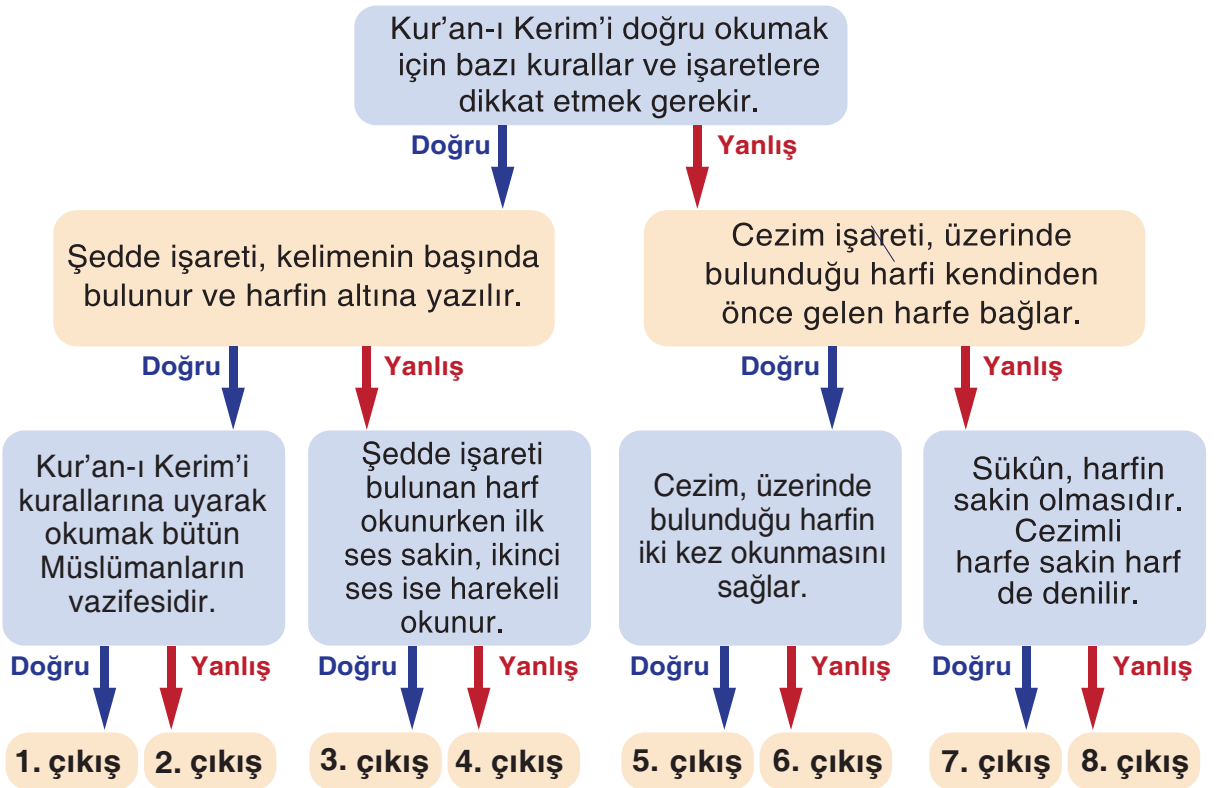
Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri cezim ve şedde işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

Yandaki karekoddan yararlanarak yazma içeriğine ulaşabilirsiniz.

اَسْفَلَ	ظَهْرَكَ	اَذْكُرْ	تَنْهَرْ	يُصْلِحْ
يَنْقَلِبْ	كَيْدَهُمْ	مِثْلَيْهِمْ	يُمْدِدْكُمْ	يَغْفِرْ لَكُمْ
جَهَّزَ	سَخَّرَ	يَبُثُّ	تَوَدُّ	يَكُفَّ
مِمَّنْ	ثَبِّتْ	حُقَّتْ	قَدَّمَتْ	يُكَفِّرْ
يُبَيِّنْ	وَسَبِّحْ	يُعَظِّمْ	تُصَعِّرْ	طَلَّقْتُمْ
يَخْتَصُّ	تَسْوَدُّ	تَمَنَّوْنَ	فَتَوَكَّلْ	فَضَّلْتُكُمْ
يَذَّكَّرُ	يَشَّقَّقُ	ذُرِّيَّةَ	يَغُرَّنَّكَ	اُكَفِّرَنَّ

Kontrol Noktası

1. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. İfadelerin doğru ya da yanlış olma durumuna göre yönlendirici okları takip ederek ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

2. Aşağıdaki kelimeleri hareke ve işaretlerine dikkat ederek okuyunuz. Cezimli kelimelerin yanına "**C**", şeddeli kelimelerin yanına "**Ş**", cezim ve şeddenin birlikte kullanıldığı kelimelerin yanına "**CŞ**" yazınız.

كَشْفَ	نِصْفُ	حُكْمَ	يُحِبُّ
سُنَّتِ	حَمْدِكَ	كَسْمُكَ	قُوَّتَ
جَدُّكَ	رَبِّكُمْ	عَدُوُّ	تَبَّتْ

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

2.2. Tenvin

Konuya Başlarken

Aşağıda verilen işaretleri şekil yönünden hangi harekelere benzettiğinizi yanlarına yazınız.

İki Üstün ـًـ	İki Esre ـٍـ	İki Ötre ـٌـ

Tenvin, harekenin sesine "n" sesi ilave eder. İki üstün (ـًـ), iki esre (ـٍـ) veya iki ötre (ـٌـ) şeklinde yazılır ve kelimelerin sonlarında bulunur.[5]

2.2.1. İki Üstün

ـًـ

Harfin üzerine konan, sol taraftan aşağı doğru hafif eğik, üst üste ve küçük çift çizgi şeklindedir.

İnce harfleri "en", kalın harfleri "an" sesiyle okutur.

ة (yuvarlak te) dışındaki harflerde ا (elif) desteği ile birlikte yazılır.[6]
Örnek: قَدْرًا – بُكْرَةً

3. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*İki üstün işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği iki üstünlü harfleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خًا	حًا	جًا	ثًا	تًا	بًا	أً
صًا	شًا	سًا	زًا	رًا	ذًا	دًا
قًا	فًا	غًا	عًا	ظًا	طًا	ضًا
يًا	هًا	وًا	نًا	مًا	لًا	كًا

4. *Adım:* *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عِوَجًا	صُحُفًا	مَلِكًا	طَمَعًا	وَهَنًا
يَوْمًا	جُزْءًا	بَعْضًا	رِجْزًا	فَتْحًا
رِزْقًا	قَوْلًا	شُكْرًا	عَبْدًا	نِصْفًا
اِذًا	حَقًّا	شَرًّا	سَدًّا	غَرًّا
كَوْكَبًا	شَجَرَةً	عَشِيَّةً	مُطَهَّرًا	مُتَوَفًّا

7. *Adım:* *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

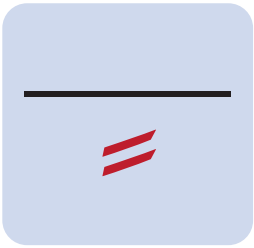
.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

2.2.2. İki Esre

Harfin altına konan, sol taraftan aşağı doğru hafif eğik, üst üste ve küçük çift çizgi şeklindedir.

İnce harfleri "in" sesiyle, kalın harfleri "in-ın" arası bir sesle okutur.[7]

بِرِّ – ظَنِّ

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*İki esre işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği iki esreli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خِ	حِ	جِ	ثِ	تِ	بِ	اِ
صِ	شِ	سِ	زِ	رِ	ذِ	دِ
قِ	فِ	غِ	عِ	ظِ	طِ	ضِ
يِ	هِ	وِ	نِ	مِ	لِ	كِ

4. Adım: *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. Adım: *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. Adım: *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عِوَجٍ	لَهَبٍ	حَسَنٍ	مَسَدٍ	كُتُبٍ
قَوْمٍ	كَنْـزٍ	شَهْرٍ	شَيْءٍ	بَيْعٍ
شَرٍّ	أُفٍّ	شَكٍّ	ضُرٍّ	أُمٍّ
قُوَّةٍ	بِحَقٍّ	عُتُوٍّ	شَدَّةٍ	نَبِيٍّ
هُمَزَةٍ	مُحَبَّةٍ	قُرَيْشٍ	كَصَيِّبٍ	تَفَكُّرٍ

7. Adım: *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

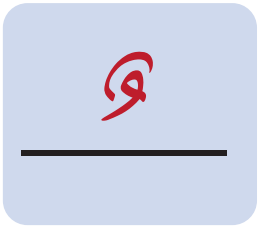
.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

2.2.3. İki Ötre

Harfin üzerine konur ve şapkalı vav şeklindedir.

İnce harfleri "ün-un" arası bir sesle, kalın harfleri "un" sesiyle okutur.[8]

İki ötre, "ٱ" şeklinde de kullanılabilir.

Örnek: بَشَرٌ – قَلَمٌ

5. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*İki ötre işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği iki ötreli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خٌ	حٌ	جٌ	ثٌ	تٌ	بٌ	اٌ
صٌ	شٌ	سٌ	زٌ	رٌ	ذٌ	دٌ
قٌ	فٌ	غٌ	عٌ	ظٌ	طٌ	ضٌ
یٌ	هٌ	وٌ	نٌ	مٌ	لٌ	كٌ

4. Adım: *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

5. Adım: *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. Adım: *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عَيْنٌ	كُتُبٌ	رُسُلٌ	فَرِحٌ	مَرَضٌ
رِجْسٌ	عُمْيٌ	مِسْكٌ	اِنْسٌ	رِزْقٌ
أُخْتٌ	جُزْءٌ	خَلْفٌ	زَيْغٌ	عَرْشٌ
كُلٌّ	صُمٌّ	حُبٌّ	صِرٌّ	شَكٌّ
مُصَرِّفٌ	مُحَمَّدٌ	قَيِّمَةٌ	مَسْجِدٌ	مُخْرِجٌ

7. Adım: *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri tenvin işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

Yandaki karekoddan yararlanarak yazma içeriğine ulaşabilirsiniz.

سَفَهًا	عَبَثًا	مَلِكًا	شَطَطًا	شُيُخًا
صُبْحًا	شَهْرًا	فَظًّا	بَسًّا	اَعْجَمِيًّا
جُرُفٍ	فُرُشٍ	بُرُجٍ	بَيْتٍ	يَوْمَئِذٍ
حِزْبٍ	نَقْصٍ	غِلٍّ	عِزٍّ	تُبَّعٍ
ظَمَأٌ	قَسَمٌ	مَرَضٌ	فَرِحٌ	نُزُلٌ
لَهْوٌ	دُرٌّ	وَصَدٌّ	هَيِّنٌ	عَرَبِيٌّ
فَوَيْلٌ	كَعَصْفٍ	مُصَدِّقٌ	قِرَدَةً	مُمَدَّدَةٍ

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadeleri ve işaretleri inceleyiniz. Cezim, şedde ve tenvin işaretlerine dikkat ederek ifadelerle işaretleri örnekteki gibi eşleştiriniz.

فَهْمُ	1	1 Cezim
اُحِلَّتْ		2 Şedde
فَضْلًا		3 Tenvin
سَحَّرٍ		4 Şedde + Cezim
قَوْمٍ		5 Şedde + Tenvin
رَبِّكُمْ		6 Cezim + Tenvin
جِسْمٌ		
يُكَذِّبُ		
لَهُنَّ		
اَبَدًا		

قَوْلٌ	
اُبَلِّغُكُمْ	
تُعَسِّرْ	
بَغْتَةً	
لَعَلَّهُمْ	
بِشَيْءٍ	
اِلَيْهِ	
اَحَدًا	
لَهَبٍ	
مِنْهُمْ	

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

<table>
<tr><th colspan="2">Performans Görevi</th></tr>
<tr><td>Amaç: Cezim, şedde ve tenvin işaretleri hakkında bilgi veren bir poster hazırlayabilme</td><td>Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlayıp sunma</td></tr>
<tr><td>Beceriler
• Ayırt etme
• Yazma</td><td>Süre
• Hazırlık: 1 hafta
• Sınıf içi: 1 ders saati</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ürün: Poster</td></tr>
<tr><td colspan="2">Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek azimli ve kararlı bir şekilde performans görevini tamamlayınız.
1. Resim kâğıdına farklı Kur'an-ı Kerim harfleri yazınız.
2. Üstün harekeli bir elif harfi yazınız. Bunun yanına yazdığınız diğer harfin üzerine cezim, şedde, iki üstün, iki esre ve iki ötre işaretlerinden birini ekleyiniz. Her bir işaret için farklı renkte kalemler kullanınız.
3. Kullandığınız işaretleri tanıtan bilgiyi harflerin yanına ekleyiniz.
4. Hazırlanan posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; görsel tasarım, doğruluk, hedef kitleye uygunluk ve özgünlük ölçütlerine göre değerlendirilecektir.
• Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir.
• Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Bu performans görevi aşağıdaki karekodlarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.</td></tr>
</table>

Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

2.3. Tahiyyat Duası ve Anlamı

Konuya Başlarken

Tahiyyat duasında geçen bazı kavramlar aşağıda verilmiştir. Bu kavramlardan bildiklerinizin altındaki kutucuğa "✓" işareti koyunuz.

Kelimeişehadet	Salavat	Selam	Rahmet
☐	☐	☐	☐

Karekoddan yararlanarak Tahiyyat duası ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ ۞ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ ۞ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ ۞ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ۞ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ۞

Bütün yüceltmeler (tazim), övgüler ve dualar, bütün ibadetler Allah'a mahsustur. Sana selam olsun Ey Peygamber! Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Selam bize ve Allah'ın salih kulları üzerine olsun. Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve şahitlik ederim ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Resulü'dür.

(Buhari, Ezân, 148)

Tahiyyat duası, Hz. Muhammed'in (sav) Miraç Gecesi'nde Allah (cc) ile selamlaşmasını konu edinir. Bu manevi hitapta Hz. Peygamber, Allah'a (cc) tahiyyat ve salavat ifadeleri ile tazimde bulunmuştur. Yüce Allah da Peygamber Efendimiz'e selam, rahmet ve bereket ile karşılık vermiştir. Bunun üzerine Hz. Muhammed (sav), selamın kendisi ile birlikte Allah'ın (cc) salih kullarının üzerine olmasını temenni etmiştir. Daha sonra bütün melekler Allah'tan (cc) başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehadet etmişlerdir.[9]

Selam kelimesi Kur'an-ı Kerim'de bazen "tahiyye" kelimesiyle ifade edilir. Tahiyye, selamlama, sağlık ve esenlik temennisi, Allah'tan (cc) hayırlı ömür dileme anlamlarına gelir. Selamlaşma duası olan Tahiyyat ile Müslümanlar, Allah'a (cc) saygılarını sunarlar. Hz. Peygamber'e selam ve bağlılıklarını bildirirler. Tahiyyat duasını okuyarak Miraç Gecesi'nin hatırasını yaşarlar. Allah'ın (cc), kendilerine ve salih kullara rahmetle yaklaşmasını isterler.[10] **Rahmet**; sevgi, şefkat, merhamet, bütün varlıkların iyiliğini arzu etme ve onlara her türlü yardımda bulunma isteğidir.[11] Allah'ın (cc) kullarına sevgi, şefkat ve merhametle muamele etmesidir. Kul; Allah'ın (cc) yarattığı, O'na inanan ve O'na ibadet etmekle sorumlu olan insandır.[12] Tahiyyat duası Allah'a (cc) kulluğu ifade eder. Aynı zamanda Hz. Peygamberin Allah'ın (cc) elçisi olduğundan bahseder. Elçi (resul) ise Allah'ın (cc) emir ve yasaklarını insanlara bildirmek üzere seçtiği peygamber demektir.[13]

Görsel 2.1: *Tahiyyat, namazların oturuşlarında okunan bir duadır.*

Hz. Muhammed (sav), namazlarda Tahiyyat duasının okunmasını istemiştir (Görsel 2.1). O, bu durumu "*Sizden biriniz namaz kılarken son oturuşa geldiğinde Allah'a hamd ve sena (tahiyyat) ile başlasın. Ardından Peygamber'e salat ve selam getirsin...*"[14] sözleriyle ifade etmiştir. Hz. Peygamber, Tahiyyat duasını, Kur'an-ı Kerim'den bir sure öğretir gibi sahabeye öğretmiştir.[15]

6. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Tahiyyat Duasının Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Tahiyyat duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümleleriyle ifade edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *"Tahiyyat, salavat, selam, rahmet, bereket, kul ve elçi" kavramlarını araştırınız.*

2. ***Adım:*** *Araştırdığınız kavramlardan yararlanarak Tahiyyat duasından anladıklarınızı kendi ifadelerinizle noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Tahiyyat duasında en çok hangi ifadeler dikkatinizi çekti? Nedenleriyle birlikte noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

.....

7. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tahiyyat Duasını Anlıyorum*
Amaç	*Tahiyyat duasında geçen "rahmet" ve "tahiyyat" kavramlarını yorumlayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. *Adım:* *Öğretmen rehberliğinde iki gruba ayrılınız.*

2. *Adım:* *Birinci grup olarak rahmet kavramının, ikinci grup olarak tahiyyat kavramının anlamını araştırınız.*

3. *Adım:* *Araştırmalarınızdan hareketle aşağıdaki görevleri tamamlayınız.*

Görev 1

Kavramın ne anlama geldiğini yazınız.

Rahmet Grubu

Tahiyyat Grubu

Görev 2

Kavramın hayatınızdaki yeri ile ilgili örnek veriniz.

Rahmet Grubu

Tahiyyat Grubu

Görev 3

Kavramı anlatan kısa bir slogan yazınız.

Rahmet Grubu

Tahiyyat Grubu

4. *Adım:* *Yazdıklarınızı öğretmen rehberliğinde sınıfta sununuz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

8. Etkinlik

40 dk.

Adı	*Tahiyyat Duasını Ezberleyelim*
Amaç	*Tahiyyat duasını ezberleyebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Tahiyyat duasının okunuşunu öğretmeninizden veya yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.*
3. ***Adım:*** *Ezberlediğiniz bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak tekrar ediniz.*
4. ***Adım:*** *Duayı öğretmeninize tecvit kurallarına uygun biçimde bireysel olarak okuyunuz.*
5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Tahiyyat duasını ezberden tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak Tahiyyat duasının ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: *Öğrencilerin bu etkinlikle kazanması hedeflenen beceri ve davranışlar aşağıdaki Gözlem Formu ile değerlendirilecektir.*

Gözlem Formu	**Geliştirilebilir**	**İyi**	**Çok İyi**
1. Dinlediği bölümleri doğru telaffuzla, koro içinde aktif olarak tekrar edebilme			
2. Duayı bölümler hâlinde hatasız ezberleyebilme			
3. Ezberlediği bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak doğru ve akıcı okuyabilme			
4. Öğretmenine bireysel olarak okurken doğru ve akıcı bir şekilde ezbere okuyabilme			
5. Harflerin çıkış yerlerine (mahreç) ve telaffuzuna dikkat edebilme			
6. Duayı duraksamadan, ritmik ve akıcı bir şekilde okuyabilme			

Kontrol Noktası

1. Tahiyyat duasının anlamını kendi cümlelerinizle yazınız.

.....

.....

.....

2. Tahiyyat duasının namazın hangi bölümünde okunduğunu yazınız.

.....

.....

.....

3. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutucuklarda verilen uygun sözcüklerle tamamlayınız.

Muhammed	salih	selam	ilah
Allah	şehadet	saygı	söz

"Selam, ... ve en güzel sözler ..... içindir. Ey Peygamber! Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun. Bizlere ve Allah'ın ..... kullarına da ..... olsun. Ben ..... ederim ki Allah'tan başka ..... yoktur. Yine şehadet ederim ki ....., O'nun kulu ve elçisidir."

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 26 soru verilmiştir.

Aşağıda Tahiyyat duasıyla ilgili bilgi grafiği verilmiştir.

Tahiyyat Duasıyla İlgili Bilgiler	Tahiyyat, Hz. Muhammed'in (sav) Miraç Gecesi'nde Yüce Allah ile yaptığı selamlaşmadır. Namazlarda ilk ve son oturuşta okunan bir duadır. Bu duada rahmet, bereket ve esenlik kavramları geçer. Müslümanlar Tahiyyat duasını okuduklarında Allah'ı (cc) ve bütün salih kulları selamlamış olurlar.
Tahiyyat Duasındaki Konular	Allah'a (cc) hamt ve övgü, Hz. Peygamber'e dua, iman, salat ve selam konularına yer verilir.
Tahiyyat Duasının Verdiği Mesajlar	Allah'ın (cc) yüceliği ve O'nun her türlü övgüye layık olduğu anlatılır. Hz. Peygamber'e olan sevgi ve saygı ifade edilir. Her türlü dua ve senanın, bedenî ve mali ibadetlerin Allah'a (cc) mahsus olduğu belirtilir.

Bu bilgi grafiğine göre aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

1.	Tahiyyat duası, Müslümanların Allah'a (cc) dua etmeleri ve O'ndan istekte bulunmaları için bir fırsattır.	
2.	Tahiyyat duasında Allah'ın (cc) tek ilah olduğu vurgulanır.	
3.	Tahiyyat duası Yüce Allah ile melekler arasında geçen bir konuşmadır.	
4.	Tahiyyat duasında Hz. Peygamber'in Kadir Gecesi'nde Cebrail ile konuşması anlatılır.	
5.	Dua ve ibadetler yalnızca Allah (cc) için yapılır.	
6.	Tahiyyat duasıyla Hz. Muhammed'e (sav) olan saygı ve sevgi ifade edilir.	
7.	Tahiyyat duasında Allah'ın (cc) kullarını koruyup gözeten olduğu bilgisi yer alır.	

Aşağıdaki soruları tablo üzerinde cevaplayınız.

Aşağıdaki cümleler ile kavramları verilen harflerle eşleştirerek doğru harfi açıklamanın yanındaki kutucuğa yazınız.

8.	Harfin altına konan, sol taraftan aşağı doğru eğik, üst üste, küçük çift çizgidir.	
9.	Harfin üzerine konan, şapkalı vav şekline benzeyen bir işarettir.	
10.	Harfin üzerine küçük bir daire şeklinde yazılan işarettir.	
11.	Harfin üzerine konan, sol taraftan aşağı doğru eğik, üst üste, küçük çift çizgidir.	
12.	Harfin üzerine konan ve ters "m" şekline benzeyen küçük bir işarettir.	

Cezim	**A**
İki üstün	**B**
İki ötre	**C**
Şedde	**Ç**
İki esre	**D**
Üstün	**E**

Aşağıdaki kelimelerde hangi harekelerin bulunduğunu tespit ediniz. Harekelerle kelimeleri örnekteki gibi eşleştiriniz.

13.	قَوْمٍ	
14.	مَرَّةً	
15.	نَقُصُّ	**A**
16.	حَظٍّ	
17.	كَنْزٌ	

Üstün + Ötre + Şedde	**A**
Üstün + Cezim + İki Ötre	**B**
Üstün + Cezim + İki Esre	**C**
Üstün + Şedde + İki Esre	**Ç**
Üstün + Şedde + İki Üstün	**D**

Aşağıdaki soruları tablodaki kutucuklarda yer alan harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfi birden fazla cevap için kullanabilirsiniz.

A لَعَلَّكُمْ	Ç اَرْسِلْ	F يَغْفِرُ	H تَاَذَّنَ
B لَعِبًا	D يَخْتَصُّ	G نَشَتْ	I مِثْلٌ
C يُكَلِّفُ	E شُكْرٌ	Ğ جُنْدٍ	İ ذِكْرٌ

18. Hangi kelimelerde cezim vardır?

.....

.....

19. Hangi kelimelerde şedde vardır?

.....

.....

20. Kelimelerin hangilerinde cezim ve şedde birlikte kullanılmıştır?

.....

.....

21. Kelimelerin hangilerinde cezim ve tenvin birlikte kullanılmıştır?

.....

.....

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

22. İki ötre aşağıdakilerden hangisidir?

A) ـُـُ B) ـَـَ C) ـِـِ D) ـُـُ

23. Aşağıdakilerin hangisinde şedde işareti bulunan bir kelime vardır?

A) تَبَّتْ B) وَقْفَ C) خَيْرٌ D) شَرَعَ

24. تُيَسِّرُ يُكَذِّبُ فِرْعَوْنَ يَوْمِهِمْ

Bu kelimeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kelimelerin bir tanesinde tenvin kullanılmıştır.

B) Kelimelerin iki tanesinde iki ötre kullanılmıştır.

C) Kelimelerin iki tanesinde cezim kullanılmıştır.

D) Kelimelerin iki tanesinde şedde kullanılmıştır.

25. Şedde işareti kullanılan kelimelerden bir grup oluşturulması istenseydi aşağıdakilerden hangisi bu grupta yer almazdı?

A) يَدُعُّ B) تُكَذِّبًا C) سُجَّدُ D) يَضْرِبُ

26. Tahiyyat duasında aşağıdakilerden hangisine değinilmez?

A) Allah'ın (cc) selam, rahmet ve bereketinin Peygamberimize olduğuna

B) Bütün selam, saygı ve güzel sözlerin Allah'a (cc) ait olduğuna

C) Allah'ın (cc) her türlü eksik sıfattan uzak ve yüce olduğuna

D) Allah'tan (cc) başka hiçbir ilah bulunmadığına

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 39.
2. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 109.
3. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 109.
4. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 43-46.
5. bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 161.
6. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 48-49.
7. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 50.
8. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 52.
9. bk. Atar, "Teşehhüd", 40/563.
10. bk. Atar, "Teşehhüd", 40/563.
11. bk. "rahmet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 300-301.
12. bk. Hamîdullah, "Abd", 1/57.
13. bk. "resul" *Dinî Terimler Sözlüğü*, 304.
14. Tirmizi, "Deavât", 64.
15. bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ ÖĞRENİYORUM

3.1. Med Harfleri
3.2. Okunuşla İlgili Özel Durumlar
3.3. Fatiha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri
3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı

► **Anahtar Kavramlar**

- **âsar**
- **çeker**
- **hamt**
- **harfimed**
- **hurufımukattaa**
- **kasır**
- **lafzatullah**
- **med**
- **sıratımüstakim**

► **Bu temada sizden**

- med harflerini sınıflandırabilmeniz,
- okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilmeniz,
- Fatiha suresi ve Bakara suresi 1-24. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Fatiha suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilmeniz,
- Fatiha suresini tilavet edebilmeniz

beklenmektedir.

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Başlarken

Ana dili Arapça olmayan Müslümanların Kur'an-ı Kerim'i doğru ve kolay okuyabilmeleri için hareke, cezim ve şedde ile birlikte Kur'an'a özgü başka işaretler geliştirilmiştir. Bu işaretlerle sesin uzunluğu, vurgusu ve diğer özellikleri belirlenmiştir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'i doğru okumanın önemi hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

"Elhamdülillah" **ifadesini günlük hayatta hangi durumlarda kullandığınızı düşününüz. Bu ifadenin, Fatiha suresinde verilen hangi mesajla ilişkili olduğunu açıklayınız.**

3.1. Med Harfleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i okurken en sık yapılan hatalardan biri, harfleri gereksiz yere uzatmak veya kısaltmaktır. Bu durum, kelimelerde anlam kayıplarına veya farklı anlamların ortaya çıkmasına sebep olur. Uzatma harf ve işaretleri okuyuş hatalarının önüne geçmek için kullanılır. Türkçede de buna benzer durumlar söz konusudur. Bazı harflerin üstüne konan "düzeltme işareti" o seslerin uzatılarak veya inceltilerek okunmasını sağlar.

Kar ve kâr, hala ve hâlâ, alem ve âlem kelimelerinde düzeltme işareti kullanılmasaydı ne gibi sorunlar ortaya çıkabilirdi?

Aşağıdaki kutucuklarda verilen ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Seslendirmeniz doğru ise "Evet", yanlış ise "Hayır" kelimelerinin yanındaki boşluğu işaretleyiniz.

اَلسَّلَامُ	قَالَ
Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.	Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.
Evet | Hayır |	Evet | Hayır |

مُحِيطٌ	اَعُوذُ
Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.	Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.
Evet | Hayır |	Evet | Hayır |

Bir Elif Miktarı
Bir parmak kaldırma veya indirme süresidir.

Med, "çekmek, uzatmak, yaymak" anlamlarına gelir.[1] Med harfleri (**harfimed**) kendisinden önce gelen harfleri **bir elif miktarı** uzatarak okutur. Kur'an-ı Kerim'i med harflerine dikkat ederek okumak gerekir.[2] Med harfleri şunlardır: ا, و, ى

3.1.1. Elif

ا

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen üstün harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri "e-a" arası bir sesle, kalın harfleri ise "a" sesi ile uzatır.

Örnek: بِمَا – صَامَ

1. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Med Harflerini Tanıyorum*
Amaç	*Med harflerinden ا ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ثَا	تَا	بَا	اَ
دَا	خَا	حَا	جَا
سَا	زَا	رَا	ذَا
طَا	ضَا	صَا	شَا
فَا	غَا	عَا	ظَا
مَا	لَا	كَا	قَا
يَا	هَا	وَا	نَا

4. *Adım:* *Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.*

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَا	اِذَا	كَمَا	لَهَا	فَلَا
دَامَ	زَادَ	قَالَ	طَالَ	كَانَا
ظَالِمُ	ضَاحِكَ	تُرَابٍ	عَذَابًا	شَاكِرٌ
كِتَابَ	حِسَابِ	اَفَاضَ	جَنَّاتٍ	تَوَّابٌ
وَاَمَّا	اِيَّاكَ	اَخْبَارَهَا	صَالِحَاتٍ	عَادِيَاتِ

7. *Adım:* *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3.1.2. Vav

و

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen ötre harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri ise "u" sesi ile uzatır.

Örnek: يُوحَ – سُورَ

2. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Med Harflerini Tanıyorum*
Amaç	*Med harflerinden و ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirmeyle ilgili öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خُو	حُو	جُو	ثُو	تُو	بُو	اُو
صُو	شُو	سُو	زُو	رُو	ذُو	دُو
قُو	فُو	غُو	عُو	ظُو	طُو	ضُو
يُو	هُو	وُو	نُو	مُو	لُو	كُو

4. Adım: *Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.*

5. Adım: *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. Adım: *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

نَخُوضُ	نُشُوزَ	جُوعٍ	طُورِ	دُونِ
بَعُوضَةً	جَزُوعًا	حَصُورًا	يَأْتُوكَ	يُوصَلَ
حَافِظُونَ	فَتَكُونَا	طَاغُونَ	يَنْقُضُونَ	مُصْلِحُونَ
يُوقِنُونَ	تُحِبُّونَ	يَزِفُّونَ	يُسِرُّونَ	تُحَدِّثُونَ
يَقُولُونَ	يَسُومُونَ	يَكْذِبُونَ	يَعْمَهُونَ	يُؤْمِنُونَ

7. Adım: *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3.1.3. Ya

ی

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen esre harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri "i" sesiyle, kalın harfleri ise "ı-i" arası bir sesle uzatır.

Örnek: بَنِی – حِینُ

3. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Med Harflerini Tanıyorum*
Amaç	*Med harflerinden ی ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِی	بِی	تِی	ثِی	جِی	حِی	خِی
دِی	ذِی	رِی	زِی	سِی	شِی	صِی
ضِی	طِی	ظِی	عِی	غِی	فِی	قِی
کِی	لِی	مِی	نِی	وِی	هِی	یِی

4. Adım: *Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.*

5. Adım: *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. Adım: *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

فِى	اِنّى	قِيلَ	سَبِيلَ	يَتِيمَ
اَخِى	تَجْرِى	يُحْيِى	اَلَّذِى	مَصِيرُ
جَمِيعًا	بَشِيرٍ	اَلِيمٌ	مُحِيطٌ	عَظِيمٌ
تُثِيرُ	سَنَزِيدُ	مُهْتَدِينَ	نَسْتَعِينُ	نُسَوِّيكُمْ
اَرُونِى	سِينِينَ	مِيثَاقَ	مَسَاكِينِ	شَيَاطِينِهِمْ

7. Adım: *Bu kelimeleri telaffuz ederken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodda verilen Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Med Harfleri*
Amaç	*Med harflerini sınıflandırabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen ayetleri okuyunuz.*

2. ***Adım:*** *Okuduğunuz ayetlerde bulunan med harflerini öğretmen rehberliğinde belirleyiniz ve öncesindeki harfin harekesini işaretleyiniz.*

3. ***Adım:*** *Her ayet için işaretlediğiniz med harflerinin sayısını verilen örnekteki gibi yazınız.*

	ى	و	ا
فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ	1	1	1
فَادْخُلِى فِى عِبَادِى			
اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ			
اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ			
فِى جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ			
يَقُولُ يَا لَيْتَنِى قَدَّمْتُ لِحَيَاتِى			

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Çalışma Yaprağı

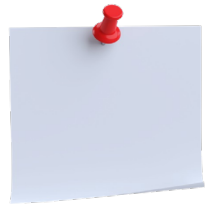
Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri med harflerine dikkat ederek okuyunuz.

طَالَ	مَالِكِ	فَتَابَ	اِيَّاكَ	اَنْصَارِ
يُوحَ	حُدُودُ	بُطُونِ	تُحِبُّونَ	تُبْدُونَ
غِيضَ	شَهِيدَ	تَجْرِى	اُمِّيِّنَ	يُنْفِقُونَ
عَالَمِينَ	تَقْرَبَا	اَنْدَادًا	ذَلُولٌ	نَصِيرٍ
صَادِقِينَ	كَافِرِينَ	فَاسِقِينَ	رَاجِعُونَ	نَزَّلْنَا
وَقُودُهَا	يُخَادِعُونَ	يُوقِنُونَ	يَذُوقُونَ	فَيَقُولُونَ
يُقِيمُونَ	خَاسِرِينَ	بِخَازِنِينَ	مِيثَاقَكُمْ	شَيَاطِينِهِمْ

Kontrol Noktası

1. Med harflerini aşağıda verilen panolara yazınız.

2. Med harflerini harekelerine göre sınıflandırınız.

3. Med harflerinin işlevini yazınız.

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

3.2. Okunuşla İlgili Özel Durumlar

Konuya Başlarken

Med harfleri, sesleri uzatmaya yarayan ve kelimenin aslında bulunan harflerdir. Kur'an-ı Kerim'de med harfleriyle birlikte başka işaret ve kurallar da vardır. Âsar-çeker, vav ve ya şeklinde yazılan elif, okunmayan elif, elif lâm takısı, lafzatullah, med ve kasır, zamir ve hurufımukattaa bunlardan bazılarıdır.

Aşağıdaki kutucuklarda verilen ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Seslendirmeniz doğru ise "Evet", yanlış ise "Hayır" kelimelerinin yanındaki boşluğu işaretleyiniz.

تَوَلّٰى

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet | Hayır |

ذٰلِكَ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet | Hayır |

بِاللّٰهِ/وَاللّٰهِ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet | Hayır |

بِهٖ/مِنْهُ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet | Hayır |

وَالشَّمْسِ

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet | Hayır |

فَاُولٰٓئِكَ

قصر

Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum.

Evet | Hayır |

3.2.1. Âsar-Çeker

١ ـــــــ

ـــــــ ١

Harfin üstüne dikey olarak konan (١) âsar, harfin altına dikey olarak konan (١) çeker işaretidir.

Âsar işareti, hangi harfin üzerinde bulunuyorsa o harfi bir elif miktarı uzatarak okutur. Çeker ise genellikle med harfi olan ى'dan önce bulunan esre işareti yerine kullanılır. Bazen de med harfi olan ى'yı temsil eder. Çeker işareti bulunduğu harfi bir elif miktarı uzatarak okutur.

Örnek: هٰذَا - اَلَّذِى - اُمِّيّٖنَ

5. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Âsar-Çeker İşaretini Öğreniyorum*
Amaç	*Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

هٰذَا	ثَلٰثَ	اِلٰهَ	اٰخِرِ	اٰمَنَ
وَلٰكِنَّ	قُرْاٰنٌ	اِسْحٰقَ	رَحْمٰنِ	قِيٰمَةِ
اٰلَ عِمْرٰنَ	سَمٰوَاتِ	كَذٰلِكَ	هٰرُونَ	اٰيَاتٌ
مُحِيطٌ	اَلِيمٌ	كَثِيرًا	يَتِيمَ	كَبِيرُ
يُجِيرَنِى	مُنِيبِينَ	سَبِيلِى	اَلَّذِى	تَجْرِى

5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodda verilen Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3.2.2. Okunmayan Elif

ا

Kur'an-ı Kerim'de ا, bazen yazıldığı hâlde okunmaz.

Örneğin هُودًا kelimesinin sonunda ا harfi bulunmasına rağmen kelimenin okunmasına etki etmez.

6. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Okunmayan Elifi Öğreniyorum*
Amaç	*Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. *Adım:* *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*

2. *Adım:* *Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.*

3. *Adım:* *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*

4. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

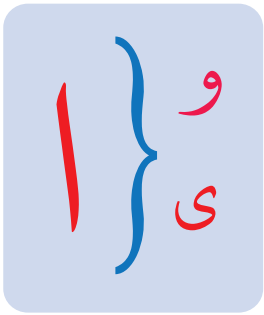
Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

كُلُوا	لَقُوا	كَانُوا	اٰمَنُوا	فَأْتُوا
اَوْفُوا	كَذَّبُوا	تَلْبِسُوا	اِهْبِطُوا	تَشْتَرُوا
خَلَوْا	مَشَوْا	عَصَوْا	تَعْثَوْا	بِاتِّخَاذِ
فَاعْفُوا	وَاذْكُرُوا	وَادْعُوا	وَارْكَعُوا	وَادْخُلُوا
وَاسْتَعِينُوا	قُلْنَا اهْبِطُوا	قَالُوا ادْعُ لَنَا	وَاذْكُرِ اسْمَ	اَلَّذِينَ اعْتَدَوْا

5. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3.2.3. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif

Kur'an-ı Kerim'de ا harfi yazılış kurallarından dolayı bazen و bazen de ى şeklinde yazılır.

1. و şeklinde yazılışına örnekler: حَيٰوةٍ - زَكٰوةٌ

2. ى şeklinde yazılışına örnekler: هُدٰى - كَفٰى

7. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elifi Öğreniyorum*
Amaç	*Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

هُدٰى	كَفٰى	عَلٰى	اِلٰى	اَبٰى
سَلْوٰى	قُرْبٰى	اَدْنٰى	مَوْتٰى	حَتّٰى
ثُمَّ اسْتَوٰى	فَتَلَقّٰى	يَتَامٰى	فَاْوٰى	مُوسٰى
يُوحٰى	زَكٰوةٌ	فَقَضٰيهُنَّ	فَسَوّٰيهُنَّ	سَمّٰيكُمْ
صَلٰوتُكَ	نَجْوٰيكُمْ	غَدْوةٌ	نَجْوةٌ	حَيٰوةٍ

5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3.2.4. Elif Lâm Takısı

ال

ال takısı, Arapçada isimlerin başına gelir ve o isimleri belirli yapar.

Kur'an harfleri kamerî ve şemsî olmak üzere ikiye ayrılır. Bu harflerin on dört tanesi kamerî, on dört tanesi de şemsî harftir.[3]

ال takısından sonra kamerî harflerden biri gelirse ل harfi cezimli olarak (لْ) okunur.

Kamerî harfler

ا ب ج ح خ ع غ

ف ق ك م و ه ى

Kamerî harf

ق

قَمَرٌ

اَلْقَمَرُ

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ا اَلْأُمُّ	ب اَلْبِنْتُ	ج اَلْجِبَالُ
ح اَلْحَاكِمُ	خ اَلْخُبْزُ	ع اَلْعَيْنُ
غ اَلْغُرْفَةُ	ف اَلْفُرْقَانُ	ق اَلْقَلَمُ
ك اَلْكِتَابُ	م اَلْمَلِكُ	و اَلْوِرْدُ
ه اَلْهِلَالُ	ى اَلْيَوْمُ	

ال takısından sonra şemsî harflerden biri gelirse ل harfi okunmaz. ل harfinden sonra gelen şemsî harf şedde ile okunur.

Şemsî harfler

س ز ر ذ د ث ت

ن ل ظ ط ض ص ش

Şemsî harf

ش

شَمْسٌ

اَلشَّمْسُ

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ت	اَلتَّوَّابُ	ث	اَلثَّلْجُ	د	اَلدُّنْيَا
ذ	اَلذِّكْرُ	ر	اَلرَّجُلُ	ز	اَلزُّورُ
س	اَلسَّلَامُ	ش	اَلشَّجَرَةُ	ص	اَلصِّرَاطُ
ض	اَلضُّرُّ	ط	اَلطَّبِيبُ	ظ	اَلظَّالِمُ
ل	اَلَّذِينَ	ن	اَلنُّورُ		

3.2.5. Lafzatullah

اللّٰه

"Allah lafzı" demektir. اللّٰه isminde bulunan ل, kendinden önce gelen harfin harekesine göre ince veya kalın okunur.

ل harfinden önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise lafzatullahın ل harfi kalın okunur.

ل harfinden önceki harfin harekesi esre ise lafzatullahın ل harfi ince okunur.[4]

8. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Lafzatullahı Okuyorum*
Amaç	*Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَللّٰهُ	وَ اللّٰهِ	فَاللّٰهُ	اَرَادَ اللّٰهُ	هُوَ اللّٰهُ
خَلَقَ اللّٰهُ	نَصْرُ اللّٰهِ	وَجْهُ اللّٰهِ	اِنَّ اللّٰهَ	اِلَّا اللّٰهَ
شَهِدَ اللّٰهُ	فَضْلُ اللّٰهِ	اَلَيْسَ اللّٰهُ	يَمْحُ اللّٰهُ	رَسُولُ اللّٰهِ
يَبْعَثُ اللّٰهُ	خَتَمَ اللّٰهُ	كَلِمَاتُ اللّٰهِ	حَفِظَ اللّٰهُ	فَاذْكُرُوا اللّٰهَ
سَخِطَ اللّٰهُ	فَزَادَهُمُ اللّٰهُ	يُبَيِّنُ اللّٰهُ	يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ	سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ

5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

9. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Lafzatullahı Okuyorum*
Amaç	*Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

لِلّٰهِ	بِاللّٰهِ	فِى اللّٰهِ	اَمِ اللّٰهُ	يَدَى اللّٰهِ
بِسْمِ اللّٰهِ	بَأْسِ اللّٰهِ	رَحْمَةِ اللّٰهِ	لِوَجْهِ اللّٰهِ	يُطِعِ اللّٰهَ
رَوْحِ اللّٰهِ	عِنْدِاللّٰهِ	كَذٰلِكِ اللّٰهِ	صِرَاطِ اللّٰهِ	يَتَّقِ اللّٰهَ
يَعْصِ اللّٰهَ	رِزْقِ اللّٰهِ	بِعَهْدِاللّٰهُ	يَفْسَحِ اللّٰهُ	قُلِ اللّٰهُمَّ
سَبِيلِ اللّٰهِ	بِاِذْنِ اللّٰهِ	لِغَيْرِ اللّٰهِ	بِاٰيَاتِ اللّٰهِ	كَحُبِّ اللّٰهِ

5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen ifadeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَمَرَ اللّٰهُ	كِتَابَ اللّٰهِ	يَطْبَعُ اللّٰهُ	يَفْتَحِ اللّٰهُ	وَمَا اللّٰهُ
صَدَقَ اللّٰهُ	حُدُودُ اللّٰهِ	خَشْيَةِ اللّٰهِ	اَحَاطَ اللّٰهُ	يَنْسَخُ اللّٰهُ
لِسُنَّةِ اللّٰهِ	يَعْلَمْهُ اللّٰهُ	يُخْلِفَ اللّٰهُ	لَمَقْتُ اللّٰهِ	يَأْتِيَ اللّٰهُ
يُحْيِ اللّٰهُ	يُشَاقِقِ اللّٰهَ	لَعَنَهُمُ اللّٰهُ	مَرْضَاتِ اللّٰهِ	يَرْفَعِ اللّٰهُ
صِبْغَةَ اللّٰهُ	دِينِ اللّٰهِ	قَالُوا اللّٰهُمَّ	مَسَاجِدَ اللّٰهُ	يُرِيدُ اللّٰهُ

3.2.6. Med ve Kasır

مد

قصر

Kur'an-ı Kerim'de bazı harflerin altında küçük ve eğik olarak مد veya قصر kelimeleri yazılıdır.

Altında مد işaretli olan harf uzatılır. قصر işareti olan harf ise uzatılmadan okunur.[5]

Örnek: دَاوُدُ – اَنَا (مد – قصر)

10. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Med ve Kasır İşaretlerini Öğreniyorum*
Amaç	*Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz kelimelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَسْتَوُنَ (مد)	اُوتِيَ (مد)	دَاوُدَ (مد)	رُؤُسِهِمْ (مد)	يَقْرَؤُنَ (مد)
رَؤُفٌ (مد)	اُوذِيَ (مد)	غَاوُنَ (مد)	تَلْوُا (مد)	فَأْوُا (مد)
وَاُوذُوا (مد)	بِرُؤُسِكُمْ (مد)	اُوتِينَا (مد)	يَسْتَهْزِؤُنَ (مد)	مُبَرَّؤُنَ (مد)
اَنَا (قصر)	اُولِى (قصر)	مَلَؤُا (قصر)	نَبَؤُا (قصر)	نَدْعُوَا (قصر)
اُولَاتِ (قصر)	يَدْرَؤُا (قصر)	اَتَوَكَّؤُا (قصر)	سَلَاسِلَا (قصر)	اَللُّؤْلُؤِ (قصر)

5. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3.2.7. ـهُ/ـهِ Zamirinin Okunuşu

ـهِ
ـهُ

Kelimenin aslında olmayıp sonuna eklenen ـهُ/ـهِ harfine zamir denir. Zamir, kendinden önceki harfe birleştiğinde ـهِ şeklinde, birleşmediğinde هُ şeklinde yazılır.

Zamir olan ـهُ/ـهِ kendinden önceki harfin harekeli olup olmamasına göre uzatılır veya uzatılmaz.

ـهُ/ـهِ zamirinden önceki harf harekeliyse ـهُ/ـهِ harfi uzatılarak okunur. Öncesinde harekesiz veya cezimli harf bulunan ـهُ/ـهِ zamir ise uzatılmadan okunur.[6]

11. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Zamirin Okunuşunu Öğreniyorum*
Amaç	*Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِهِ	اَمْرِهِ	حَرْثِهِ	اَهْلِهِ	خَلْفِهِ
لَهُ	مَعَهُ	اِنَّهُ	اِسْمُهُ	نَقُصُّهُ
نَفْسَهُ	بَيْنَهُ	مِثْلِهِ	بَعْدِهِ	نَبَاتُهُ
رَبِّهِ	يُؤَدِّهِ	رَحْمَتِهِ	وَامْرَاَتُهُ	تَدَارَكَهُ
طَعَامِهِ	تَخُطُّهُ	مِزَاجُهُ	وَثَاقَهُ	فَقَدَّرَهُ

4. *Adım:* *Aşağıdaki tabloda bulunan ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz ifadelerin okunuşuyla ilgili özel durumları belirleyiniz ve bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.*

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عَنْهُ	يَزِدْهُ	يَعْلَمْهُ	وَجْهِ	اِلَيْهِ
فِيهِ	اَخِيهِ	بَنِيهِ	يُغْنِيهِ	تُؤْوِيهِ
اَبَاهُ	اَخَذَتْهُ	يَرْزُقْهُ	اَنْزَلْنَاهُ	اَشْرِكْهُ
نَصَرُوهُ	تُبْدُوهُ	يُؤْتِيهِ	تُطِعْهُ	عَقِبَيْهِ
اَبَوَاهُ	وُجُوهُ	بَيَّنَّاهُ	وَسَبِّحْهُ	فَاتَّخِذْهُ

6. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3.2.8. Hurufımukattaa

Kur'an-ı Kerim'de yirmi dokuz surenin başında, "kesik harfler" anlamına gelen hurufımukattaa bulunur. Bunlar tek bir harf olabildiği gibi birkaç harften de oluşabilir. Bu harflerde hareke varsa harekesiyle, harekesiz ise kendi isimleriyle okunur.[7]

Örnek: الٓمٓ ← اَلِفْ لَآمْ مِيمْ

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen harf ve kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak harf ve kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

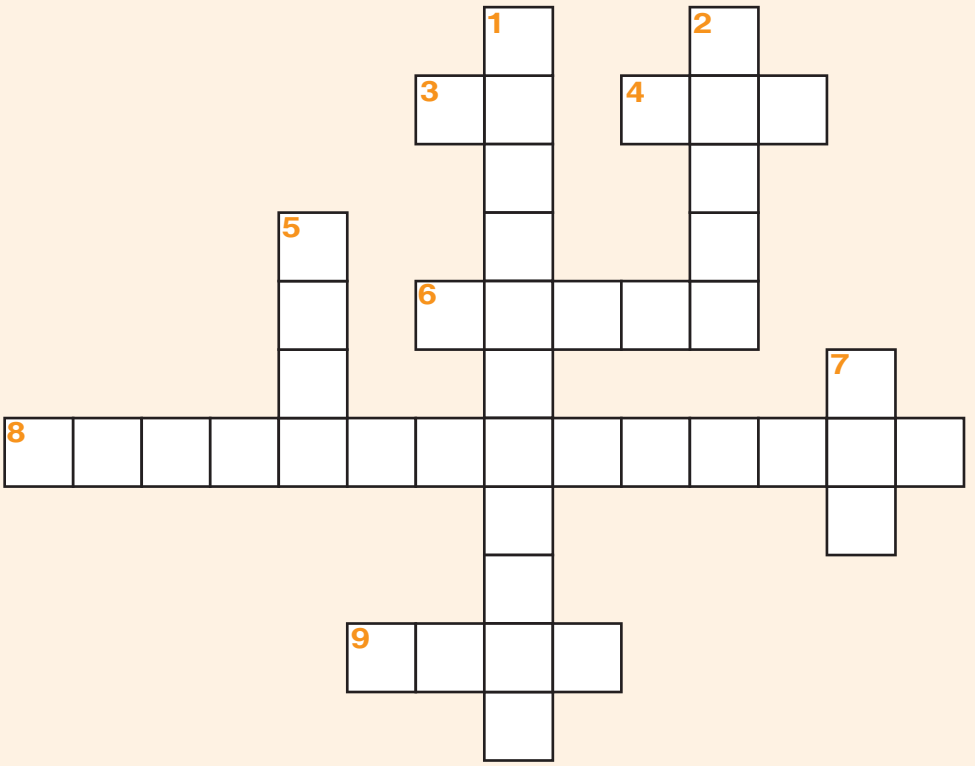
نٓ	قٓ	حٰمٓ	طٰهٰ
الٓمٓرٰ	الٓمٓ	الٓرٰ	صٓ
طٰسٓمٓ	طٰسٓ	يٰسٓ	الٓمٓصٓ
	حٰمٓ عٓسٓقٓ	كٓهٰيٰعٓصٓ	

Performans Görevi	
Amaç: Med harfleri, âsar-çeker, med ve kasır, okunmayan elif, hurufımukattaa, vav ve ya şeklinde yazılan elif, elif lâm takısı, zamir ve lafzatullah konularıyla ilgili kuralları açıklayan bir poster hazırlayabilme	**Görev:** Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlayıp sunma
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	**Süre** • Hazırlık: 1 hafta • Sınıf içi: 1 ders saati
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. **1.** Amaç bölümünde belirtilen konulardan birini seçiniz. **2.** Seçtiğiniz konuları açıklayan posterleri hazırlayabilmek için araştırmalar yapınız. **3.** Araştırdığınız konuya uygun Kur'an ayetlerinden örnek harf ve kelimelerle posterinizi hazırlayınız. **4.** Hazırladığınız posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; bilgi toplama, sınıflandırma, anlaşılırlık, hedef kitleye uygunluk ve özgünlük ölçütlerine göre değerlendirilecektir. • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekodlarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

Kontrol Noktası

Yukarıdan Aşağıya

1. Allah (cc) lafzının özel adı
2. Harfin altında dikey olarak yer alan uzatma işareti
5. Kendisinden önceki harfin harekesi üstün olan med harfi
7. Kendisinden önceki harfin harekesi ötre olan med harfi

Soldan Sağa

3. Kendisinden önceki harfin harekesi esre olan med harfi
4. Kendisinden önceki harfleri uzatmaya yarayan harfler
6. Kelime sonunda yer alan ve özel bir okunuşu olan harf (ه/ە)
8. Kendi sesiyle okunan kesik harfler
9. Harfin üzerinde dikey olarak yer alan uzatma işareti

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

3.3. Fatiha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenmek, Müslümanlar için hem önemli bir sorumluluk hem de sabır ve kararlılık gerektiren bir süreçtir. Bu süreci başarıyla tamamlamak, kişiye huzur ve manevi güç verir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'i doğru bir şekilde okumak için neler yapılabilir?

12. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Kur'an-ı Kerim'i Dinliyor ve Okuyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Öğretmeninizden veya verilen karekodlardan Fatiha suresi ile Bakara suresinin 1-24. ayetlerini dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Fatiha suresi ile Bakara suresinin 1-24. ayetlerini euzübesmeleyle yüzünden okuyunuz.*
3. ***Adım:*** *Ayetleri okurken harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz ediniz.*
4. ***Adım:*** *Bu temada öğrendiğiniz tecvit kurallarını açıklayınız.*
5. ***Adım:*** *Öğrendiğiniz tecvit kurallarını okuduğunuz ayetlerde uygulayınız.*
6. ***Adım:*** *Yüzünden okuma sırasındaki sorumluluklarınızı yerine getirmek için kararlı ve sabırlı olmaya gayret ediniz.*

Değerlendirme: *Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Davranışlar	Evet	Kısmen	Hayır
1. Fatiha suresi ve Bakara suresinin 1-24. ayetlerini dinledim.			
2. Fatiha suresi ile Bakara suresinin 1-24. ayetlerini euzübesmeleyle yüzünden okudum.			
3. Ayetleri okurken harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz ettim.			
4. Bu temada öğrendiğim tecvit kurallarını okuduğum ayetlerde tespit ederek açıkladım.			
5. Öğrendiğim tecvit kurallarını okuduğum ayetlerde uyguladım.			

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًاۚ فَلَمَّآ اَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ
اللّٰهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَاتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمٌّۢ بُكْمٌ
عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَۙ ﴿١٨﴾ اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
وَرَعْدٌ وَبَرْقٌۚ يَجْعَلُونَ اَصَابِعَهُمْ فِٓى اٰذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ
حَذَرَ الْمَوْتِۜ وَاللّٰهُ مُحِيطٌۢ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
اَبْصَارَهُمْۜ كُلَّمَآ اَضَآءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيهِۙ وَاِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
قَامُواۜ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ
عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَآاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِى
خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَۙ ﴿٢١﴾ اَلَّذِى
جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَآءَ بِنَآءً ۖ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ
مَآءً فَاَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْۚ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا
وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا
فَاْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مِّثْلِهِۦ ۖ وَادْعُوا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِى وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُۚ اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ٦ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَعَلٰى سَمْعِهِمْ ؕ وَعَلٰٓى
اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۫ وَّلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۧ ٧ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَّقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ۘ ٨
يُخٰدِعُونَ اللّٰهَ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا ۚ وَمَا يَخْدَعُونَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ؕ ٩ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ۢ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ١٠ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ
لَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ ۙ قَالُٓوا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ١١ اَلَآ اِنَّهُمْ
هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَّا يَشْعُرُونَ ١٢ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ
اٰمِنُوا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُٓوا اَنُؤْمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ
هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ لَّا يَعْلَمُونَ ١٣ وَاِذَا لَقُوا الَّذِينَ
اٰمَنُوا قَالُٓوا اٰمَنَّا ۚ وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِينِهِمْ ۙ قَالُٓوا اِنَّا مَعَكُمْ ۙ
اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ١٤ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ١٥ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ
بِالْهُدٰى ۪ فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ١٦

سُورَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ ۝١ ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى

لِّلْمُتَّقِينَ ۝٢ اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝٣

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ

مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝٤ اُولٰٓئِكَ

عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ ۖ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝٥

وَهِيَ مِائَتَانِ وَسِتٌّ وَثَمَانُونَ اٰيَةً

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ١

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۙ ٢ اَلرَّحْمٰنِ

الرَّحِيمِ ۙ ٣ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ ٤

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ ٥

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۙ ٦

صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ غَيْرِ

الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّينَ ٧

وَهِيَ سَبْعُ اٰيَاتٍ

3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

Müslümanlar Fâtiha suresini sadece namazlarda değil düğün, cenaze, açılış gibi çeşitli törenlerde de okurlar.

Bu durum Fatiha suresinin Müslümanların hayatındaki yeri ve önemi hakkında ne ifade eder?

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۙ ﴿٢﴾ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۙ ﴿٣﴾ مَالِكِ
يَوْمِ الدِّينِ ۜ ﴿٤﴾ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۜ ﴿٥﴾ اِهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۙ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّينَ ﴿٧﴾

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla ﴿1﴾

Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. ﴿2﴾ O, Rahman ve Rahîm'dir. ﴿3﴾ Din gününün sahibidir. ﴿4﴾ Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. ﴿5﴾ Bizi doğru yola eriştir. ﴿6﴾ Nimete erdirdiğin kimselerin yoluna, gazaba uğrayanların ya da sapıtanların yoluna değil. ﴿7﴾

Karekoddan yararlanarak Fatiha suresi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

13. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Fatiha Suresinin Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Fatiha suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Fatiha suresinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz.*

2. ***Adım:*** *Fatiha suresinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

.....

3. ***Adım:*** *Fatiha suresinin ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablodaki uygun başlığın yanındaki boşluğa yazınız.*

İman	
İbadet	
Dua	
Ahlak	

4. ***Adım:*** *Belirlediğiniz konulardan ve yaptığınız sınıflandırmadan yararlanarak Fatiha suresiyle ilgili çıkarımlarınızı noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

.....

5. ***Adım:*** *Yaptığınız çıkarımlardan yararlanarak Fatiha suresinin hayatınızdaki yerini açıklayınız.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

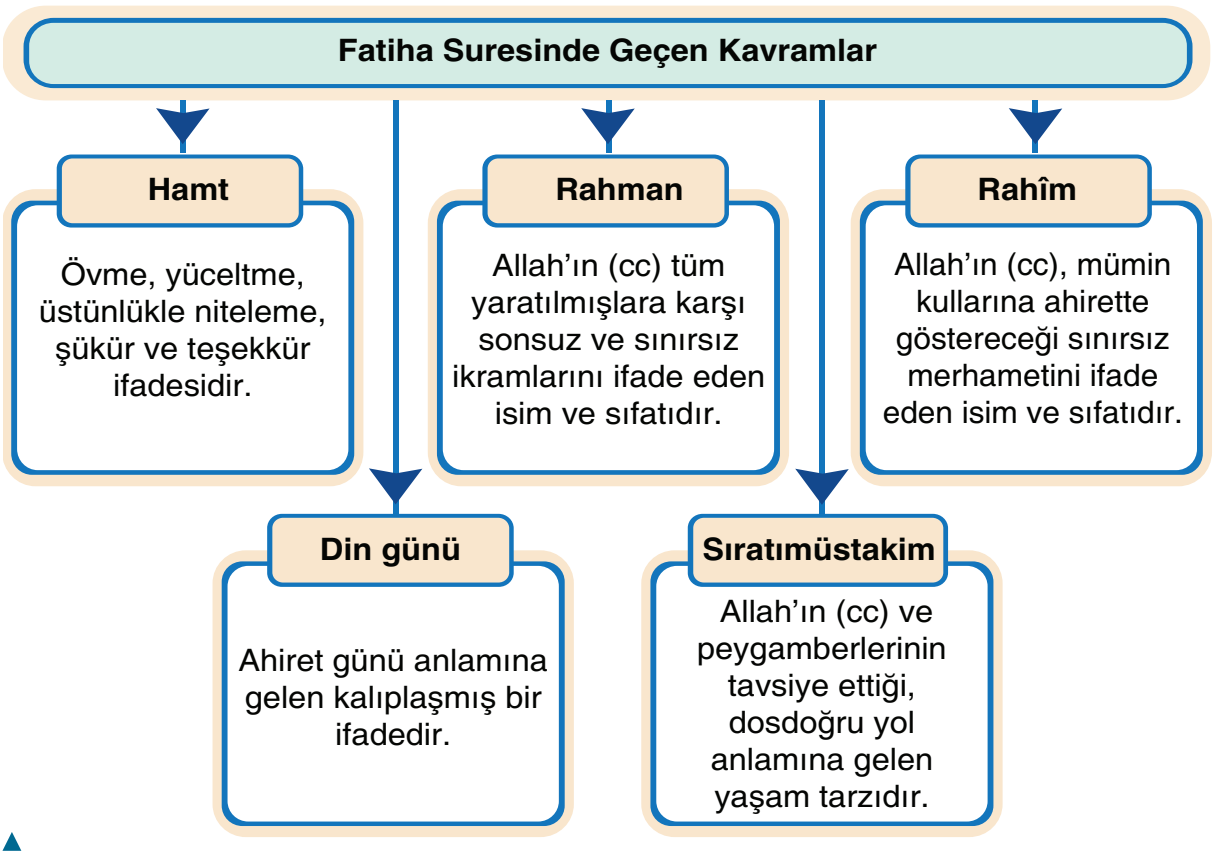
Fatiha suresi, namazların her rekâtında okunur. Hz. Peygamber bu sure okunmadığı takdirde kılınan namazın eksik kalacağını belirtmiştir.
(bk. Komisyon, *Hadislerle İslam*, 2/166.)

Fatiha, Kur'an-ı Kerim'in ilk suresidir. Bu nedenle ismini "bir şeyin evveli, baş tarafı, başlangıcı, girişi" anlamlarına gelen **fatiha** kelimesinden alır. Halk arasında "Elham" olarak bilinir. Surenin bir diğer ismi olan Ümmülkitab "kitabın aslı, temeli, anası" demektir. Her namazda tekrar tekrar okunduğu için "tekrarlanan yedili"; şifa, dua özellikleri taşıdığı için de "dua" ve "şifa" adlarıyla anılır.[8]

Görsel 3.1: *Besmele hat levhası*

Fatiha suresinin ilk ayeti besmeledir (Görsel 3.1). Besmele "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın (cc) adıyla" anlamına gelir. Allah'ın (cc) tüm varlığa ve özellikle de iman eden kullarına sonsuz merhametinin ifadesidir. Müslümanlar herhangi bir davranışta bulunurken, bir işe başlarken Allah'ı (cc) anarak ve O'ndan yardım dileyerek besmele çeker.

Bilgi Görseli 3.1: *Fatiha suresinde yer alan kavramlar*

Fatiha suresinde besmeleden sonra gelen ayette Allah'a (cc) hamdedilir. Allah (cc), övgü ve yüceltmeye layık bütün sıfatlara sahiptir. Bundan dolayı yalnızca O'na hamdedilir. Hamt, şükür ve teşekkürü de kapsayan farklı bir anlama sahiptir. Şükretmek genellikle artması istenilen, hoşa giden durumlarda kullanılır. Hamdetmek ise Allah'ın (cc) verdiği nimetlerin bilinciyle her türlü durumdan razı olmayı ifade eder.[9] Surenin devamında ibadet ve kulluğun yalnızca Allah'a (cc) yapılması gerektiği bildirilerek O'nun varlığı ve birliği vurgulanır.

Uygulama

Günlük hayatta kullandığınız "hamt" ve "şükür" ifadelerine dair örnek cümleler yazınız.

Hamt

Şükür

Fatiha suresinin son ayetlerinde iki yoldan bahsedilir. Bunlardan ilki peygamberlerin ve salih kulların takip ettiği **sıratımüstakim**-dir. Bu; iyilik ve kötülüklerin, haram ve helallerin belirtildiği hidayet yoludur. Hidayet; doğru yolu gösterme, doğru yolu bulma, rehberlik yapma, irşat etme demektir.[10] Müslümanlar, Fatiha suresini her okuyuşlarında bu yolda kalmak için dua ederler. Bunun için kişinin inanç, söz ve davranışlarında tutarlı olması gerekir. Kişi, inandığı değerleri günlük yaşamına yansıtmalıdır. Örneğin adalet ve dürüstlüğe inanan birinin her zaman doğruyu söylemesi ve hakka uygun davranması beklenir.

Surede sıratımüstakimin karşıtı olarak dalalet yolu gösterilir. Dalalet; doğru yoldan sapma, sapkınlık, şaşırma, tereddüt etme demektir.[11] Bu yol ise aşırılıkların ve sapmışların yoludur. Fatiha suresi bu yola düşmemeleri için müminleri uyarır.

Bilgi Görseli 3.2: *"Sıratımüstakim"in gerektirdiği davranışlar*

14. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Fatiha Suresinin İzinde*
Amaç	*Fatiha suresinin ayetleriyle ilgili çıkarım yapabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki kutucuklarda verilen ayetlerle ilgili soruları kendi çıkarımlarınızdan hareketle cevaplayınız.*

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Bu ayeti günlük hayatta hangi durumlarda kullanırsınız?

.....

.....

.....

Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

Bu ayette geçen "hamt" kelimesi sizin için ne ifade ediyor?

.....

.....

.....

O, Rahman ve Rahîm'dir.

Bu ayette geçen Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarını aşağıdaki kutucuklarda verilen tanımlara uygun olacak şekilde altına yazınız.

Yarattığı tüm varlığa merhamet eden ve sebepsiz rızıklandıran:

Esirgeyen, bağışlayan, merhamet eden, özellikle mümin kullarına karşı ahirette bağışlayıcı olan:

Din gününün sahibidir.

Ayette geçen "din günü" ifadesi ne demektir?

.....

.....

.....

.....

.....

Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.

Bu ayeti günlük yaşamınızda nasıl uygularsınız?

.....

.....

.....

Bizi doğru yola eriştir. Nimete erdirdiğin kimselerin yoluna, gazaba uğrayanların ya da sapıtanların yoluna değil.

Ayette bahsedilen "doğru yol"u temsil eden davranış örneklerini noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

15. Etkinlik

40 + 40 dk.

Adı	*Fatiha Suresini Ezberleyelim*
Amaç	*Fatiha suresini tilavet edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. *Adım:* *Fatiha suresinin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.*

2. *Adım:* *Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.*

3. *Adım:* *Fatiha suresini harfleri mahreçlerine göre telaffuz etmeye özen göstererek yüzünden okuyunuz. Okumaya başlamadan önce euzübesmele çekmeyi unutmayınız.*

4. *Adım:* *Fatiha suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.*

Karekoddan yararlanarak Fatiha suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

5. *Adım:* *Fatiha suresini öğretmen rehberliğinde ezberleyiniz.*

6. *Adım:* *Fatiha suresini ezberleme sırasındaki sorumluluklarınızı yerine getirmek için gayret ediniz.*

7. *Adım:* *Fatiha suresini tecvit kurallarına uygun olarak sınıfta öğretmeninize ezbere okuyunuz.*

8. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Fatiha suresini ezberden tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Davranışlar	Evet	Kısmen	Hayır
1. Seslendirilen sureyi dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin uyarılarına dikkat ettim.			
3. Fatiha suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. Fatiha suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıkladım.			
5. Fatiha suresini öğretmene ezberden okudum.			
6. Öğretmenin önerileri doğrultusunda Fatiha suresini ezberden tekrar ettim.			
7. Fatiha suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. İfadelerin başına doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

- Fatiha suresi namazların her rekâtında okunur.
- Fatiha suresi Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarından mesajlar verir.
- Fatiha suresi dua niyetine okunmaz.
- "Sıratımüstakim", Fatiha suresinde tavsiye edilmeyen bir yoldur.
- Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi Fatiha'dır.
- Fatiha suresi üç ayettir.
- Fatiha suresi Kur'an-ı Kerim'in özeti niteliğindedir.
- Besmele, Fatiha suresinde yer alan bir ayettir.
- Bakara suresi, halk arasında "Elham" olarak bilinir.
- Hamt; övgü, şükür ve sığınma ifadesidir.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

3. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 20 soru verilmiştir.

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

- besmele
- çeker
- hamt
- hurufımukattaa
- Ümmülkitab
- zamir

1. Övme, yüceltme, üstünlükle niteleme anlamına gelen ....., bir şükür ifadesidir.

2. "Kesik harfler" anlamına gelen ..... kendi isimleriyle okunan harflerdir.

3. Fatiha suresinin ilk ayeti ..... ile başlar.

4. "Kitabın aslı, anası, temeli" anlamlarına gelen ....., Fatiha suresinin diğer bir adıdır.

5. Harfin altında dikey olarak yer alan ..... işareti, harfi uzatmaya yarar.

Aşağıda verilen açık uçlu soruların cevaplarını noktalı alanlara yazınız.

6. Kur'an-ı Kerim'i okurken med harflerine dikkat etmek neden önemlidir?

.....

.....

.....

7. Hurufımukattaanın nasıl seslendirildiğini bir örnekle açıklayınız.

.....

.....

.....

8. Âsar-çeker ve med harflerinin ortak özellikleri nelerdir?

.....

.....

.....

9. Günlük hayatta Fatiha suresini hangi durumlarda okursunuz?

.....

.....

.....

10. Allah'ın (cc) çok bağışlayıcı ve merhametli anlamlarına gelen sıfatlarını noktalı alana yazınız.

.....

.....

.....

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

11. Aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı bir med harfi vardır?

A) فِيهِ B) قَالَ C) قِيلَ D) حِينَ

12. Aşağıdakilerin hangisinde âsar işareti bulunmaktadır?

A) اٰيَاتٌ B) عِلْمِهٖ C) دُونِهٖ D) اُوتِينَا

13. Aşağıdaki elif lâm takısı almış kelimelerin hangisi doğru yazılmıştır?

A) اَلسَّلَامُ B) اَلْرَجُلُ C) اَلْنَوْمُ D) اَلجِّسْمُ

14. الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

Bu ayetteki altı çizili kelimelerde aşağıdakilerden hangisi sırasıyla bulunmaktadır?

A) Okunmayan elif, hurufumukatta
B) Hurufımukattaa, elif lâm takısı
C) Okunmayan elif, elif lâm takısı
D) Elif lâm takısı, he zamiri

15. Aşağıdaki kelimeler ile bunlarda bulunan kurallar hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

A) ذٰلِكَ ⟶ Çeker

B) يٰسٓ ⟶ Okunmayan elif

C) اَلْكِتَابُ → Elif lâm takısı

D) حَوْلَهُ ⟶ Âsar

Fatiha suresinin aşağıda verilen ayetleriyle ilgili soruların cevaplarını yanlarındaki boş bırakılan alana yazınız.

	AYET	SORU	CEVAP
16.	Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (1. ayet)	Ayette Allah'ın (cc) hangi sıfatları anılmaktadır?	
17.	Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. (2. ayet)	Âlemlerin Rabbi Allah'a (cc) nasıl hamt edilir?	
18.	(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız. (5. ayet)	Yalnızca Allah'a (cc) kul olmanın önemi nedir?	
19.	Bize doğru yolu göster. Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu. (6. ayet)	Doğru yolda olanlar kimlerdir?	
20.	Gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil! (7. ayet)	Ayette hangi yoldan korunmak için dua ediliyor?	

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Sarı, "Med", 28/288.
2. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı*, 42.
3. bk. Şakir, *Termînli ve İ'rablı-Arapça*, 23.
4. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı,* 47.
5. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı,* 49.
6. bk. Salman vd., *Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-bâ'sı,* 47.
7. bk. Duman, "Hurûf-ı Mukattaa".
8. bk. Bakara suresi 6. ayet.
9. bk. Topaloğlu, "Hamd", 15/442.
10. bk. "hidayet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 137.
11. bk. "dalalet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 56.

4. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM

4.1. Med Çeşitleri
4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri
4.3. Peygamber Duaları: Şuara Suresinin 83-85. Ayetleri
4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile Anlamları

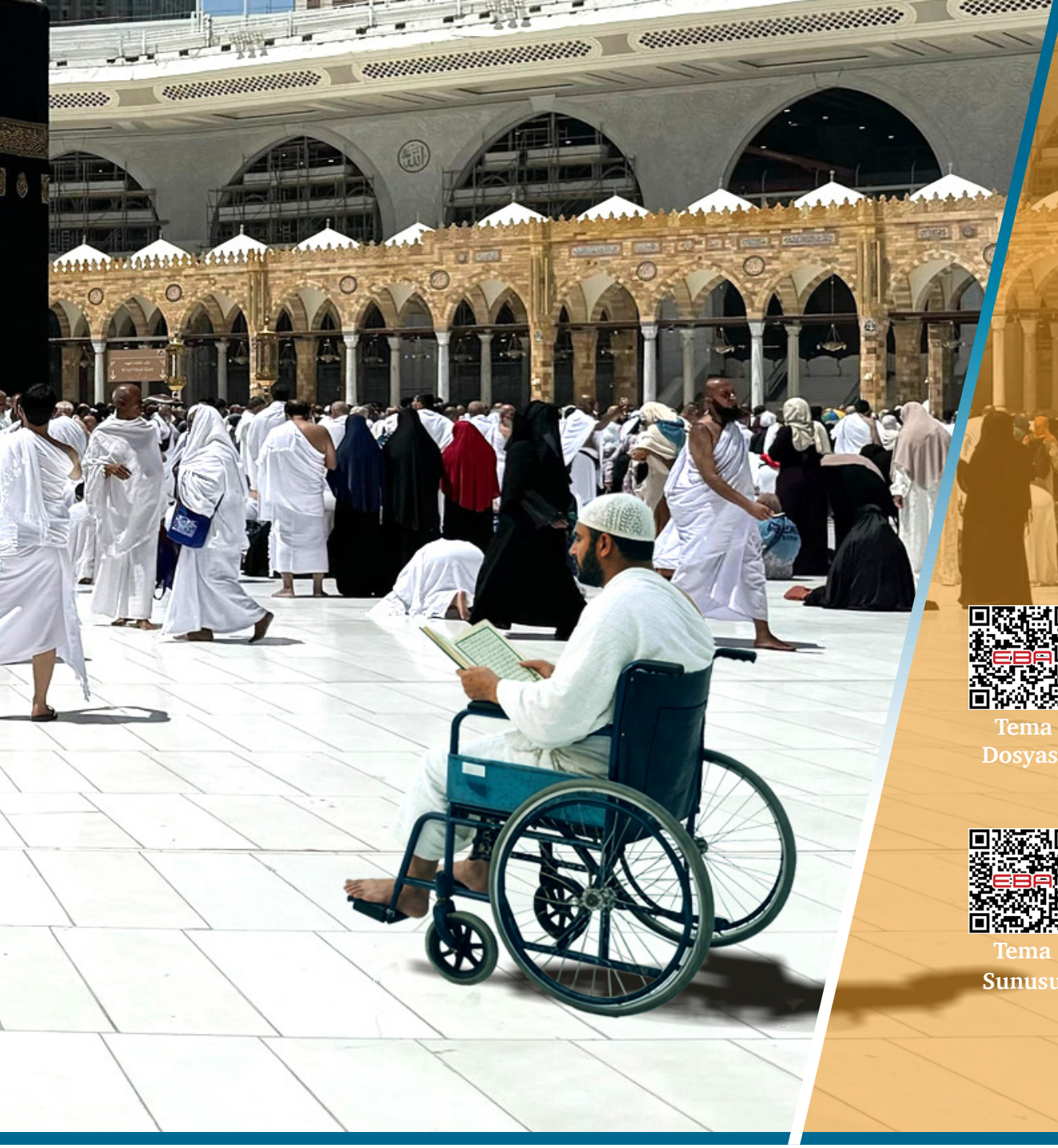
► **Anahtar Kavramlar**

- **ihlas**
- **meddimunfasıl**
- **meddimuttasıl**
- **medditabii**
- **sebebimed**
- **tecvit**
- **tevhit**

► **Bu temada sizden**

- med çeşitlerini sınıflandırabilmeniz,
- Bakara suresi 25-83. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Şuara suresinin 83-85. ayetlerinde Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeniz,
- İhlas ve Kevser surelerinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilmeniz,
- İhlas ve Kevser surelerini tilavet edebilmeniz

beklenmektedir.

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Başlarken

Aşağıdaki kavramlardan ا, و, ى harflerinin İlişkili olduğunu düşündüklerinizin yanındaki kutucuğu işaretleyiniz.

Meddimuttasıl ☐	Medditabii ☐	Meddimunfasıl ☐	Hareke ☐
Hemze ☐	Tecvit ☐	Dört elif miktarı ☐	Uzatma ☐

Çevrenizdeki insanlardan en son ne gibi isteklerde bulundunuz? Allah'tan (cc) bir şey istemeniz ile insanlardan istemeniz arasında nasıl bir fark vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

4.1. Med Çeşitleri

Konuya Başlarken

Aşağıdaki ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Öğretmeninizin değerlendirmesine göre seslendirmeniz doğru ise "✓" işareti koyunuz.

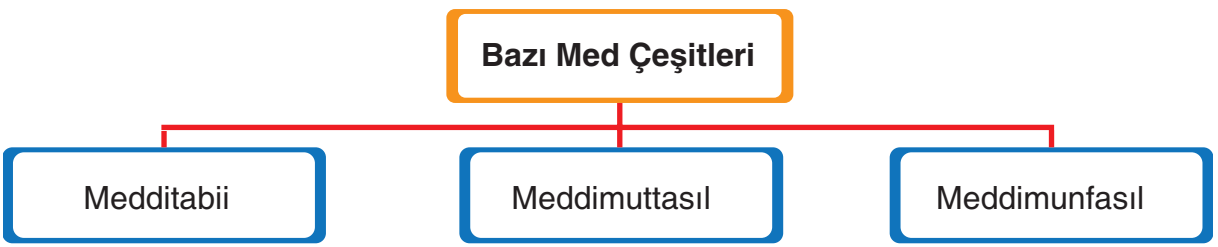
اَلَّذِينَ ☐	اِلَيْكَ ☐	اَعْلَمُ ☐	نَذِيرٌ ☐
بِمَآ اُنْزِلَ ☐	مَآ اَدْرٰى ☐	دُعَآئِهِمْ ☐	لَايَهْدِى ☐

Görsel 4.1: *"Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi..."*
(Zümer suresi 23. ayet)

Kur'an-ı Kerim'i, harflerin çıkış yerlerine, sıfatlarına ve konumlarına uygun olarak hatasız bir biçimde okumayı öğreten ilme **tecvit** denir.[1] Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına dikkat ederek okumak gerekir (Görsel 4.1). Kelimelerin doğru anlaşılması bu kurallara uyulmasına bağlıdır.[2]

Med harfleri, önüne geldiği harfin doğal bir şekilde uzatılmasını sağlar. Bunlar ا, و, ى harfleridir.[3] Medler, med harfleri ile sebebimed durumuna göre çeşitli kısımlara ayrılır.[4]

Bilgi Görseli 4.1: *Med çeşitlerinden bazıları*

Sebebimed (Med Sebebi)

Kur'an-ı Kerim'i med kurallarına göre okurken harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasını gerektiren bazı harf ve işaretler vardır. Bunlara **sebebimed** denir. Sebebimed, hemze ve sükûn olmak üzere ikiye ayrılır.[5]

Sebebimed

- **Hemze:** Harekeli elif harfine denir. Kelime içinde kullanıldığı yere göre uzun (أَ, إِ, أُ) veya kısa (عَ, عِ, عُ) şekillerde yazılır.
- **Sükûn:** Harekesizlik anlamına gelir. Cezim veya şedde işaretiyle gösterilir.

Bilgi Görseli 4.2: *Sebebimed çeşitleri*

1. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Bilgi Havuzunda Med Çeşitleri*
Amaç	*Med çeşitleri hakkındaki ön bilgileri kontrol edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki kavramları okuyunuz ve her biriyle ilgili neler bildiklerinizi düşününüz.*

Med harfleri	Sebebimed	Medditabii	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl

2. ***Adım:*** *Bir dosya kâğıdını veya defter yaprağını katlayıp dört eşit parçaya ayırınız.*
3. ***Adım:*** *Med harfleri ve med çeşitleriyle ilgili ön bilgilerinizi her bir kâğıda tek madde olacak şekilde yazınız.*
4. ***Adım:*** *Sınıfça belirlenen ortak bir alana, yazdığınız kâğıtları bırakınız (kutu, poşet, masa üstü vb.) ve kâğıtları karıştırınız.*
5. ***Adım:*** *Herkes kâğıtlarını bıraktıktan sonra sırayla ortak alandan rastgele dört kâğıt seçiniz.*
6. ***Adım:*** *Seçtiğiniz kâğıtlar arasında kendi yazdığınız kâğıt varsa arkadaşlarınızla değiştiriniz.*
7. ***Adım:*** *Seçtiğiniz kâğıtlardaki bilgileri karşılıklı olarak sıra arkadaşınızla paylaşınız ve bu bilgilerin doğruluğu hakkında fikir alışverişinde bulununuz.*
8. ***Adım:*** *Doğru olduğunu düşündüğünüz bilgileri öğretmen rehberliğinde tahtaya yazınız.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Med harfi olan ا, و, ى harflerinden hemen sonra hemze, cezim veya şedde olduğunda medditabii kuralı uygulanmaz.[8]

4.1.1. Medditabii

Med harfinden sonra sebebimed gelmezse medditabii olur. Medditabii kuralında aldığı harekeye göre harfin sesi uzatılır.[6] Med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması vaciptir. Medditabiinin uzatılma süresi bir elif miktarıdır.[7]

قَالَ

Bu örnekte

- ا med harfidir.
- Med harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- ق harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ضَاقَ	قَالَ	عَصَا	فَلَا	اَبَا
كَانَا	مِمَّا	كُنَّا	كُلَّمَا	مِنْهَا
حِجَارَةٍ	غِشَاوَةٌ	وَاسِعٌ	فَارِضٌ	اَخَاهُ
اٰمَنَّا	هٰذَا	ذٰلِكَ	اٰدَمَ	اٰلِ
صَالِحَاتٍ	وٰعَدْنَا	عِمْرٰنَ	رَحْمٰنِ	وَلٰكِنْ

رَسُولٌ

Bu örnekte

- و med harfidir.
- و harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- س harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بُطُونِ	اَعُوذُ	تَصُومُ	يُوصَلَ	اُوتِيَ
وُجُوهَهُمْ	يُوقِنُونَ	يَعْقُوبَ	غَفُورٌ	تُولِجُ
مَحْرُومُونَ	حَافِظُونَ	صَالِحُونَ	خَالِدُونَ	فَتَكُونَا
تَلْبِسُوا	كَذَّبُوا	قَالُوا	اٰمِنُوا	كُونُوا
مَوْضُوعَةٌ	يَؤُدُهُ	وَقُودُهَا	نَفْسَهُ	اِنَّهُ

Bu örnekte

- ى med harfidir.
- ى harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- ب harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

فِى	جِيدَ	زِيدَ	كِيلَ	مِنّى
تُثِيرُ	صَغِيرُ	اَلَّتِى	اَلَّذِينَ	خِيفَةً
تَجْرِى	يَهْدِى	يُحْيِى	يُمِيتُ	سَبِيلِى
فِيهَا	خَاشِعِينَ	اَقِيمُوا	شَيَاطِينِهِمْ	فَاَعِينُونِى
بِهِ	رَبِّهِ	مِثْلِهِ	دُونِهِ	مِيثَاقِهِ

2. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Medditabii Kuralını Öğreniyorum*
Amaç	*Medditabiiyi sınıflandırabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Med harflerinin kırmızı, yeşil ve mavi ile renklendirilmelerinin nedenini açıklayınız.*

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

صَارَ	أُتُوا	فِيهَا	تُرَابًا	كِتَابٌ
يُطَافُ	عَنْهَا	مَالِكِ	سَمِيعٌ	عِبَادِ
قَدِيرٌ	بُطُونَ	عَظِيمُ	رَسُولٌ	سَلِيمٍ
جَحِيمِ	عِظَامًا	ظُلُمَاتٌ	عَاقِبَةُ	تُرِيدُ
بِنُورِهِمْ	فِي الْمَنَامِ	تَعْمَلُونَ	مُدْبِرِينَ	أَبَابِيلَ

5. Adım: *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. Adım: *Kelimelerde hangi med harfinin kullanıldığını bulunuz. Bulduğunuz harfleri kelimelerin sağındaki kutucukta yuvarlak içine alınız.*

7. Adım: *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.*

حَفِيظٌ ا و ى	اَلَّذِى ا و ى	اِيَّاكَ ا و ى	فَتَابَ ا و ى	نَتُوبُ ا و ى
يُمِيتُ ا و ى	تَجْرِى ا و ى	يَكُونُ ا و ى	عِبَادٌ ا و ى	خَلَاقَ ا و ى
يُرِيدُ ا و ى	بِسُورَةٍ ا و ى	بَصِيرٌ ا و ى	دُحُورًا ا و ى	مُشْفِقُونَ ا و ى
غِشَاوَةٌ ا و ى	عَجُوزًا ا و ى	تَرْمِيهِمْ ا و ى	لِلنَّاسِ ا و ى	كَوَاكِبُ ا و ى
قَلِيلٌ ا و ى	بَيْنَهُمَا ا و ى	مَغْضُوبِ ا و ى	يَرْجِعُونَ ا و ى	خِيفَةً ا و ى

8. Adım: *Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alanlara yazınız.*

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

3. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Medditabii Kuralını Buluyorum*
Amaç	*Bakara suresinin 30-31. ayetlerinde bulunan medditabii kurallarını belirleme ve ayırt edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Ayetlerde bulunan medditabii kurallarını bulunuz ve işaretleyiniz.*

2. ***Adım:*** *Medditabii bulunan kelimeleri kuralına göre okuyunuz.*

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّي جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَلِيفَةً ۭ قَالُوٓا
اَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاۗءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۭ قَالَ اِنِّيٓ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ اٰدَمَ
الْاَسْمَاۗءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْۢبِـُٔوْنِيْ بِاَسْمَاۗءِ
هٰٓؤُلَاۗءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣١﴾

(Bakara suresi 30-31. ayetler)

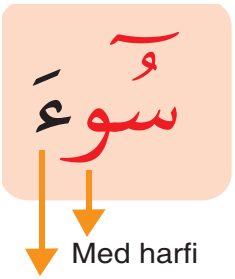
Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Meddimuttasıl kuralına göre hemze, genellikle kısa hemze şeklinde ءَ, ءِ, ءُ yazılır.
(bk. Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 10)

Med İşareti (~) *Üzerinde bulunduğu harfin iki ila dört elif miktarı uzatılacağını gösteren işarettir.*
(bk. *Tuğral, Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 26)

4.1.2. Meddimuttasıl

Bir kelimede med harfinden hemen sonra sebebimedden hemze gelirse **meddimuttasıl** olur. Muttasıl, bitişik demektir. Meddimuttasıl dört elif miktarı uzatılır. Meddimuttasıl kuralında med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması vaciptir.[9]

Bu örnekte

- و med harfidir. و'dan sonra sebebimedden ء gelmiştir. Med harfi ile hemze aynı kelimedir.
- Bu durumda meddimuttasıl meydana gelir.
- س harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Meddimuttasıl Kuralını Öğreniyorum*
Amaç	*Meddimuttasıl kuralını ayırt edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Meddimuttasıl kuralının bulunduğu harflerin kırmızı ile renklendirildiklerine dikkat ediniz.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

شَآءَ	جَزَآءُ	صَفْرَآءُ	اَضَآءَتْ	خَطِيٓـَٔتُهُ
مَآءً	سَوَآءٌ	قُرُوٓءٍ	سُوٓءٌ	بَرِٓىءٌ
اِسْرَآئِيلَ	جَآءَهُمْ	قِثَّآئِهَا	سَيِّئَتْ	بِاَسْمَآئِهِمْ
اُولَٰٓئِكَ	لِلْمَلَٰٓئِكَةِ	شُهَدَآءَكُمْ	نِسَآءَكُمْ	بَلَآءٌ مِنْ
اَمَنَ السُّفَهَآءُ	يَسْفِكُ الدِّمَآءَ	وَالسَّمَآءَ بِنَآءً	هَنِيٓـًٔا مَرِيٓـًٔا	اِنَّمَا النَّسِٓىءُ

قصر

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. *Adım:* *Verilen örneklerde meddimuttasıl olan kısımları kırmızı kalemle işaretleyiniz.*

7. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

سَآءَ	عَطَآءِ	دُعَآءَهُ	قَآئِلٌ	اَسْمَآءً
بَأْسَآءُ	تَفِىٓءَ	جَزَآءً	اِبْتِغَآءَ	قَآئِمَةٌ
فُقَرَآءَ	خُلَفَآءَ	خَزَآئِنِ	طَآئِرُكُمْ	خَلَآئِفَ
بَيْضَآءَ	لِقَآءَنَا	بِالْعَرَآءِ	اَلْخَآئِنِينَ	مَلَٰٓئِكَتِهِ
رِئَآءَ النَّاسِ	اَوْلِيَآؤُهُمْ (قصر)	لِلسَّآئِلِينَ	وَالْفَحْشَآءَ	مَا وَرَآءَ

8. *Adım:* *Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Meddimunfasıl kuralında kullanılan hemze, genellikle uzun hemze şeklinde (آ, إ, أ) yazılır.

(bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 28)

4.1.3. Meddimunfasıl

Kelimenin sonunda med harfi bulunup sonraki kelime hemze ile başlarsa meddimunfasıl olur. Munfasıl, ayrı demektir. Meddimunfasıl dört elif miktarı uzatılır. Meddimunfasıl kuralında med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması caizdir.[10]

بِمَآ أُنْزِلَ

Med harfi
Sebebimed

Bu örnekte

- مَآ harfinden sonraki ا med harfidir. أ harfinden sonra med sebeplerinden hemze gelmiştir. Med harfi ile hemze ayrı kelimededir.
- Bu durumda meddimunfasıl meydana gelir.
- مَآ harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

5. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Meddimunfasıl Kuralını Öğreniyorum*
Amaç	*Meddimunfasıl kuralını ayırt edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.*
3. ***Adım:*** *Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.*
4. ***Adım:*** *Meddimunfasıl kuralının bulunduğu harflerin kırmızı ile renklendirildiklerine dikkat ediniz.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَآ أَيُّهَا	يَآ اٰدَمُ	اِذَآ اَظْلَمَ	اَلَآ اِنَّهُمْ	ذَوَاتَآ اَفْنَانٍ
بِمَآ أُنْزِلَ	اِلَّآ اَمَانِيَّ	فِيهَآ اَزْوَاجٌ	فَلَمَّآ اَنْبَاَهُمْ	عِلْمَ لَنَآ اِلَّا
اِنِّيٓ اَعْلَمُ	فِيٓ اٰذَانِهِمْ	اَلَّتِيٓ اَنْعَمْتُ	يَسْتَحْيٖٓ اَنْ	فَاذْكُرُونِيٓ اَذْكُرْكُمْ
قَالُوٓا اِنَّمَا	فَاقْتُلُوٓا اَنْفُسَكُمْ	فَسَجَدُوٓا اِلَّآ	مُوسَىٰٓ اَرْبَعِينَ	تَهْوَىٰٓ اَنْفُسُكُمْ
بِهِٓ اَنْفُسَهُمْ	لِقَوْمِهِٓ اِنَّ اللّٰهَ	يُؤَدِّهِٓ اِلَيْكَ	رَبُّهُٓ اَسْلِمْ	فَلَهُٓ اَجْرُهُ

5. *Adım:* *Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçtiği ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*

6. *Adım:* *Verilen örneklerde meddimunfasıl olan kısımları kırmızı kalemle işaretleyiniz.*

7. *Adım:* *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.*

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِنَّآ اِذًا	يَآ اَبَتِ	اَمَّآ اَحَدُ	وَعَلٰٓى اٰلِ	عِنْدَهٗٓ اِلَّا
قَالُوٓا اِنَّا	هَآ اَنْتُمْ	فِىٓ اَصْلِ	لَهُمَآ اُفٍّ	لَآ اِكْرَاهَ
اَجْمَعُوٓا اَنْ	لَوْلَآ اُنْزِلَ	عَلَيْنَآ اِصْرًا	فَاعْلَمُوٓا اَنَّ	وَقَدِمْنَآ اِلٰى
يُجْزٰٓى اِلَّا	يَنْفَعَنَآ اَوْ	عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ	اِذَآ اَرَدْنَآ اَنْ	اِنَّمَآ اَمْرُهٗٓ اِذَآ
يَآ اَيُّهَا الَّذِينَ	لَوْلَآ اَنْ صَبَرْنَا	فَاَقْبَلُوا اِلَيْهِ	مِمَّآ اٰتَيْتُمُوهُنَّ	وَاعْلَمُوٓا اَنَّ اللّٰهَ

8. *Adım:* *Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki ayetleri Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarını uygulayarak okuyunuz.

Verilen ayetlerde medditabii olan yerlerin altını kırmızı, meddimuttasıl olanların altını yeşil, meddimunfasıl olanların altını mavi kalemle çizerek işaretleyiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿٩﴾

فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنِّى مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ﴿١٠﴾

فَفَتَحْنَآ اَبْوَابَ السَّمَآءِ بِمَآءٍ مُنْهَمِرٍ ﴿١١﴾

وَفَجَّرْنَا الْاَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَآءُ عَلٰٓى اَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾

وَحَمَلْنَاهُ عَلٰى ذَاتِ اَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾

تَجْرِى بِاَعْيُنِنَا جَزَآءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَآ اٰيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٥﴾

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٧﴾

(Kamer suresi 9-17. ayetler)

Kontrol Noktası

1. Med çeşitleri nelerdir? Belirtiniz.
2. Med çeşitleri ile ilgili kuralları kısaca açıklayınız.
3. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını inceleyiniz. Örnekte olduğu gibi medditabii olanların sağındaki kutulara **1**, meddimuttasıl olanların sağındaki kutulara **2**, meddimunfasıl olanların sağındaki kutulara **3** yazınız.

فَاِنَّهَا 1	اِلٰٓى اَجَلٍ	جَزَآءً
جَآءَتْهُمْ	قَاعِدُونَ	لَآ اَمْلِكُ
بِمَآ اَنْزَلَ	دَامُوا	يَشَآءُ
شُهَدَآءَ	كَفَّارَةٌ	وَمَآ اُهِلَّ
فَاسِقِينَ	اٰمَنُوا اَوْفُوا	فَاعْلَمُوٓا اَنَّ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَاِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ ط حَتّٰٓى اِذَآ اَثْخَنْتُمُوهُمْ
فَشُدُّوا الْوَثَاقَ لا فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَآءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ
اَوْزَارَهَا ج ذٰلِكَ ط وَلَوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ لا وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَا
بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ط وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾

(Muhammed suresi 4. ayet)

4. Yukarıda verilen ayette
   - Meddimuttasıl kuralı olan kelimeleri daire içine alınız.
   - Meddimunfasıl kuralı olan kelimeleri daire içine alınız.
   - Kırmızı renkle gösterilen kısımlarda hangi tecvit kuralı vardır?

   .....

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Performans Görevi	
Amaç: Tarık suresinin ilk on bir ayetindeki med çeşitlerini bulup sunabilme	**Görev:** Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek sunum yapma
Beceriler • Ayırt etme • Sınıflandırma • Sunma	**Süre** • Hazırlık: 1 hafta • Sınıf içi: 1 ders saati
Ürün: Sunu	
Puanlama Yöntemi: Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. **1.** Tarık suresinin ilk on bir ayetinin çıktısını/fotokopisini alınız. **2.** Ayetlerde bulunan medditabii, meddimunfasıl ve meddimuttasıl kurallarının bulunduğu yerleri belirleyiniz. **3.** Her bir kuralı farklı renkte kalemle daire içine alarak işaretleyiniz. **4.** Hazırladığınız çalışmayı öğretmen rehberliğinde sınıfta sununuz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün; veri toplama, verileri kaydetme, içeriğin doğruluğu, sınıflandırma ve sunma ölçütlerine göre değerlendirilecektir. • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan çalışma sınıfta sunulmalıdır.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekodlarda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Öz Değerlendirme Formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Öz Değerlendirme Formu'na ulaşabilirsiniz.

4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel bir şekilde okuyabilmek için okuma çalışmaları yapmak ve onu güzel okuyan birinden dinlemek gerekir. Büyük bir sabırla gerçekleştirilen bu çalışmalar Kur'an-ı Kerim okumayı geliştirir.

"Taşı delen suyun gücü değil damlaların sürekliliğidir." sözü ile Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumayı geliştirme arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

6. Etkinlik

40 dk.

Adı	*Kendime Güveniyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Öğretmeninizden veya 140-147. sayfalarda verilen Bakara suresinin 25-83. ayetlerini dinleyiniz.*
2. ***Adım:*** *Bakara suresinin 25-83. ayetlerini euzübesmeleyle yüzünden okuyunuz.*
3. ***Adım:*** *Ayetleri okurken harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz ediniz.*
4. ***Adım:*** *Bu temada öğrendiğiniz tecvit kurallarını açıklayınız.*
5. ***Adım:*** *Öğrendiğiniz tecvit kurallarını okuduğunuz ayetlerde uygulayınız.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

اَوَلَا يَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
وَمِنْهُمْ اُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ اِلَّآ اَمَانِيَّ وَاِنْ هُمْ
اِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِاَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيلًا ؕ
فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِمَّا
يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُودَةً ؕ
قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ
اَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ
سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيٓـَٔتُهٗ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ ۚ
قصر
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ ۚ
قصر
وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِيٓ اِسْرَآئِيلَ لَا تَعْبُدُونَ اِلَّا اللّٰهَ
وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِينِ
وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ
ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَاَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۙ اِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا ؕ
وَاِنَّآ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ
لَّا ذَلُوْلٌ تُثِيْرُ الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِى الْحَرْثَ ۚ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيْهَا ؕ
قَالُوا الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ؕ فَذَبَحُوْهَا وَمَا كَادُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧١﴾
وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ فِيْهَا ؕ وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ
تَكْتُمُوْنَ ۚ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوْهُ بِبَعْضِهَا ؕ كَذٰلِكَ يُحْىِ اللّٰهُ
الْمَوْتٰى وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ
قُلُوْبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِىَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً ؕ
وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهٰرُ ؕ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا
يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ؕ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ
اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٧٤﴾ اَفَتَطْمَعُوْنَ اَنْ يُّؤْمِنُوْا
لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُوْنَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهٗ
مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا
اٰمَنَّا ۚ وَاِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوْٓا اَتُحَدِّثُوْنَهُمْ بِمَا فَتَحَ
اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوْكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٦﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَالصَّابِـِٕيْنَ
مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ۪ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا
مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ
بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ
مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ
فِى السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ۚ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنٰهَا
نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٦٦﴾
وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖٓ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ؕ قَالُوْٓا
اَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ؕ قَالَ اَعُوْذُ بِاللّٰهِ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٦٧﴾
قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِىَ ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا
بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَّلَا بِكْرٌ ؕ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذٰلِكَ ؕ فَافْعَلُوْا
مَا تُؤْمَرُوْنَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْنُهَا ؕ قَالَ
اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ ۙ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النّٰظِرِيْنَ ﴿٦٩﴾

وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ
خَطَايَاكُمْ ؕ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
قَوْلًا غَيْرَ الَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
رِجْزًا مِنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ وَاِذِ اسْتَسْقٰى
مُوسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ؕ فَانْفَجَرَتْ
مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ ؕ كُلُوا
وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نَصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا
وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ قَالَ اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِى هُوَ اَدْنٰى
بِالَّذِى هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَا سَاَلْتُمْ ؕ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَآءُ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ ؕ
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ
النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

وَاِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۭ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنَاكُمْ
وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَاِذْ وٰعَدْنَا مُوسٰٓى
اَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يَا قَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُٓوا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُٓوا اَنْفُسَكُمْ ۭ
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ ۭ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۭ اِنَّهٗ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ
جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۭ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ ۭ وَمَا ظَلَمُونَا وَلٰكِنْ كَانُٓوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ
هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾
يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا
بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا
بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ
بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ
وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾
الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَا بَنِي
إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٨﴾

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّي جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَلِيفَةً ۭ قَالُوٓا
اَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاۗءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۭ قَالَ اِنِّيٓ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝٣٠ وَعَلَّمَ اٰدَمَ
الْاَسْمَاۗءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَي الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْۢبِـُٔوْنِيْ بِاَسْمَاۗءِ
هٰٓؤُلَاۗءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝٣١ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ اِلَّا
قصر
مَا عَلَّمْتَنَا ۭ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ۝٣٢ قَالَ يٰٓاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ
بِاَسْمَاۗىِٕهِمْ ۚ فَلَمَّآ اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَاۗىِٕهِمْ ۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّيْٓ
اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُوْنَ ۝٣٣ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا
اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝٣٤ وَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ
اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۠ وَلَا
تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٣٥ فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ
عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۠ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ۝٣٦ فَتَلَقّٰٓى
اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝٣٧

وَ بَشِّرِ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ؕ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِزْقًا ۙ قَالُوا هٰذَا الَّذِى رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَاُتُوا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ
وَلَهُمْ فِيهَآ اَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ ۙ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يَسْتَحْيٖٓ اَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ
فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا فَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ
وَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ
يُضِلُّ بِهٖ كَثِيرًا وَيَهْدِى بِهٖ كَثِيرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ
اِلَّا الْفَاسِقِينَ ۙ ﴿٢٦﴾ اَلَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهٖ ۠ وَيَقْطَعُونَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِى الْاَرْضِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ
بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِى خَلَقَ
لَكُمْ مَا فِى الْاَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ
فَسَوّٰيهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ ؕ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

4.3. Peygamber Duaları: Şuara Suresinin 83-85. Ayetleri

Konuya Başlarken

Günlük hayatta ettiğiniz dualarda aşağıdakilerden hangilerine dair isteklerde bulunursunuz? Seçtiğiniz kutucuğun yanındaki boşluğa "✓" işareti koyunuz.

Cennet	Başarı	Sağlık
Barış	Mutluluk	İyilik
Zenginlik	Hayvanlar	Doğa
Aile	Kimsesizler	Yoksullar

Hz. İbrahim'in Duası ve Anlamı

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾

Ey Rabbim! Bana hikmet bahşet ve beni salih kimseler arasına kat. Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan kıl. Beni Naim cennetinin varislerinden eyle.

(Şuara suresi 83-85. ayetler)

7. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Hz. İbrahim'in Duası*
Amaç	*Şuara suresinin 83-85. ayetlerini Kur'an-ı Kerim mealinden yararlanarak kavrayabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Şuara suresinin 83-85. ayetlerinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz.*

2. ***Adım:*** *Şuara suresinin 83-85. ayetlerinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.*

.....

.....

.....

.....

.....

3. ***Adım:*** *Şuara suresinin 83-85. ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablodaki uygun başlığın altındaki boşluğa yazınız.*

Hikmet	İyilik	Ahiret

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Salih
Sözlükte "dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin" anlamına gelir.
(bk. Çağrıcı, "Salih", 36/31)

Hz. İbrahim, Allah'tan (cc) kendisine hikmet vermesini istemiştir. O da diğer peygamberler gibi Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uygun bir hayat sürmüştür. Dinî ve ahlaki yönden doğru yolda kalabilmek için dua ederek çevresinde **salih** kimselerin bulunması ve kendisinin de bu kişiler arasında yer alması için Allah'a (cc) niyaz etmiştir.

Hz. İbrahim, insanlar arasında doğrulukla anılan biri olmayı dilemiştir. Ayrıca Allah'a (cc) kendisini Naim cennetinin varislerinden kılması için dua etmiştir. Böylece hem dünyada hem de ahirette iyilik ve mutluluk içinde yaşamayı amaçlamıştır.

Bilgi Görseli 4.3: *Hz. İbrahim'in duasındaki istekler*

8. Etkinlik

15 dk.

Adı	*Hz. İbrahim'in Duası Hayatımda*
Amaç	*Şuara suresinin 83-85. ayetleriyle ilgili yaptığı çıkarımlara durumlarda yer verebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Şuara suresinin 83-85. ayetleri hakkındaki düşüncelerinizi tablodaki "Çıkarım" başlığı altına yazınız.*

2. ***Adım:*** *Yazdığınız her düşüncenin hayatınızdaki karşılığını tablodaki "Kendi Hayatım" başlığı altına yazınız.*

3. ***Adım:*** *"Kendi Hayatım" başlığı altına yazdıklarınızın insanlar üzerindeki etkilerini tablodaki "İnsanlara Olası Etkisi" başlığı altına yazınız.*

Çıkarım	Kendi Hayatım	İnsanlara Olası Etkisi

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını panoların üzerine yazınız.

Kimler için dua ederim?

Ne zaman dua ederim?

Niçin dua ederim?

4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile Anlamları

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'de yer alan iman esaslarından ve ibadetlerden bildiklerinizi söyleyiniz.

4.4.1 İhlas Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٤

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: O, Allah'tır, bir tektir. ﴿1﴾ Allah Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır. O, hiçbir şeye muhtaç değildir.). ﴿2﴾ O'ndan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir.). Kendisi de doğmamıştır (Kimsenin çocuğu değildir.). ﴿3﴾ Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir. ﴿4﴾

Karekoddan yararlanarak İhlas suresi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

9. Etkinlik

20 dk.

Adı	*İhlas Suresinin Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*İhlas suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *İhlas suresinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz.*

2. *Adım:* *İhlas suresinin ayetlerinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.*

.....

.....

3. *Adım:* *İhlas suresinin ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablodaki uygun başlığın altındaki boşluğa yazınız.*

Tevhit	Samed	İman

4. *Adım:* *Belirlediğiniz konulardan hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.*

- *Allah'ın (cc) bir ve tek olduğunu bilmek insana hangi duyguları kazandırır? Noktalı alana kısaca yazınız.*

.....

.....

- *Allah'ın (cc) hiçbir şeye muhtaç olmamasıyla ilgili düşüncelerinizi yazınız.*

.....

.....

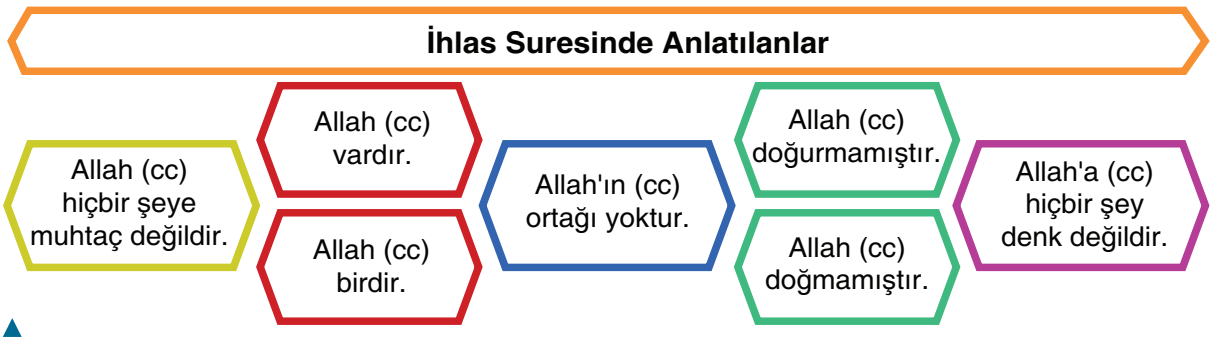
5. *Adım:* *Cevapladığınız soruları arkadaşlarınızla paylaşarak ortak noktaları tahtaya listeleyiniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

İhlas suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz on ikinci suresidir. **İhlas** kelimesi sözlükte samimiyet, içtenlik, karşılıksız sevgi, doğruluk ve gösterişsizlik anlamlarına gelir. Terim olarak ise insanın bütün davranışlarında, sözlerinde, inançlarında ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmesi şeklinde tanımlanır.[11]

İhlas suresinde geçen "**De ki: O, Allah'tır, bir tektir.**" ayeti tevhit kavramının özünü ortaya koyar. Tevhit "Yüce Allah'ın tek ve eşsiz olduğuna inanmak, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapmak"[12] demektir.

İhlas suresi vakit namazlarda ve günlük dualarda sıklıkla okunan sureler arasında yer alır. Hz. Peygamber "*Bu sure Kur'an'ın üçte birine denktir.*"[13] sözleriyle İhlas suresinin önemine işaret etmiştir.

Bilgi Görseli 4.4: *İhlas suresinin içeriği*

10. Etkinlik

40 dk.

Adı	*İhlas Suresini Ezberleyelim*
Amaç	*İhlas suresini tilavet edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *İhlas suresinin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.*

2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.*

3. ***Adım:*** *İhlas suresini harfleri mahreçlerine göre telaffuz etmeye özen göstererek yüzünden okuyunuz. Okumaya başlamadan önce euzübesmele çekmeyi unutmayınız.*

Karekoddan yararlanarak İhlas suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Adımları	Okunuşu
Euzübesmele çekilir.	أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
1. ayet ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ ۝١
2. ayet ezberlenir.	اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢
3. ayet ezberlenir.	لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣

1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣
4. ayet ezberlenir.	وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٤
1, 2, 3 ve 4. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٤

4. ***Adım:*** *İhlas suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.*

5. ***Adım:*** *Tablodaki yöntemi öğretmen rehberliğinde uygulayarak İhlas suresini ezberleyiniz.*

6. ***Adım:*** *İhlas suresini tecvit kurallarına uygun olarak sınıfta öğretmeninize ezbere okuyunuz.*

7. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda İhlas suresini ezberden tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Davranışlar	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
1. Surenin seslendirilişini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin önerilerine dikkat ettim.			
3. İhlas suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. İhlas suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıkladım.			
5. İhlas suresini öğretmene ezberden okudum.			
6. Öğretmenin önerileri doğrultusunda İhlas suresini ezberden tekrar ettim.			
7. İhlas suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

4.4.2. Kevser Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّآ اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٣

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Şüphesiz biz sana Kevser'i verdik. ﴿1﴾ O hâlde, Rabb'in için namaz kıl, kurban kes. ﴿2﴾ Doğrusu sana buğzeden, soyu kesik olanın ta kendisidir. ﴿3﴾

Karekoddan yararlanarak Kevser suresi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

11. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Kevser Suresinin Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Kevser suresinin anlamında Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Kevser suresinin mealini Kur'an-ı Kerim'den veya ders kitabından bularak inceleyiniz.*

2. ***Adım:*** *Kevser suresinin ayetlerinde geçen konuları belirleyerek noktalı alana yazınız.*

.....

.....

3. ***Adım:*** *Kevser suresinin ayetlerinin anlamını içeriklerine göre sınıflandırınız. Tablodaki uygun başlığın yanındaki boşluğa yazınız.*

İman	
İbadet	

4. *Adım:* *Belirlediğiniz konulardan hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.*

- *Allah (cc) bize hangi nimetleri vermiştir? Noktalı alana kısaca yazınız.*

.....

.....

- *Allah'ın (cc) verdiği nimetlere karşı nasıl davranmalıyız?*
- *Kurban ve namaz bizi kime yakınlaştırır?*

5. *Adım:* *Cevapladığınız soruları arkadaşlarınızla paylaşarak ortak noktaları tahtaya listeleyiniz.*

Değerlendirme: *Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

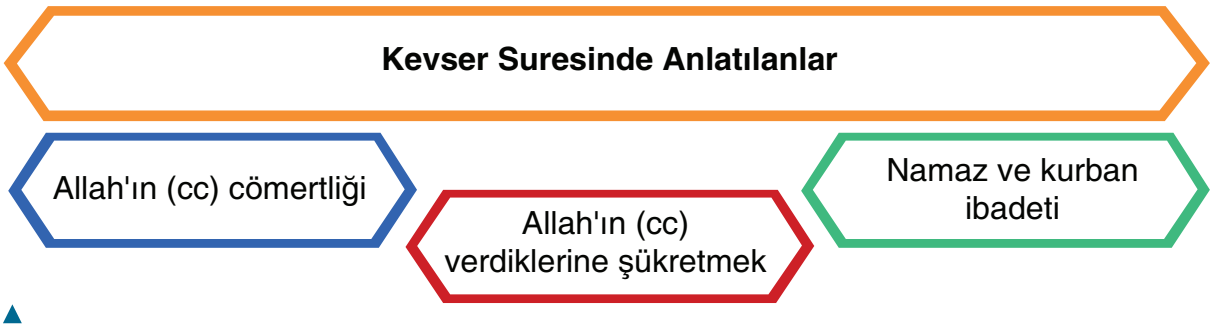
Kevser suresi Kur'an-ı Kerim'in yüz sekizinci suresidir ve adını ilk ayette geçen "kevser" kelimesinden alır. Kevser kelimesi sözlükte sınırsız bolluk, maddi ve manevi çokluk anlamlarına gelir. Terim olarak Hz. Peygamber'e cennette verilecek ırmak demektir.[14] Hz. Muhammed (sav) *"Kevser, cennette bir ırmaktır. Her iki kıyısı altındandır. Bu ırmak inci ve yakut üzerinden akar. Toprağı miskten daha hoştur. Suyu baldan tatlı, kardan daha beyazdır."*[15] diyerek kevseri tanımlamıştır.

Kevser suresinde Peygamber Efendimiz'in yalnızca Allah (cc) için namaz kılması ve kurban kesmesi buyrulur. Namaz, insanın Allah'a (cc) yönelmesini sağlar ve tevhit inancını güçlendirir (Görsel 4.2). Kurban ise şükür ve bağlılığın bir göstergesidir. Aynı zamanda insanlar arasında yardımlaşma ve paylaşmayı artırır. Surede hem Allah'a (cc) kulluk bilincinin yerleşmesi hem de toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi amaçlanır.

Hz. Muhammed'in (sav) erkek çocukları yaşamadığı için müşrikler onunla "ebter" (nesli kesik) diyerek alay etmişlerdir. Kevser suresinde, esas nesli kesik olanların Peygamber Efendimiz'e düşmanlık besleyenler olduğu belirtilir. Onlar o gün erkek çocuklara sahip olup kalabalık olsalar da bugün isimleri unutulmuş durumdadır. Oysa Hz. Peygamber sevgi ve rahmetle anılmaktadır.

Görsel 4.2: *Namaz, Allah'a (cc) şükretme yollarından biridir.*

Bilgi Görseli 4.5: *Kevser suresinin içeriği*

12. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Kevser Suresini Ezberleyelim*
Amaç	*Kevser suresini tilavet edebilme*

Yönerge: *Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.*

1. ***Adım:*** *Kevser suresinin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.*

2. ***Adım:*** *Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.*

3. ***Adım:*** *Kevser suresini harfleri mahreçlerine göre telaffuz etmeye özen göstererek yüzünden okuyunuz. Okumaya başlamadan önce euzübesmele çekmeyi unutmayınız.*

Karekoddan yararlanarak Kevser suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Adımları	Okunuşu
Euzübesmele çekilir.	أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
1. ayet ezberlenir.	إِنَّآ أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١
2. ayet ezberlenir.	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	إِنَّآ أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢

3. ayet ezberlenir.	إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝٣
1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	إِنَّآ أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝٣

4. ***Adım:*** *Kevser suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.*

5. ***Adım:*** *Tablodaki yöntemi öğretmen rehberliğinde uygulayarak Kevser suresini ezberleyiniz.*

6. ***Adım:*** *Kevser suresini tecvit kurallarına uygun olarak sınıfta öğretmeninize ezbere okuyunuz.*

7. ***Adım:*** *Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Kevser suresini ezberden tekrar ediniz.*

Değerlendirme: *Aşağıdaki Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.*

Davranışlar	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
1. Surenin seslendirilişini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin önerilerine dikkat ettim.			
3. Kevser suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. Kevser suresinde yer alan tecvit kurallarını tespit ederek açıkladım.			
5. Kevser suresini öğretmene ezberden okudum.			
6. Öğretmenin önerileri doğrultusunda Kevser suresini ezberden tekrar ettim.			
7. Kevser suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadeleri, kavramları ve sure isimlerini inceleyiniz. İfadeler ile sure simleri ya da kavramları örnekteki gibi eşleştiriniz.

İfadeler	
(E)	Peygamber Efendimiz'e cennette verilecek olan ırmağın adıdır.
( )	İnsanın davranış, söz, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmesine verilen isimdir.
( )	Allah'ın (cc) tek ve eşsiz olduğunu kabul etmek anlamına gelen kelimedir.
( )	Hz. Peygamber'e, namaz kılması ve kurban kesmesi emredilen suredir.
( )	Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini vurgulayan kısa bir suredir.

Sure İsimleri ve Kavramlar	
A	Tevhit
B	İhlas suresi
C	İhlas
Ç	Kevser suresi
D	İman
E	Kevser
H	Salih

Karekoddan yararlanarak Kontrol Noktası'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu bölümde cevaplamanız için toplam 20 soru verilmiştir.

Aşağıdaki medditabii ile ilgili şemayı inceleyiniz. Tabloda verilen açıklamaları okuyarak doğru ise "D" harfini, yanlış ise "Y" harfini işaretleyiniz. Yanlış olan ifadenin karşısına doğrusunu yazınız.

A

Med harfinden sonra sebebimed gelmezse medditabii olur.

B

1. Med harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
2. Dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Medditabii

C

1. يَقُولُ 2. رَبَّكَ 3. فَعَلَ

Ç

1. لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ 2. تَسُرُّ 3. فَارِضٌ

Açıklamalar	Cevaplar	Notlar
1. "B" bölümündeki 2 numaralı cümlede bilgi hatası vardır.	( ) D ( ) Y	
2. "B" bölümündeki 1 numaralı cümle doğrudur.	( ) D ( ) Y	
3. "A" bölümündeki cümle doğrudur.	( ) D ( ) Y	
4. "Ç" bölümündeki örneklerin tamamı medditabii kuralıyla ilgilidir.	( ) D ( ) Y	
5. "C" bölümündeki örneklerin tamamında medditabii kuralı vardır.	( ) D ( ) Y	

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

- hikmet
- ihlas
- meddimuttasıl
- hemze
- tecvit
- tevhit

6. İnsanın eylem, söz, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) hoşnutluğunu aramasını ifade eden kavrama ……..... denir.

7. Allah'ın (cc) bir ve tek olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi ortak koşmama, ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma ……..... kavramıyla açıklanır.

8. Bir kelimede med harfinden hemen sonra aynı kelime içinde sebebimedden hemze gelirse ……..... olur.

9. Kur'an-ı Kerim'i okurken ……..... kurallarına dikkat etmek gerekir.

10. Sebebimed; sükûn ve ……..... olmak üzere ikiye ayrılır.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

11. Aşağıdakilerin hangisinde medditabii yoktur?

A) جَعَلْنَا B) عَاكِفُونَ C) لَعَلَّكُمْ D) مُدْبِرِينَ

12. Aşağıdakilerden hangisi sebebimedden biridir?

A) Hemze B) Ötre C) Tenvin D) Üstün

13. قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۙ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا ۖ
I II

وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾
III IV

(Bakara suresi 70. ayet)

Bu ayette yer alan tecvit kuralları aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralama ile verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Meddimunfasıl	Medditabii	Meddimuttasıl	Medditabii
B)	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl	Medditabii	Medditabii
C)	Medditabii	Medditabii	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl
D)	Medditabii	Medditabii	Meddimunfasıl	Meddimuttasıl

14. İhlas; şirkten, batıl inançlardan, kötü duygulardan, gösterişten kalbi temizlemeyi; her işe iyi niyetle yönelmeyi ve her durumda yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmeyi ifade eder.

Bu metne göre "ihlas" **kavramıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Her söz ve davranışta iyi niyetli olmayı içerir.

B) Yalnızca dünyevi kazançlar için çaba harcamayı teşvik eder.

C) Her durumda yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmeyi ifade eder.

D) Şirk ve gösterişten uzak durmayı amaçlar.

Aşağıdaki soruların cevabını noktalı alanlara yazınız.

(15 ve 16. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Aşağıda bir grup öğrencinin فَلَمَّآ اَحَسُّوا ifadesinde yer alan tecvit kuralı hakkındaki konuşmalarına yer verilmiştir.

Yaren : Arkadaşlar! Bu kelimedeki tecvit kuralı hakkındaki bilgileriniz nelerdir?

Zeynep: مَ harfini çeken ا, med harfidir.

Emin : مَ bir elif miktarı uzatılır.

Asude : Med harfi ve hemze farklı kelimelerde kullanılmıştır.

Tarık : Hemze, sebebimeddir.

15. Öğrenciler hangi tecvit kuralı hakkında görüş bildirmişlerdir?

.....

16. Sözü edilen tecvit kuralı ile ilgili olarak hangi öğrenciler yanlış bilgi vermiştir? Sebeplerini açıklayarak yazınız.

.....

.....

17. "Ey Rabbim! Bana hikmet bahşet ve beni salih kimseler arasına kat. Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan kıl. Beni Naim cennetinin vârislerinden eyle."

(Şuara suresi 83-85. ayetler)

Hz. İbrahim bu ayetlerde neler için dua etmektedir?

.....

.....

.....

.....

18. Hz. Muhammed (sav) "Kevser, cennette bir ırmaktır. Her iki kıyısı altındandır. Bu ırmak inci ve yakut üzerinden akar. Toprağı miskten daha hoştur. Suyu baldan tatlı, kardan daha beyazdır." diyerek Kevser ırmağının nasıl olduğunu anlatmıştır.

(Tirmizi, "Tefsir" 108)

Hadiste bahsedilen suyun bal gibi tatlı olduğu ifadesinden yararlanarak cennetteki nimetler ile ilgili düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

(19 ve 20. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Aşağıda Semih, Aslı ve Ahsen'in İhlas suresi ile ilgili konuşmalarına yer verilmiştir.

Semih: Allah (cc), bu surede müminlerden kurban kesmelerini ister.

Aslı: İhlas suresinde Allah'ın (cc) varlığı ve birliği anlatılır.

Ahsen: Bu surede hiçbir şeyin Allah'a (cc) denk olmadığı belirtilir.

19. Hangi öğrenci İhlas suresi ile ilgili yanlış bilgi vermiştir?

.....

20. Aslı, İhlas suresi ile ilgili hangi kavramdan bahsetmiştir?

.....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Bosat, *Kaynaklarıyla Uygulamalı Tecvit*, 11.
2. bk. "tecvit", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 355.
3. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 69.
4. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 141.
5. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 70.
6. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 69-70.
7. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 141-142.
8. bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma & TECVİD Notları*, 70.
9. bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 70.
10. bk. Pakdil, *Ta'lim Tecvid ve Kıraat*, 144.
11. bk. "ihlas", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 160.
12. bk. "tevhit", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 365.
13. bk. Buhari, "Tevhid", 1.
14. bk. Ertürk, "Havz-ı Kevser", 16/546.
15. bk. Tirmizi, "Tefsir", 108.

Sözlük

A-B

abdest: Başta namaz olmak üzere bazı ibadetler için bir düzen içinde yapılması gereken maddi ve manevi temizlik.

ahiret: Dünya hayatındaki söz, davranış ve eylemlerin sonuçlarının alınacağı ve değerlendirileceği zaman.

ahlak: Bir toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları davranış biçimleri ve kuralları.

atfetmek: Bir sözü veya eylemi birine yöneltmek, çevirmek.

ayet: Kur'an'daki sureleri meydana getiren kelime veya cümlelerden her biri.

ayırt etmek: Birkaç şeyi birbirinden ayıran niteliği anlamak.

azap: Dünyada günah işlemiş olanlara ahirette verilecek ceza.

azim: Bir işteki engelleri yenme kararlılığı.

bereket: Alışılandan veya beklenilenden fazla olma durumu; bolluk.

C-Ç-D-E

caiz: Din, yasa, töre vb. bakımdan işlenmesinde, yapılmasında sakınca olmayan, yapılıp işlenmesine izin verilen.

değerlendirme: Değerlendirmek işi.

dikey: Dik olarak.

e-içerik: Elektronik içerik.

esirgemek: Birini korumak, himaye etmek.

etkinlik: Öğrencilerin, kendi amaç ve gereksinimlerine uygun olduğu için isteyerek katıldıkları herhangi bir öğrenme durumu.

F-G-Ğ-H

hadis: Hz. Peygamber'in sözlerini, fiillerini ve tasviplerini ifade eden terim.

hamt: Yüce Allah'a şükretme.

hikmet: Hüküm vermede doğru karar verme yeteneği.

hitap: Sözü birine veya birilerine yöneltme; seslenme.

hoşnutluk: Bir davranış, bir durum veya bir kimseden memnun olma durumu.

I-İ-J-K

ibadet: Allah'ın (cc) insanlara emrettiği ve insanların da Allah'a (cc) karşı yapmakla yükümlü oldukları tüm davranışlar.

içerik: Bir şeyin içinde bulunanların bütünü.

ilah: Tapınılan, yüceliği karşısında hayranlık duyulan, gönülden bağlanılıp sığınılan, sevgi, saygı ve yüceltmede eşsiz kabul edilen mutlak varlık; Allah (cc).

ilahi: Allah'a (cc) ait olan, Allah'la (cc) ilgili.

ilke: Temel bilgi, davranış kuralı.

iman: Allah'a (cc), meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere; hayır ve şerrin Allah'tan (cc) olduğuna (kesin bir şekilde) inanmak.

Kadir Gecesi: Kur'an-ı Kerim'in inmeye başladığı ramazan ayının yirmi yedinci gecesi.

karekod: Bilişim, yayımcılık, eğitim vb. alanlarda verilerin gizlendiği kare veya dikdörtgen biçiminde simge.

kavram: Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım.

kelam: Dilediği varlıkla kendine özgü bir biçimde konuşması anlamında Allah'ın (cc) ezelî sıfatlarından biri.

koro: Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir eseri seslendirmek için bir araya gelen topluluk.

L-M-N

manevi: Gözle görülüp elle tutulamayan, inançla ilgili, ruha ait olan.

miktar: Bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen veya azalıp çoğalabilen durumu.

Miraç Gecesi: Hz. Muhammed'in (sav) göğe çıktığına inanılan, kamerî aylardan Recep'in yirmi yedinci gecesi.

mümin: Yüce Allah'ın peygamberleri aracılığı ile gönderdiği her şeyi tereddütsüz olarak kabul eden kişi.

O-Ö-P-R

öğüt: Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, nasihat.

öneri: Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce.

öz: Bir şeyin iç yapısını ve ayırt edici özelliğini meydana getiren şey.

özgü: Birine, bir şeye ait olan.

poster: Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı.

Rahîm: Yaratmış olduğu bütün varlıklara karşılıksız rızık veren, yarattıklarını koruyan, esirgeyen, bağışlayan ve merhamet eden, ahirette ise sadece mümin kullarına şefkat edecek olan anlamında Allah'ın (cc) esmayıhüsnalarından biri.

Rahman: Dünyada, bütün canlılara şefkat gösteren, inanan-inanmayan ayrımı yapmaksızın tüm insanlara merhamet eden, her türlü nimeti sürekli veren, rahmeti sonsuz olan anlamında Allah'ın (cc) esmayıhüsnasından biri.

rehberlik: Rehber olma işi, kılavuzluk.

rekât: Namazda bir kıyam, bir rükû ve iki secdeden oluşan bölüm.

rızık: Yüce Allah'ın bütün yarattıklarına verdiği nimetler.

S-Ş-T

sabır: Hoşa gitmeyen olaylar, nefse ağır gelen şeyler ve insanı zorlayan durumlar karşısında ruhsal dengeyi bozmamak için dünya ve ahiret yararlarını düşünerek insanın kalbinde yer tutan sükûnet ve dayanma kuvveti; Allah'a (cc) sığınıp güvenerek bela ve felaketlere direnç gösterme.

salat: İslam'ın beş şartından biri olan ve Müslümanların günde beş vakit, dinî kurallara göre yapmak zorunda oldukları ibadet, namaz. Hz. Peygamber'in manevi şahsiyetini selamlama anlamında bir tabir.

salavat: Hz. Muhammed'e (sav) saygı bildirmek için okunan dua.

salih: Dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin.

sevap: Kişinin iman, ibadet, ahlak ve tüm güzel davranışlarının karşılığı olarak Yüce Allah tarafından kendisine verilen ödül; mükâfat.

sena: Bir kimseyi iyi veya kötü vasıflarıyla yahut sadece iyi yönleriyle tanıtmak.

sorumluluk: Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi.

soy: Bir atadan gelen kimselerin topluluğu; ev, asıl, cins, ırk, nesep, sülale.

sure: Kur'an-ı Kerim'in besmele ile birbirinden ayrılmış yüz on dört bölümünden her birine verilen isim.

sünnet: Hz. Peygamber'in yapmış olduğu farz ve vacibin dışındaki tavsiyeler, öğütler.

şefaat: Birinden başkası adına ricada bulunma, aracı olma, kusurlarının bağışlanmasını dileme.

şehadet: Tanıklık, şahitlik, bir şeyin doğruluğuna inanma.

şeytan: Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın (cc) emirlerine karşı kışkırtan, kötülüğe yönelten cin; iblis.

şükür: Allah'tan (cc) veya insanlardan gelen nimet ve iyilikten dolayı minnettarlığını ifade etme, nimete söz ve fiille mukabelede bulunma, Allah'a (cc) itaat edip günah işlemekten uzak durmak suretiyle nimetin gereğini yapma.

telaffuz: Kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenişi; sesletim, söyleyiş, artikülasyonu.

tenzih: Allah'ı (cc), şanına ve zatına layık olmayan şeylerden uzak ve yüce tutma; yaratılmışlara ait olan her türlü eksikliği Allah'a (cc) yakıştırmama.

tevhit: Yüce Allah'ın tek ve eşsiz olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma.

tilavet: Kur'an-ı Kerim'i güzel ve yüksek sesle, usulünce okuma.

U-Ü-V-Y-Z

vahiy: Allah'ın (cc), emir ve hükümlerini peygamberine bildirmesi.

yüce: Nicelik, nitelik, erdem vb. bakımlardan en üstün olan.

Kaynakça

Atar, Fahrettin. "Teşehhüd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/tesehhud

Bosat, Sait. *Kaynaklarıyla Uygulamalı Tecvit*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2022.

Buhari, Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail. *Sahîh-i Buhârî, el-Kütübü's-Sitte, Mevsûatü'l-Hadîs eş-Şerîf.* Arabistan: Dâru's-Selâm, 2000.

Cilacı, Osman. "Dua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/dua#1

Çağrıcı, Mustafa. "Salih". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/salih

Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları*. Emin Yayınları , 2010.

Dinî Terimler Sözlüğü. Erişim 17 Şubat 2026.https://ayazagaaihl.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/17/758901/dosyalar/2020_12/11171357_MEB_DOGM_Dini_Terimler_SoYzluYg-YuY.pdf

Duman, Zeki. “Hurûf-ı Mukattaa”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 18/401. İstanbul: TDV Yayınları,1998.

Efendioğlu, Mehmet. "Selam". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/selam#1

Ertem, Rekin. "Elifbâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/elifba

Ertürk, Mustafa. "Havz-ı Kevser". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/havz-i-kevser

Hamiîdullah, Muhammed. "Abd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 27 Mart 2026. https://islamansiklopedisi.org.tr/abd#1-fikih

Kaya, Davut. *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi.* İstanbul: Çelik Yayınevi, 2018.

Kılıçaslan, Halil İbrahim*. Kur’an Okuma & TECVİD Notları.* İstanbul: Gelenek Yayıncılık, 2014.

Kur’an Yolu. Erişim 16 Kasım 2025. https://kuran.diyanet.gov.tr

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. *"Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (5. Sınıf)".* Ankara. 2026.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. *"Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni".* Ankara. 2025.

Özafşar, Mehmet Emin vd. *Hadislerle İslam. 7 Cilt*, Ankara: DİB Yayınları, 2011.

Salman, Faruk vd., *Tecvîdli Kur’an-ı Kerim Elif-bâ'sı*. Ankara: DİB Yayınları, 2023.

Sarı, Mehmet Ali. "Med". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/med

Şakir, Muhammed. *Termînli ve İ'rablı-Arapça-Sarf*. İzmir: Anadolu Yayınları, 2009.

Pakdil, Ramazan. *Ta'lim Tecvid ve Kıraat.* İstanbul: M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2016.

Topaloğlu, Bekir. "Hamd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* Erişim 29 Eylül 2025. https://islamansiklopedisi.org.tr/hamd

Yandaki karekoddan yararlanarak İSNAD Sonnot Atıf Sistemi Kılavuzu'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak ölçme ve değerlendirme cevap anahtarlarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak kitaba ait Görsel Kaynakçaya ve Genel Ağ Kaynakçasına ulaşabilirsiniz.

25°D
30°D
35°D
40°D
45°D
50°D
40°K
35°K
ROMANYA
Bükreş
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
Sofya
BULGARİSTAN
K A R A D E N İ Z
GÜRCİSTAN
Tiflis
Edirne
Kırklareli
Sinop
Bartın
Zonguldak
Kastamonu
ACARA Ö.C.
Artvin
Ardahan
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
YUNANİSTAN
Tekirdağ
İstanbul
Samsun
Ordu
Giresun
Trabzon
Rize
Kars
Erivan
Gökçeada
Bozcaada
Çanakkale
Kocaeli
Düzce
Karabük
Sakarya
Bolu
Çankırı
Amasya
Çorum
Tokat
Gümüşhane
Bayburt
Iğdır
Bursa
Yalova
Bilecik
Ankara
Balıkesir
Eskişehir
Kırıkkale
Yozgat
Sivas
Erzincan
Erzurum
Ağrı
NAHÇIVAN Ö.C. (AZERBAYCAN)
EGE DENİZİ
MARMARA DENİZİ
Kütahya
Kırşehir
Tunceli
Bingöl
Muş
Van
Manisa
Afyonkarahisar
Uşak
Nevşehir
Kayseri
Elâzığ
Bitlis
Atina
İzmir
Aksaray
Malatya
Diyarbakır
Siirt
Aydın
Konya
Niğde
Adıyaman
Batman
Hakkâri
Denizli
Isparta
Burdur
Kahramanmaraş
Mardin
Şırnak
İRAN
Muğla
Karaman
Osmaniye
Gaziantep
Şanlıurfa
Antalya
Adana
Kilis
Mersin
Hatay
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy
Lefkoşa
S U R İ Y E
I R A K
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
LÜBNAN
Beyrut
Bağdat
Şam
A K D E N İ Z
L İ B Y A
Tel Aviv
FİLİSTİN
Batı Şeria
Doğu Kudüs
FİLİSTİN
Gazze Şeridi
İSRAİL
M I S I R
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT
Ankara
İL MERKEZİ
Elâzığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400
km
Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1.000 1.500 2.000 km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞISTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İSV
KARADAĞ KRD
KOSOVA KSV
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SRB
RUSYA FEDERASYONU
KAZAKİSTAN
TÜRKİYE
İRAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
HİNDİSTAN
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SAHA (YAKUTİ) C.
TUVA C.
ÖZBEKİSTAN
TÜRKMENİSTAN
KIRGIZİSTAN
TACİKİSTAN
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Kara Denizi
Barents Denizi
Norveç Denizi
Ohotsk Denizi
Umman Denizi
Yemen Denizi
Kızıldeniz